ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Ἡ ΚΟΛΥΝΟΣ εἶνε οἰκονομική. Ἓν ἑκατοστόμετρον ἐπὶ ξηρᾶς ψήκτρας ἀρκεῖ. Ἡ Κόλυνος παρασύρει τὰ ὑπολείμματα τῶν τροφῶν καὶ καταστρέφει τὰ ἐπικίνδυνα μικρόβια. Δοκιμάσατε τὴν Κόλυνος. Τὸ αἴσθημα τῆς καθαριότητος καὶ δροσερότητος, ὅπερ μένει εἰς τὸ στόμα, εἶνε ὑπέροχον.

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

ΚΟΛΥΝΟΣ

265

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΜΑΡΚΑ

LONGINES

10 GRANDS PRIX

506 PRIX D' ORSERVATOIRES

τοιοῦτον ὠρολόγιον οὐδεμία μάρκα τοῦ κόσμου ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ μέχρι σήμερον.

ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

πρωτοφανὴς ἔκθεσις ὡρολογίων καὶ κοσμημάτων βαρυτίμων εἰς τὰ

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΕΙΑ

ΑΦΩΝ Π. ΖΕΝΕΤΟΥ & ΣΙΑ

Ἑρμοῦ 19 καὶ Σταδίου 4α (ΜΕΓΑΡΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ)

Τιμαὶ ὡρισμέναι

Μία LONGINES εἶνε τὸ κομψότερόν σας ὡρολόγιον.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τοῦ «Μπευκέτου» τιμῶνται πρὸς 3 δραχμὰς ἕκαστον.

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ

(Ὀρθοφωνικὰ)

ΔΙΣΚΟΙ

(Ἠλεκτρικοὶ)

ΤΑ ΜΟΝΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΝ

ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ :

ΑΘΗΝΑΙ Σταδίου 8

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Νοταρᾶ 53 γ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τσιμισκῆ 22 Μέγαρον Βυσταφρὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς μεγαλειτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Κεντρικὴ Διεύθυνσις ΑΜΕΡΙΚΗΣ 9α Ἀθῆναι

Μάθετε τὰς ΞΕΝΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εἰς τὴν Σχολὴν BERLITZ

450 Σχολαὶ ἀνὰ τὴν Ὑφήλιον ἀποδεικνύουν τὴν ΥΠΕΡΟΧΗΝ τῆς ΜΕΘΟΔΟΥ

BERLITZ

ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς τὴν Σχολὴν

BERLITZ

37 Ὁδὸς Σταδίου 37

Ἰδιαίτερα μαθήματα καὶ τμήματα Γαλλικῆς, Ἀγγλικῆς, Γερμανικῆς κ.λ.π.

Δοκιμαστικὸν μάθημα δωρεάν.

«ΦΑΜΑ»

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ἔτοιμοι καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ. Τελευταίας μόδας, στενὲς καὶ πομπέ. (Καρατιῶν 18 ἤγγυημένοι δράκμια 3 καὶ μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμον ἐντός).

ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΑΣ ΘΑ ΤΑΣ ΕΥΡΕΤΕ

ΑΝΤΙ ΔΡΑΧ. 420 ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ ΙΩΣΗΦ ΣΤΕΛΙΟΥ & ΑΔΕΛΦ. ΖΕΡΒΑ

Ὁδὸς Ἀπελλοῦ 3 καὶ Λυκούργου

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ βιβλία καὶ ἐλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Οἱ διαθέτοντες τοιαῦτα παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἀποστείλουν κατάλογον τῶν πρὸς πώλησιν βιβλίων, ὁδὸς Λέκα 7.

Ο ΜΕΞΙΚΑΝΟΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ

Πάντοτε βέβαιος διὰ τὴν ... τῆς αὐτοκυριαρχίας μου ... εἰς τὸ Bromural. Ἐν ... δομαὶ τῶν νεύρων μου ... τοῦτο, ἐντελῶς ἀβλαβῆς, κα... γαλήνια καὶ ἰσχυρά, καὶ τὸν ...

Τὸ Bromural τῆς Ἑταιρείας ... τοῦ Ludwigshafen ἐπὶ τοῦ Ρ... μανία) εἶναι φάρμακον ... στὸν πρὸ ἑνὸς τετάρτου ... καὶ παντοῦ ἀπαραίτητον ... εἰς σοληνάρια τῶν 10 κα...

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ ...

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΟΡ...

ζητήσατε ἀπὸ τὸν ... τοιόν ἢ τὸν μυρο...

τὸ MURIN

Εἶναι τὸ πραγματικὸν ... λυντικὸν τοῦ μα... κάμνει τὸ μάτι νὰ ... τὸ καθαρίζει, ξε... καὶ τὸ φρεσκάρει. ... τελείως ἀβλαβές. Εἶναι ἡ τελευταία λ... ὑγείας καὶ εὐμορφ... ματιοῦ.

Ἀξίζει νὰ τὸ δοκιμ...

ΩΤΟΚΙΝΗ

Αὐτὰ ὅλων τῶν τελευταῖα 200 αὐγὰ τὰ ἔτοιμα ἢ σκέτα ... 10 ... Παρασκευάζεται Γεωργ. Γρηγορίου Π. Γεωργαντᾶ, Πεντέλους 18 Ἀθήναι καὶ τὰ Ἐδωδιμοπωλεῖα

Ἀγοράζετε ὅλοι τὴν «ΟΙΚΟΓΕΝΕ...

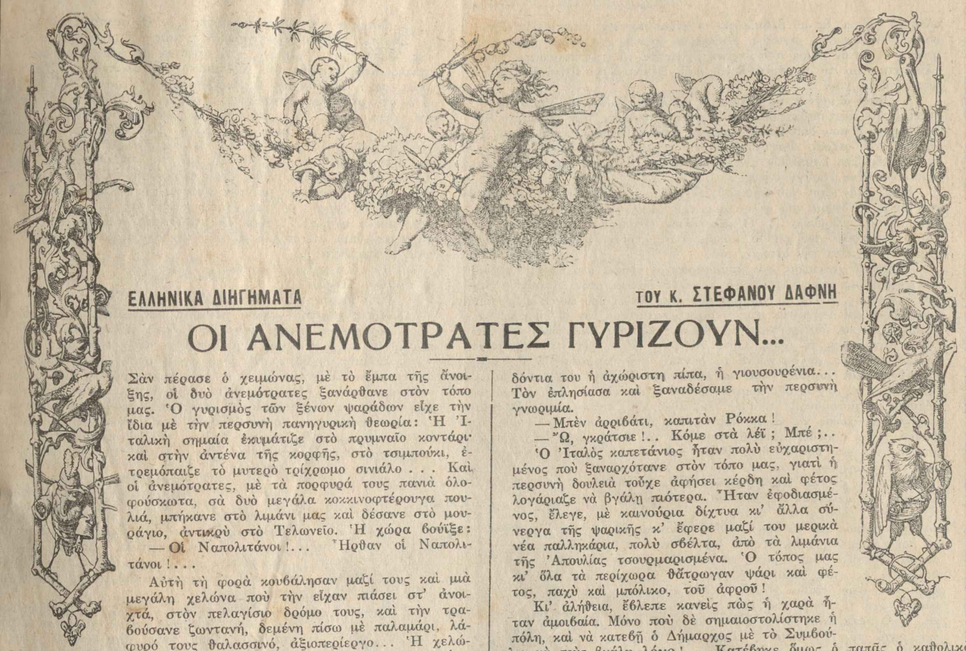

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΟΙ ΑΝΕΜΟΤΡΑΤΕΣ ΓΥΡΙΖΟΥΝ...

Σὰν πέρασε ὁ χειμώνας, μὲ τὸ ἔμπα τῆς ἄνοιξης, οἱ δυὸ ἀνεμότρατες ξανάφτανε στὸν τόπο μας. Ὁ γυρισμὸς τῶν ξένων ψαράδων εἶχε τὴν ἴδια μὲ τὴν περσυνὴ πανηγυρικὴ θεωρία: Ἡ Ἰταλικὴ σημαία ἐπιμάτιζε στὸ πρυμναῖο κοντάρι· καὶ στὴν ἀντένα τῆς κορφῆς, στὸ τσιμπούκι, ἐτρεμόπαιζε τὸ μυτερὸ τρίχρωμο σινιάλο . . . Καὶ οἱ ἀνεμότρατες, μὲ τὰ πορφυρά τους πανιὰ ὁλοφούσκωτα, σὰ δυὸ μεγάλα κοκκινοφτέρουγα πουλιά, μπήκανε στὸ λιμάνι μας καὶ δέσανε στὸ μουράγιο, ἀντικρὺ στὸ Τελωνεῖο. Ἡ χώρα βούιξε:

— Οἱ Ναπολιτάνοι!... Ἦρθαν οἱ Ναπολιτάνοι!...

Αὐτὴ τὴ φορὰ κουβάλησαν μαζί τους καὶ μιὰ μεγάλη χελώνα ποὺ τὴν εἶχαν πιάσει σ' ἀνοιχτά, στὸν πελαγίσιο δρόμο τους, καὶ τὴν τραβούσανε ζωντανή, δεμένη πίσω μὲ παλαμάρι, λάφυρό τους θαλασσινό, ἀξιοπερίεργο... Ἡ χελώνα ἦτανε σὰν ἕνας βράχος, κ' εἶχε τὴ ράχη μαυροπράσινη, γιομάτο ἀπὸ φύκια καὶ κοχύλια τὸ καβούκι της... Πότε βούλιαζε κάτου καταντροπιασμένη, πότε ἀνέβαινε στὸν ἀφρὸ καὶ ξεφυσοῦσε τὸ νερό, καὶ πάσιζε, ὅλο πάσιζε νὰ λευτερωθῇ. Χελώνα ἦτανε, ἤρωας νεοελληνικοῦ ἔργου δὲν ἤτανε, κι' ὅμως ἀγωνιζόταν «νὰ σπάσῃ τὰ δεσμά της» Ἀλλοίμονο, δὲν τὰ κατάφερε ἡ κακομοίρα κ' ὕστερα ἀπὸ λίγο οἱ ψαράδες βάλθηκαν νὰ τὴ σφάξουν.

Δοιὸν τὴν τραβήξανε στὴ στεριά, ὅλοι μαζί, «ἐγιαα-τίρα!» «ἐγιαα-τίρα!» καὶ τὴν ἐπέταξαν στὸ πλακόστρωτο τῆς προκυμαίας, ἀνάστροφη... Τὸ ζῶο κουνοῦσε τὰ πόδια του, τὸ κεφάλι του, μὲ ἀπελπισμό, μὲ ἀγωνία. Γύρω, ἕνα πλῆθος παρακολουθοῦσε τὸ θέαμα. Οἱ Ναπολιτάνοι μιλούσαν ὅλοι μαζὶ καὶ φωνάζανε σὰ γύφτοι...

Ἄξαφνα, ἀπὸ τὴ μιὰ τράτα πετάχτηκε ὄξω ἕνας κοντοδέματος ἄντρας, μαυρειδερός, μὲ χρυσὸ χαλκὰ στὸ ἓν' αὐτί. Στὰ μπράτσα του ἦταν κεντημένες γοργόνες καὶ φίδια. Μὲ τὰ γυμνά του βρεγμένα πόδια σφράγιζε στερεὰ τὴ γῆς καὶ στὸ δεξί του χέρι κρατοῦσε ἕνα φοβερὸ μπαλντά... Προχώρησε στὴ χελώνα, πάτησε μὲ τόνα πόδι ἐπάνω της, σήκωσε τὸ μπαλντὰ «χά!» καὶ τῆς ἔκοψε τὸ κεφάλι.

— Μπράβο, Ἄλριο! φωνάξανε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συντρόφους του... Ἀμέσως ὁ σπαραγμὸς τοῦ θαλάσσιου ζώου ἔπαψε. Ὁ χελωνοσφάχτης τῆς ἔδωσε μιὰ-δυὸ ἀκόμη στὸ καβούκι καὶ τῆς ἔσπασε. Ἔπειτα, ἥσυχος, ξαναγύρισε στὴν τράτα.

Οἱ ἄλλοι ἄρχισαν νὰ καθαρίζουν τὴ χελώνα, νὰ τὴν κομματιάζουν... Τὰ παιδιὰ τῶν ψαράδων ἔψεραν σκουτέλια καὶ λεβέτια, ἔπαιρναν τὰ κομμάτια —ποὺ ἦταν μαυροκόκκινα, σὰ βουβαλίσιο κρέας, ξυγκιασμένο— τάρριχναν μέσα καὶ τὰ κουβαλούσανε στὸ ἀμπάρι. Τὰ κόκκαλα τὰ πετοῦσαν στὴ θάλασσα.

Σὲ λίγο, φάνηκε κι' ὁ καπετὰν Ρόκκα ντὶ Μπάρμπαρο, ὁ ἀρχηγὸς τους, ποὺ εἶχε πεταχτεῖ στὸ Λιμεναρχεῖο νὰ δώσῃ τὰ χαρτιά του. Ἦτανε πάντα ὁ ἴδιος: Ἐπιβλητικός, τετράγωνος, μὲ ἀσπρο μουστάκι, βαθὺ βλέμμα, ζωηράδα. Στὰ δόντια του ἡ ἀχώριστη πίπα, ἡ γιουσουρένια... Τὸν ἐπλησίασα καὶ ξαναδέσαμε τὴν περσινὴ γνωριμία.

— Μπὲν ἀρριβάτι, καπιτὰν Ρόκκα!

— Ὤ, γκράτσε!.. Κόμε στὰ λέϊ; Μπέ;..

Ὁ Ἰταλὸς καπετάνιος ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ ξαναρχότανε στὸν τόπο μας, γιατὶ ἡ περσυνὴ δουλειὰ τοὔχε ἀφήσει κέρδη καὶ φέτος λογάριαζε νὰ βγάλῃ πιότερα. Ἦταν ἐφοδιασμένος, ἔλεγε, μὲ καινούρια δίχτυα κ' ἄλλα σύνεργα τῆς ψαρικῆς κ' ἔφερε μαζί του μερικὰ νέα παλληκάρια, πολὺ σβέλτα, ἀπὸ τὰ λιμάνια τῆς Ἀπουλίας τσουρμαρισμένα. Ὁ τόπος μας κ' ὅλα τὰ περίχωρα θἄτρωγαν ψάρι καὶ φέτος, παχὺ καὶ μπόλικο, τοῦ ἀφροῦ!

Κι' ἀλήθεια, ἔβλεπε κανεὶς πῶς ἡ χαρὰ ἦταν ἀμοιβαία. Μόνο ποὺ δὲ σημαιοστολίστηκε ἡ πόλη, καὶ νὰ κατεβῇ ὁ Δήμαρχος μὲ τὸ Συμβούλιο νὰ τοὺς βγάλῃ λόγο!... Κατέβηκε δμως ὁ παπᾶς ὁ καθολικὸς καὶ μπῆκε στὶς ἀνεμότρατες καὶ τὶς εὐλόγησε πρύμη-πλώρη, καὶ διάβασε μιὰ λατινικιὰ εὐχή, ποὺ τὰ πληρώματα τὴν ἄκουσαν ξεσκούφωτοι, σοβαροὶ καὶ μάλιστα μερικοὶ γονάτισαν κιόλας καὶ μουρμούρισαν τὸ «Ἄβε Μαρία...»

Ὕστερα ὁ παπᾶς ἔφυγε καὶ ὁ καπετάνιος ξανάπασε τὴν κουβέντα μαζί μου... Σὲ μιὰ στιγμὴ θυμήθηκα τὸ φίλο μου τὸ Μικέλε, τὸν ἐρωτόπαθο ψαρᾶ, τὸν παραπονιάρη, ποὺ ὅλο τὸ περσυνὸ καλοκαίρι, μαζὶ μὲ τὰ μπαμπούνια καὶ τὶς γαρίδες, μοὔφερνε στὸ σπίτι καὶ τὰ αἰσθηματικά του τὰ βάσανα καὶ μὲ εἶχε κάνει συμβουλάτορά του.

— Ὁ Μικέλε, καλέ, ποῦ εἶνε ὁ Μικέλε;! Δὲν τὸν ἐφέρατε τὸ Μικέλε; ρώτησα γυρνώντας γύρω μὲ τὸ μάτι.

Ὁ καπετὰν Ρόκκα ντὶ Μπάρμπαρο κοίνησε θλιβερὰ τὸ κεφάλι σπόδερο Μικέλε» καὶ μοῦ εἶτε πὼς ἐφετὸ δὲν ἦτανε βολετὸ νὰ τόνε φέρουνε μαζὶ τὸ Μικέλε, σὔτε καὶ ποτέ, γιατὶ ἡ μοῖρα του στάθηκε τραγική. Κι' ἂν ἤθελα νὰ τὴ μάθω, θἄπρεπε νἄχουμε καιρὸ-καὶ κρασάκι μπροστά μας.

Λοιπόν, ὁ καπετάνιος μὲ προσκάλεσε νὰ φάω τὸ βράδι μαζί στὸ κατάστρωμα, καὶ νὰ τὰ ποῦμε.

Ἀναμένα τὰ φῶτα, ξανάμπηκα μὲ τοὺς φίλους μου τοὺς Ναπολιτάνους. Τοὺς βρῆκα ἑτοιμους, στρωμένο τὸ ψαράδικο τραπέζι καὶ μὲ τρομέναν. Καθισμένοι στὸ κατάστρωμα σταυροπόδι, γύρω-γύρω, κ' ἕνα μεγάλο φανάρι κρεμασμένο ἀποπάνω τοὺς ἐφώτιζε.

— Μπονασέρα, λά κομπανία! καλησπέρισα καὶ κάθισα πλάϊ στὸν καπετάνιο.

Κι' ἀμέσως, ἀπὸ τὴν τρύπα τοῦ ἀμπαριοῦ, ποὺ ἦταν τὸ μαγειρεῖο, ξεπρόβαλε ἡ μακαρονάδα, ἀγνάντι, μὲ μπόλικη σάλτσα—γκράσσο—καὶ σαρδέλλες παραγεμένες γύρω-γύρω στὴν τεράστια πιατέλα. Μακαρονάδα βέρα Ἰταλιάνικη—μάρκα ντεπόζιτατα! Καὶ τὰ στόματα δουλεύανε λαίμαργα, πεινασμένα... (Εἶνε, ἀλήθεια, δαιμόνιος ὁ τρόπος ποὺ τρώνε οἱ Ἰταλοὶ τὴ μακαρονάδα. Ἔχουνε μιὰ δεξιοτεχνία νὰ πιάνουν τὰ μακαρόνια μὲ τὸ πηροῦνι, νὰ τὰ στρίφουν δλόγυρά του, νὰ τὰ κιπαγιανίζουν, μιὰ καπατσιτὰ ἀξιοθαυμαστη!... Εἶνε οἱ ταχυδακτυλουργοὶ τῆς μακαρονάδας...)

Ὕστερα, ἦρθε ἄλλη πιατέλα. Πλούσια τὰ ξέλεϊ ἀπόνε! Μεγάλα κομμάτια κρέας—βωδινὸ ἐ σκέφτηκα—ποὺ ἐπλεαν σὲ παχειὰ σάλτσα κιτρινοκόκκινη. Λοιπόν, ἦταν ἡ χελώνα τῆς θαλασσινῆ! Μαρουδιὰ βαριά, σὰν ἀπὸ φύκια καὶ ἰδιο καὶ κατράμι, ἀνακατωμένα ὅλα, μοῦ χτύπησε τὰ φουθούνια. Σίγουρα, ἐγὼ δὲ μποροῦσα νὰ φάω ἀπὸ

ΣΗΜ. ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ». — Οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἐνθυμοῦνται βέβαια τὶς «Ἀνεμότρατες» τοῦ κ. Στεφ. Δάφνη, ποὺ ἐδημοσιεύθησαν στὸ Χριστουγεννιάτικο φύλλο. Τὸ σημερινὸ διήγημα ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, συνέχειαν ἐκείνου, μπορεῖ ὅμως κάλλιστα νὰ διαβασθῇ καὶ ὡς αὐτοτελὲς διήγημα.

κεῖνο τὸ φαΐ κ' ἂς μὲ βεβαίωναν οἱ φίλοι μου πὼς ἦταν μεζὲς ἐξαίσιος, «οὖν μποκόνε, σινιόρ !» Μοῦφεραν λοιπὸν ἕνα πάτο ψάρια μαρινάτα καὶ στὸν καιρὸ ποὺ ἐκεῖνοι ἔχαφταν τὰ χελωνοκόμματά τους, γλύφοντας καὶ τὰ δάχτυλά τους, ἐγὼ ξεκοκκάλιζα ἥσυχα-ἥσυχα τὰ ματαρμπούνια μου.

Ἂ, ἦταν ἀξιαγάπητος ἐκεῖνος ὁ καπετὰν Ρόκκα ντὶ Μπάρμπαρο ! Φανταστῆτε πὼς ἀπόψε δὲν ἦταν τὸ συνηθισμένο τους νεφωμένο ξύδι. Γιὰ τιμή μου διέταξε κ' ἔφεραν ἀπὸ τ' ἀμπάρι τρεῖς μποτίλιες κρασὶ Καλαβρέζικο. Φανταστῆτε ὅτι φέρανε καὶ ποτήρια ! Λοιπόν, τὸ Καλαβρέζικο λαμπίριζε στὰ ποτήρια καὶ κατρακυλοῦσε χαϊδευτικὰ στὰ διψασμένα λαρύγγια μας...

Ἐκεῖ, στὴν ὥρα τοῦ κρασιοῦ, εἶχα τὴν κακὴ ἔμπνευση νὰ ρίξω στὴ μέση τὸ ὄνομα τοῦ φίλου μου τοῦ Μικέλε καὶ τὰ τῶν χαλάσω τὸ κέφι τῶν ἀνθρώπων... Ὁ καπετάνιος ἐσκούπισε τὰ μουστάκια του μὲ τὸ ἀνάστροφο τοῦ χεριοῦ, μουρμούρισε «πόβερο ραγκάτσο» κι' ἄρχισε νὰ διηγιέται τὴν ἱστορία του:

Πέρυσι τὸ χινόπωρο, σὰν ἐσάλπαραν οἱ τράτες ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦτο, γυρίζοντας στὴν πατρίδα, ὁ Μικέλες ἔστεκε στὴν κουπαστή, βαριὰ λυπημένος. Κεῖνο τὸ γράμμα ποὺ εἶχε λάβει ἀπὸ τὴν ἀδερφή του τὴν "Αννα καὶ τοὔγραφε πὼς ἡ ἀρρεβωνιαστικιά του ἡ Φιορέλλα τὸν ἀπαρνήθηκε καὶ παντρεύτηκε μὲ ἄλλονε, τοὔκανε πολὺ κακὸ τοῦ Μικέλε. Κατάκαρδα τὸ πῆρε. Οὔτε νὰ φᾷ ἤθελε, οὔτε νὰ πῇ, μόνο ἔστεκε σιωπηλός, μὲ σφιγμένα τὰ δόντια, στὴν κουπαστὴ ἢ ἐπήγαινε πέρα-δῶθε καὶ καμμιὰ φορὰ στεκότανε κ' ἔφτυνε στὴ θάλασσα... Ὅλη κείνη τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκε, μόνο κοίταζε τ' ἀστέρια καὶ τὰ κύματα καὶ μουρμούριζε βρισιές, ἔκλαιγε. «Σί, σινιόρ μίο !» Ὁ τιμονιέρης τὸν ἄκουσε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ λέῃ χίλιες φορὲς τ' ὄνομα τῆς Φιορέλας τῆς ἀρρεβωνιαστικιᾶς του, ποὺ τὸν ἀπαρνήθηκε καὶ πῆρε τὸ μπενεστάντε ἀπὸ τὴν Τσίβιτα Βέκια καὶ τοὔτονε τὸν ἐπλαντάρισε...

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἔστεκε τὸ ἴδιο σκουντουφλὸς πίσω ἀπὸ τὰ σκοινιὰ τῆς πρύμνης. Τόχε πάρει, βλέπεις, στὸ φιλότιμο τὸ παιδὶ καὶ συλλογιζόταν πὼς θὰ πήγαινε στὸ Μπάρι, νὰ τὸν ἀναμπαίξῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ λέῃ: —«Νά, ἐτοῦτος εἶνε ποὺ ἔφαγε τὴ χυλόπιτταν !» Ὅλη κείνη τὴν ἡμέρα ἀρμενίζανε μὲ γεμάτα τὰ πανιά, φουσκοθαλασσιὰ καὶ τοὺς σκαμπανέβαζε... Μὰ ὅσο κοντεύανε στὸν Κάβο Μαλιά, τόσο ἀγρίευε ὁ καιρός, καὶ τὴ νύχτα πιὰ ἔβαλε βοριὰ δυνατόνε... Ὁ καπετάνιος ἔλεγε κάπου νὰ ποδίσουνε, ἐκεῖ κατὰ τὰ Βελανίδια ἢ ἄλλοῦ, ὡς νὰ γλυκάνῃ ὁ καιρός, μὰ ὡς τόσο ἀπόφαση δὲν παίρνανε καὶ δουλεύανε ὅλοι τους στὰ πανιά, περαδῶθε... Ὁ καπετάνιος διέταξε τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο, τοὺς ὀρτίνιαζε μὲ τ' ὄνομά τους καὶ τρέχανε κοντά του, σβέλτοι... Μὰ σὰν ἐκάλεσε τὸ Μικέλε, αὐτὸς δὲν παρουσιάστηκε.

— Μικέλε ! φωνάζει πάλι ὁ καπετάνιος, Μικέλε, βένι κουά ! πρέστο !...

Καὶ πάλι καμμιὰ φωνή... Τότες, ἀνάμεσα στὴν ἄγρια ἐκείνη κυματοδουλὴ καὶ στὴν ἀντάρα, φίχνανε ὅλοι τ' ὄνομά του ἐδῶ καὶ κεῖ, ἀπάνου-κάτου, ψάχνανε παντοῦ, λαχταρίζανε, καὶ τ' ὄνομά του τὄπαιρνε ὁ βοριὰς καὶ τὸ σκοτάδι, χωρὶς ἀπάντηση... Καὶ σὰν πέρασε ἡ νύχτα καὶ τὸ σούρουπο γλυκοχάραξε, βεβαιώθηκαν πιὰ πὼς ὁ Μικέλε δὲν ἤτανε πουθενά τρυπωμένος, πὼς τὸν εἶχε πάρει τὸ πέλαγο... Σίγουρα ὁ Μικέλε εἶχε βάλει μονάχος του τέλος στὴ ζωή του, γιατὶ αὐτόνε ποὺ ἦταν ἄξιος θαλασσινός, τὰ κύματα δὲ μποροῦσαν νὰ τὸν ἀρπάξουν σὰν ἄγριος...

— Ρίχτηκε μέσα καὶ πνίγηκε, ἐτελείωσε τὴ διήγησή του ὁ καπετὰν Ρόκκα. Δὲν ἤθελε νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν πατρίδα... Αὐτὸ ἤτανε τὸ στερνό του ταξείδι !

— Καὶ τώρα ταξειδεύει στὰ βάθη ! ἐσυμπλήρωσε ἕνας γέρος.

Γίνηκε λιγόστιγμη σιωπή... "Ενα παιδόπουλο μᾶς γύρισε τὰ ποτήρια. Ὁ καπετάνιος σήκωσε ψηλὰ τὸ δικό του.

— Γιὰ τὸ συχώρο τοῦ Μικέλε ! εἶπε, εἶν ἐτέρναμ πάτσεμ»!

— "Ιν πάτσεμ ! ἐμουρμούρισαν ὅλοι καὶ ἤπιανε τὸ μαυροκόκκινο μπροῦσκο, παρακαλῶντας νοερὰ τὸ Θεὸ νὰ συχωρέσῃ τὸ σύντροφό τους ποὺ ἀγάπησε τόσο παράφορα, ὡς ποὺ νὰ πέσῃ στὴν ἁμαρτία τῆς αὐτοκτονίας..

* * *

Μὲ τὸ γυρισμὸ τῶν Ναπολιτάνων, ξαναγύρισε καὶ τὸ πανηγύρι στὸν τόπο μας. Ὁ κόσμος ἔτρωγε φρέσκο καὶ μπόλικο ψάρι, καὶ διασκέδαζε κάθε βράδι στὴν προκυμαία μὲ τὰ τραγούδια τους καὶ τοὺς χορούς τους... Τὰ παλληκάρια ξυπόλητα, μὲ τὸ κόκκινο μαντῆλι στὸ λαιμό, στήνανε μπάλους στὸ πλακόστρωτο... Τώρα δὲν ἤτανε πιὰ ὁ ἄμοιρος ὁ Μικέλε νὰ τοὺς ἀκομπανιάρῃ μὲ τὴν κιθάρα, μὰ ἐν' ἄλλο παλληκάρι ἔπαιζε φυσαρμόνικα, κ' ἄλλος τὴ γιοκαρίνα. Κ' ἡ ὀρχήστρα ἔκανε εὐσυνείδητα τὸ χρέος της. Οἱ πιὸ ἡλικιωμένοι παρακολουθοῦσαν τοὺς χοροὺς μὲ τὴν αἰώνια πίπα στὸ στόμα, σιωπηλοί καὶ νοσταλγημένοι... Καὶ πίσω τους, στὶς θερινὲς ἐκείνες φεγγαροβραδιές, ἀνάσαινε πλατειὰ καὶ λεύτερη ἡ θάλασσα, ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ δῶ κ' ἔφτανε στὸ Μπάρι τους τὸ πολυπόθητο...

...Νά σου τες τώρα κι' αὐτές !... Οἱ σαντέζες !

Σὰν τὶς ταξειδιάρικες χελιδόνες, μᾶς ἦρθαν ἄξαφνα μὲ τὸ τραῖνο τῆς Ἀθήνας, τὸ βραδυνό, καὶ στήσανε τὸ πάλκο τους στὸ καφενεδάκι στάσι, στοῦ Ἀντρέα τοῦ Κοιτσαΐτη τὸν καφενέ !... Ἦταν ἡ Σοφία μέλα καὶ ἡ Πάολα καὶ ἡ Μιράντολα—ἡ Μιραντολίνα, καλέ, ποὺ ἔλιὰ στὸ μάγουλο, Ἰταλιάνες βέρες... Γλαρώματα καὶ τσακώματα καὶ νάζια. Χορὸς καὶ τραγούδι—πρὸ πάντων τραγούδι !...

Γεγονὸς γιὰ τὴ μικρή μας πόλη. Συγκίνηση γιὰ τοὺς Ναπολιτάνους ψαράδες. Πάει τὸ μυαλὸ τῶν παλληκαριῶν, μὰ κ' οἱ μπάτσοι δὲν ἐμέναν ἀδιάφοροι... Φιλίες μὲ τὶς συμπατριώτισσες, λαμπρὲς ! Τὸ βράδι, στὸ καφεσαντὰν (ποὺ πηγαίναν ἀλλαγμένοι, μὲ τὰ καλά τους καὶ τοὺς σκούφους μὲ τὴν κόκκινη φοῦντα στὴν κορφή) οἱ Ναπολιτάνοι ἔπιναναν τὶς πρῶτες θέσεις κοντὰ στὸ πάλκο. "Ας πάῃ καὶ τὸ παλιάμπελο φέτος !... Καὶ τὰ κεράσματα παίρναν καὶ δίναν. Καὶ τὰ τραπεζάκια στὸ πάλκο ἀλλάζονταν πειράγματα, γλυκόλογα, σπόντα, τραταμέντα...

— Ὁέ, Καρμέλα ! Καρμελί !...

— Ὁέ, Πάολα !

— Ὁέ, Μιράντολα ! Μιραντολίνα !...

Οἱ τρεῖς χάριτες—λιγάκι χοντρές, εἶν' ἀλήθεια, μὰ φρέσκες ἀκόμα κ' ἐρωτιάρες—ἤταν κάθε βράδι στὶς δόξες τους. "Ας μὴ φανερώνεται παράξενο, μὰ ὁ ἐθνισμὸς εἶχε ξενιάσει μέσα τους, μὲ τὸ ἀντάμωμα τῆς Ἰταλικῆς σημαίας στὶς δυὸ ἀνεμότρατες. "Οσα βγάζαν ἀπὸ τὸ καφεσαντάν, τὰ γλεντοῦσαν μὲ τοὺς συμπατριῶτες τους, μὲ κέφι ποὺ κούβεητο... Κι' ἦταν, ἀλήθεια, ἀξιαγάπητες, ὅταν ἐπάνω στὸν ἐνθουσιασμό τους, ὄρθιες καὶ οἱ τρεῖς στὴ γραμμή, στὸ πάλκο, μὲ βρεγμένα τὰ φρυδάκια καὶ τὰ φρύδια σοβαρότητα, τραγουδοῦσανε τὸν ὕμνο τους τὸ Γαριβάλδη, ἐνῶ τὶς ἀκομπανιάριζαν τὰ βιολιὰ καὶ οἱ κιθάρες τῆς πρόχειρης ὀρχήστρας καὶ τὶς συνώδευαν στὸ τραγούδι τους ὅλοι μαζὶ οἱ Ναπολιτάνοι:

'Εβίβα Γαριβάλδη,
'Εβίβα Δημπερτά!...

"Αλλοτε πάλι, στὴν τρέλλα τοῦ κρασιοῦ, πετοῦσε ἀπάνω στὸ πάλκο κανένας ἀπὸ τοὺς νέους μὲ τὸ κόκκινο μαντήλι, «Μπράβο, Τζιόδο !» καὶ χόρευε μαζί τους κανένα Σαρντινέζικο πανηγυριῶτικο, ποὺ τὸν χειροκροτοῦσαν ἀπὸ καρδιᾶς τιτάκι καὶ ξένοι.

"Ολοι, μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ, λάβαιναν μέρος στὰ βραδυνὰ ἐκεῖνα χαροκόπια τοῦ παντσαντάν. "Ολοι, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνανε. Κι' ὁ ἕνας αὐτὸς ἦταν ὁ "Αλφιο, ὁ Σικελός. (Κατὰ μιὰ σύμπτωση: τὸ ἴδιο ὄνομα, ὁ ἴδιος τόπος μὲ τὸν τραγικὸν ἥρωα τῆς «Καβαλλερίας Ρουστικάνας»). Ὁ "Αλφιο, ὁ μαυροβέματος καὶ δυνατὸς ἄντρας, μὲ τὶς γογόνες στὰ μπράτσα. Ἦταν ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὸ μπαλντὰ καὶ γκρέμισε τὸ κεφάλι τῆς χελώνας.

Αὐτὸς καθότανε τώρα σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ καφεσαντάν, ἔπινε τὸν καφέ του, κάπνιζε τὴ πίπα του καὶ δὲ μιλοῦσε... "Ομως τὰ μάτια του παρακολουθοῦσαν ὅλη τὴν κίνηση—καὶ πρὸ πάντων τὴν Καρμέλα — μὲ ἀγουρνὴ προσοχή.

Στὸ τέλος, ἡ Καμέλα τὸν ἀνακάλυψε. Τὰ μεθειά, μαγνητικὰ μάτια τοῦ Σικελοῦ τὴν ἐτάδηξαν, ὅπως τὸ φὶς τὸ βάει τὸ πουλί, κ' ἡ γυναίκα πῆγε κ' ἔκατσε κοντὰ του σοβαρή, φλογερὴ κανείς, καὶ συλλογισμένη. Ἀπὸ κεῖνο τὸ βράδι, ἡ Καρμέλα προτιμοῦσε, δὲν πήγαινε σὲ ἄλλους, μόνο ἅμα τελείωνε τὸ τραγούδι της ἐρχότανε κοντά του, «Μπονασέρα. "Αλφιο», καὶ καθότανε νά... τὸν τσατάρῃ αὐτή. Κουβέντιαζαν ἀργὰ καὶ χαμηλόφωνα, πολλὰ λόγια· κι' ὅλοι κατάλαβαν πὰ πὼς ὁ ἕνας ἦτανε δοσμένος στὸν ἄλλονε· καὶ τὸν ἐμακάριζαν τὸν "Αλφιο, γιατὶ ἡ Καρμέλα ἦταν ἡ ὁμορφότερη ἀπὸ τὶς τρεῖς—μελαχρινή, εὐρωστη, μεγαλόσωμα—μὲ τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο τῆς ταίριαζε θαυμάσια στὰ μαλλιά.

Μὰ ὁ καπετὰν Ρόκκα ντὶ Μπάρμπαρο δὲν τἄβλεπε ὅλ' αὐτά. Καλὸ μάτι γι' αὐτό, ποῦν τὰ μεσάνυχτα, φρόντιζε νὰ πηγαίνῃ στὸ καφεσαντὰν νὰ τοὺς περιμαζεύῃ: —«Ἀειστε, παιδιά, αὔριο ἔχουμε δουλειά !» Καὶ τὰ παιδιὰ ἀποχαιρετοῦσαν τὶς φιληνάδες τους καὶ ἀκολουθοῦσαν ὑπάκουοι τὸν καπετάνιο τους, ποὺ καληνύχτιζε μὲ χαμόγελο κι' αὐτὸς τὶς συμπατριώτισσές του: «Μπονανότε, σινιορίνε...»

"Ομως, μιὰ βραδιά, ὁ "Αλφιο δὲ θέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν καπετάνιο του. Δυνατά, γιὰ νὰ τ' ἀκούσῃ κ' ἡ Καρμελίνα, ὁ σοφρορτοράχηλος Σικελὸς εἶπε πὼς αὐτὸς θάφηβῃ στὴν τράτα ἀπόψε, θέλει αὐτός, γιατὶ αὐτὸς κανενὸς δὲν εἶνε σκλάβος καὶ θὰ μείνῃ νὰ κάνῃ τὸ κέφι του !... Κᾶτι ἔκανε νὰ πῇ ἡ Καμέλα, μὰ ὁ "Αλφιο τῆς ἔρριξε μιὰ ἄγρια ματιά, «σσύτ !» τῆς σφύριξε, κ' ἡ Καμέλα ζάρωσε στὴ θέση της... Ὁ καπετὰν Ρόκκα σήκωσε τοὺς ὤμους, ἀτότε εἶσαι λεύτερος, εἶπε καὶ τοῦ γύρισε τὴ ράχη. Ὁ "Αλφιο ἐκατάλαβε πὼς ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ἔπαψε πιὰ νὰ εἶνε τσούρμου.

"Οιος οὔτε πεντάρα τὸν ἐνοιασε. Ἐκείνη τὴ νύχτα ἡ Καμελίνα τὸν ἐπῆρε σπίτι της—ἐκεῖ πάνω στοῦ Σμυρνάκη ποὺ λένε—καὶ πλάγιασαν μαζί... Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ὁ καπετὰν Ρόκκα τοῦστειλε τὸ λογαριασμό του, τὸν ἔσβυσε ἀπὸ τὰ χαρτιά του καὶ πῆγε στὸ Προξενεῖο καὶ τὸ ἀνάφερε.

* * *

Μιὰ Κυριακὴ πρωΐ, μιὰ πασίχαρη μέρα, καθὼς ἐπήγαινα περίπατο κατὰ τὸ Πολίγωνο, βλέπω μιὰ μεγάλη παρέα ποὺ ἐρχότανε ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο. Στάθηκα καὶ τοὺς περίμενα.

"Ηταν οἱ Ναπολιτάνοι, μὲ τὰ καλά τους, ὅλοι μαζί—ἐκτὸς ἀπὸ τὸν "Αλφιο βέβαια—καὶ μὲ τὸν καπετάνιο τους ἐπὶ κεφαλῆς. Εἶχαν μαζί τους καὶ τὸν παπὰ τὸν καθολικό... Μπροστὰ πήγαινε ἕνα παιδὶ κρατώντας ἕνα μαῦρο ξύλινο σταυρό. "Ηταν ὁ μοῦτσος ὁ Λούκας, τὸ ἀγγονάκι τοῦ γέρου ψαρᾶ, ποὺ πέθανε πέρσι στὸν τόπο μας καὶ τὸν ἐθάψανε ψηλά, στὸ Φράγκικο τὸ κοιμητῆρι, πίσω ἀπὸ τὸ βουναλάκι· καὶ τώρα ὁ Λούκας κρατοῦσε τὸ σταυρὸ τοῦ παππού του καὶ πήγαινε μπροστά... Τὸν εἶχανε φερμένο ἀπὸ τὸ Μπάρι τὸ σταυρό, τὸν ἔστελνε ἡ θυγατέρα τοῦ πεθαμένου καὶ τὸν ἐπήγαιναν νὰ τόνε στήσουν στὸ μνῆμα του... Στὸ σταυρὸ ἤτανε γραμμένο IN MEMORIAM καὶ ἀπὸ κάτου τ' ὄνομα τοῦ γέρου: Τζιοβάνι Μπατίστα Φιεραμόσκα καὶ ἡ ἡλικία του. Κι' ὁ παπᾶς τοὺς συντρόφευε γιὰ νὰ διαβάσῃ μιὰν εὐχή.

Πῆγα μαζί τους... Ὅταν ἐφτάσαμε στὸ κοιμητῆρι, μὲ τὴ μισογκρεμισμένη μάντρα, οἱ Ναπολιτάνοι δυσκολεύτηκαν νὰ βροῦνε τὸν τάφο τοῦ γέρου. Κανένα σημάδι δὲν ὑπῆρχε. «Ἐδῶ εἶνε !...», «Ὄχι, ἐδῶ !» Ἔλεγαν ἄλλοι. Καὶ πιὸ πέρα ἄλλος ἔλεγε: «Ἐδῶ ! Ἐδῶ !» Καὶ φονάζανε ὅλοι μαζὶ καὶ παραλίγο νἀρθοῦν στὰ χέρια, ἂν δὲν ἔμπαινε στὴ μέση ὁ παπᾶς νὰ τοὺς χωρίσῃ:

— Σούτ, μωρὲ ἀλούτηροι ! τοὺς ἐφώναξε, ποῦ βρισκώσαστε ;... Νά ! ἐδῶ τὸν ἐθάψαμε τὸ συχωρεμένο τὸ Τζιο Μπατίστα !

Καὶ χτύπησε μὲ τὴ μπαστούνα του ἕνα μακρουλὸ σωρὸ ἀπὸ χῶμα, ποὺ ἀπάνω του εἶχαν φιτρώσει σφερδούλια κ' ἀγκάθια... Σκάψανε μιὰ τρύπα, στήσανε τὸ σταυρὸ κι' ὁ Λούκας ἔρτιαξε ἕνα στεφανάκι ἀπὸ ἁγιαλούλουδα καὶ τὸ κρέμασε πάνω του. Ἔπειτα γονάτισε στὸ χῶμα κι' ὅση ὥρα ὁ γέρο παπᾶς ἐδιάβαζε τὴν εὐχὴ καὶ οἱ ἄλλοι σταυροκοπιόνταν ξέσκεποι καὶ μουρμούριζαν «Ἄμεν... Ἄμεν» καὶ «Ἀλληλούϊα», ὁ μαῦρος ὁ Λούκας ἔκλαιγε μουλωχτὰ κι' οἱ λιγνοὶ ἐτάραζαν τοὺς ὤμους του.

— Ἐτέρναμ πάτσεμ ντὸς ἔϊ, Ντόμινε ! (Τὴν αἰωνίαν γαλήνην δὸς αὐτῷ, Κύριε !) εἶπε ὁ παπᾶς τελειώνοντας.

Ἔπειτα ξαναγύρισαν στὴν πόλη καὶ πήγανε στὸ καφεσαντὰν οἱ περισσότεροι.

* * *

Ὁ "Αλφιο ζοῦσε πιὰ φανερὰ μὲ τὴν Καρμέλα, ποὺ τὴν εἶχε καταχτήσει. Κι' ὄχι μόνο οἱ συμπατριῶτες του, μὰ οὔτε καὶ οἱ ντόπιοι—οἱ ἄνθρωποι τοῦ καραβοσταυιοῦ κ' οἱ παζαρίτες—ἀποκοτοῦσαν νὰ τοῦ τὴν πάρουν. Οἱ Ναπολιτάνοι διηγόνταν πὼς ὁ Σικελὸς εἶχε κάμει κάμποσα χρόνια στὸ κάτεργο. Κ' ἔπειτα ὅλοι καταλάβαιναν πὼς βρίσκονταν μπροστὰ σ' ἕναν ἀπὸ κείνους τοὺς σπάνιους μὰ δυνατοὺς ἔρωτες, ποὺ ἀνάβουν ἄξαφνα μαζὶ σὲ δυὸ φλογερὲς καρδιὲς κ' ἀνταποκρίνονται ὁ ἕνας στὸν ἄλλονε, σὰ δυὸ πιστολιές...

Ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ "Αλφιο κοιμότανε στὸ σπίτι τῆς ἐρωμένης του· καὶ τὸ βράδι τὴ συντρόφευε στὸ σαντάν, ἔπιανε μιὰ θέση σὲ μιὰ γωνιὰ κ' ἔπινε καὶ ἔπαιρνε, συγκεντρωμένος κ' ἀμίλητος, παρακολουθοῦσε τὴν κίνηση, φουφῶντας ἀργὰ-ἀργὰ τὰ πιστὰ ποὺ τοὔστελνε κείνη, ἡ φουμάροντας τὴν πίπα του.

Ἡ Καρμέλα ἐξακολουθοῦσε εὐσυνείδητα τὸ τραγούδι της, μὰ ἤτανε φανερὸ πὼς εἶχε χάσει πιὰ τὴν προτινή της ἀλλεγρία.

Κεῖνο τὸ ἀλογάριαστο πάθος τῆς εἶχε ταράξει τὴν καρδιά, ὅπως συμβαίνει πάντα μὲ τὶς πεταλοῦδες αὐτὲς τοῦ ἔρωτα, ποὺ στὸ τέλος τσουλουφρίζονται... "Οταν ὁ Σικελὸς κάρφωνε πάνω της τὰ μαγνητικά του μάτια, ἡ σαντέζα ἔχανε τὶς ἀπάνω νότες κ' ἔλεγες πὼς θὰ σβύσῃ, ὡς ποὺ τὰ βιολιὰ σκέπαζαν τὸ τραγούδι της κ' ἡ Καρμέλα πήγαινε νὰ καθήσῃ κοντὰ στὸν "Αλφιο, ζαρωμένη σὰν ἐρωτάφορη γατούλα...

Μὰ οἱ ἄλλες δυό —ἡ Πάολα κ' ἡ Μιραντολίνα—ἐβρίσκονταν ἀπρόσβλητες ἀπὸ τὸν ἔρωτα αὐτές, μοιράζοντας σὲ ὅλους τὰ χαμόγελά τους... Ὁ καπετὰν Ρόκκα εἶχε βγάλει τώρα μιὰ διαταγή: Οἱ ἄνθρωποί του δὲ βλέχτηκαν πιὰ παρὰ τὸ Σαββατοκύριακο μόνο στὸ καφεσαντάν. Κ' ἔτσι ὁ "Αλφιο, ποὺ εἶχε ξεκόψει ἀπὸ κοντά τους, ἦταν πιὸ ἥσυχος τώρα. Γιατὶ στὴν ἀρχὴ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του θέλησαν νὰ τόνε γλυτώσουν ἀπὸ κεῖνο τὸ πάθος καὶ βάλθηκαν νὰ τὸν ὁρμηνέψουν, μὰ ὁ πεισματάρης Σικελὸς τοὺς ἀντίσκοψε: —«Τζοὔτο! Τζοὔτο ! δὲν ἔχοτμαι στὶς τράτες... Θὰ μείνω μὲ τὴν Καρμέλα !...» Κι' οὔτε συλλογιζότανε τὴ μάνα του καὶ τὴν ἀδερφή του, ποὺ τὶς εἶχε ἀφήσει ἀπροστάτευτες στὴν πατρίδα, οὔτε λογάριαζε ποῦ θὰ πήγαινε νὰ τελειώσῃ αὐτοῦνη ἡ δουλειά...

* * *

Καὶ ἡ ζωὴ κυλοῦσε ἔτσι στὸ λιμάνι. Ἡ πόλη μας κι'

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Λ. Σ.

Λουλοῦδι προφαντὸ τῆς Ἀλεξάνδρειας, συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς της στὴ Γενεύη καὶ φέτος θὰ κάμῃ τὴν ἐμφάνισίν της στ' ἀθηναϊκὰ σαλόνια. Λεπτή, ὑψηλή, αἰθερία, τὴν χαρακτηρίζει μιὰ χάρις ποὺ μαγεύει. Ὁ ἦχος τῆς φωνῆς της μουσικός, ἀργυρόηχος. Ἡ τουαλέττες της ἀντιπροσωπεύουν τὴν τελευταία λέξι τῆς Λανδὲν καὶ τῆς Σανέλλ. Τὰ μάτια της προσελκύουν τὸ θαυμασμό, σὲ ἀνταύγειες γκρὶ καὶ πράσινες.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Ἀπειρία δεξιώσεων φέτος, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναγγέλλονται μὲ προσδιορισμένην ὥραν ἐνάρξεως καὶ τέλους, κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν ἔθιμον.

— Μεταξὺ τῶν δεξιώσεων λίαν ἐπιτυχὴς ἦτο λευκὸς χορὸς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἀντ. Σταθάτου. Μέσα σ' ἕνα διάκοσμον φαντασμαγορικὸν ἀπὸ σπάνια ἔργα τέχνης, διευθετημένα μὲ μαεστρίαν προϋποθέτουσαν καλλιτεχνικὴ γοῦστο, εἶχαν συγκεντρωθεῖ εὔμορφες καὶ χαριτωμένες Μπάκ-φίς, μεταξὺ τῶν ὁποίων πλέον χαριτωμένες αἱ δες Ἀντ. Σταθάτου.

— Τὸ κυριώτερον κοσμικὸν γεγονὸς τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἦσαν οἱ ἐκλεκτοὶ γάμοι τῆς δος Ἀλεξάνδρας Π. Σταῦκου μετὰ τοῦ κ. Πλ. Νεγρεπόντη.

— Οἱ γάμοι ἐτελέσθησαν εἰς τὸ σπίτι τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Δ. Βασιλείδη. Ὡραιότατα αἴθουσαι, σενάριο καλλιτεχνικό, παλαιὰ ἔπαπλα, καθρέπτες βενετσιάνικοι, γαντζὲς ἐκώλυσ, παντοῦ ἀμυγδαλιές, τριαντάφυλλα καὶ ζυμπούλια, σὲ τόνους ντεγκραντὲ ρόζ, στόφες πολύτιμες, εἰκόνες σπάνιες.

— Ἡ ἐμφάνισις τῆς νύφης θυμίζει τὴν μαγευτικὴ βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ, μὲ ἄσπρο μακρύτατον φόρεμα, ποὺ ταίριαζε τόσον εὔμορφα στὴν ἀγαλματένια κορμοστασιά της, τὸ κουκλίστικο πρόσωπό της ἐπλαισιώνετο μὲ τορσάντα ἀπὸ στράς, ποὺ συγκρατοῦσε τὸ πολύπτυχον καὶ μακρύτατον πέπλο της, τὸ ὁποῖον κρατοῦσαν δυὸ ὡραιότατα κοριτσάκια —τῆς κ. Γρ. Ἀργυροπούλου— μὲ ἄσπρα ζωρζέττ φορέματα καὶ ὁ μικρὸς Ν. Μελέγκοβιτς.

— Τὸ «κορτὲζ» τῶν δεσποινίδων γύρω ἀπὸ τὸ ὡραῖο ζευγάρι ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὰς δεσποινίδας Ἰωάνναν Νεγρεπόντη μὲ μαῦρ ροζ ταφτά, Λώρην Σταῦκου μὲ ροζ κρὲπ ζωρζέττ, κ. Μέλπω Ἀλεξανδροπούλου μὲ μαῦρο κατ ροζ φόρεμα, Ἰρέν Ν. Μακκᾶ μὲ πράσινο φωτεινὸ σύνολον, Δ. Μιταράκη μὲ ροζ, Μπεμπέλα Μιταράκη μὲ μπλὲ-δσέϊν, Ἄλεξ. Σταῦκου μὲ κόκκινα, Λιλὴ Πετροκοκκίνου μὲ πράσινο ὡραῖο σύνολον, κ. Δεληγιάννη μὲ βελοῦδο μαρρόν, κ. Π. Πετροκοκκίνου μὲ μαῦρο καὶ ἄσπρο φόρεμα, δ. Ρενὲ Νεσφύτου, μὲ ρεζεντὲ, δ. Τ. Καλδοκορέση μὲ μπλέ, κ. Ἡσαΐα μὲ καφὲ ζωρζέττ, δ. Ψιακῆ μὲ μπλὲ κοπενάγκ μονάχ.

— Ἐπίσης παρευρέθησαν κ. καὶ κ. Ζὰν Νεγρεπόντη, κ. καὶ κ. Ν. Γριζούπη, κ. καὶ κ. Κ. Γεωργιάδη, κ. καὶ κ. Πετρίτση, κ. καὶ κ. Τσιροπινᾶ, κ. καὶ κ. Μιταράκη, κ. καὶ κ. Ν. Μακκᾶ, κ. καὶ κ. Ψιακῆ, κ. καὶ κ. Ἐμμανουήλ, κ. καὶ κ. Κ. Τουλμῆ, κ. ἄ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΣΟΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἐξωφύλλου εἶνε ἔργον τοῦ Φ. Κέλλερ, φέρει δὲ τὸν τίτλον: «Ἡρὼ καὶ Λέανδρος».

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

— Τὸ νέον ἔτος ἀνεδέξατο ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ χαριτωμένο ἀγγελοῦδι τοῦ κ. Εὐαγγέλου Καμπουσοπούλου ἡ χαριτωμένη δις Εὐδοκία Ε. Νικηφόρου, ὀνομάσασα αὐτὸ Μάριον. Τοῖς εὐχόμεθα νὰ ζήσῃ χρόνια πολλά.

όλα τὰ περιχώρα χορτάσανε ψάρι ὅλο κεῖνο τὸ καλοκαίρι. «Πέσκι φρέσκο !» φρέσκο !».

Σὰν ἤρθε τὸ χινόπωρο, μὲ τὰ πρωτοβρόχια, οἱ ἀνεμοτράτες ἑτοιμάστηκαν γιὰ φευγάλα. Ὁ καπετὰν Ρόκκα ντὶ Μπάρμπαρο ἐθεώρησε τὰ χαρτιά του στὸ Προξενεῖο κ' ἔδωσε τὴ διαταγὴ νὰ λύσουν τὰ παλαμάρια.

— Σαβόασα !... Ἐβίβα λὶ Γκρέτσια !

Καὶ τὰ δυὸ κόκκινα πανιὰ μάκρυναν-μάκρυναν, ὡς ποὺ χάθηκαν στὸ γκρίζο φόντο τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας...

Ὁ "Αλφιο ἔμεινε στὸν τόπο μας μὲ τὴν Καμέλα.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΟΙ ΣΠΑΡΑΓΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΥΠΟ ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΡΟΖΑ ΛΑΜΠΙΡΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΜΕΣΩΣ κατόπιν ὁ Λαμπίρης τράβηξε ἴσια γιὰ τὴν αἴθουσα ποὺ βρισκόταν ἡ Ρόζα. Στὸ διάδρομο ἔτρεξε κοντά του ἡ γυναίκα του. Φαινόταν ἀποκαμωμένη ἀπ' τὴν ἀγρύπνια, μὰ στὰ μάτια της ἔλαμπε ἕνα φῶς χαρᾶς κι' ἐλπίδας.

'Ο Λαμπίρης κατάλαβε ἀμέσως.

—Εἶνε καλύτερα ; ρώτησε.

—Ναί, Νώτη, ναί, εἶνε καλύτερα, ἀποκρίθηκε ἡ γυναίκα του καὶ τοῦσφιξε τὸ χέρι. Ἡ μετάγγιση τὴν ἔσωσε. Τὸ χρῶμα τῆς ζωῆς ρόδισε στὰ μάγουλά της. Θὰ σωθῆ, Νώτη, θὰ ζήση !...

Δὲν ἤξερε πῶς νὰ ἐκφράση τὴ χαρά της, τοῦ φερνόταν τρυφερά, ὅπως στὰ περασμένα ἐκεῖνα χρόνια τῆς πρώτης των ἀγάπης.

'Ο Λαμπίρης ἔννοιωσε — τώρα γιὰ πρώτη φορὰ — μιὰ ἀνακούφισι, ἕνα ξαλάφρωμα. Ἦνα μεγάλο βάρος σηκώθηκε ἀπ' τὴν καρδιά του.

Πραγματικὰ ἡ Ρόζα ἦταν καλύτερα.

Τὸ αἷμα ποὺ μεταγγίστηκε στὶς ἀρτηρίες της τὴν εἶχε σώσει.

'Ο Λαμπίρης τὸ ἀντελήφθη ἀμέσως αὐτό, μόλις μπῆκε στὴν αἴθουσα. Τὸ πρόσωπο τῆς Ρόζας δὲν εἶχε πειὰ τὴ νεκρικὴ ἐκείνη χλωμάδα, ἐκεῖνο τὸ ξεθώριασμα τοῦ θανάτου ποὺ πλησιάζει, τὸ πάνιασμα ποὺ προκαλεῖ τὸ σταμάτισμα τῆς ζωῆς. Μιὰ ἐλαφρὰ ζωηράδα, ἕνα ἐλαφρότατο ρόδισμα ζωῆς εἶχε ἁπλωθῆ στὴν ὄψι τῆς νέας.

Ἦταν βέβαια ἐξαντλημένη ἀκόμα. Δὲν μποροῦσε νὰ μιλήση. Εἶχε πυρετό. Μὰ οἱ γιατροὶ ἔλπιζαν τώρα, δὲν εἶχαν πειὰ τοὺς φόβους τῆς νύχτας, τῆς κρίσιμης καὶ ἀγωνιώδους νύχτας ποὺ ἔχανε περάσει...

'Ο Λαμπίρης κάθησε κοντὰ στὴν κόρη του, χωρὶς νὰ μιλᾶη, βυθισμένος σὲ σκέψεις. Ἡ Ρόζα θὰ γινόταν καλὰ πειά. Ἔπρεπε νὰ τὴν στείλη σὲ καμμιὰ ἐξοχή, πολὺ μακρυά, γιὰ ν' ἀναλάβη. Καί, στὸ μεταξὺ αὐτό, νὰ τῆς βρῆ ἕναν ἄντρα τῆς ἐκλογῆς του καὶ νὰ τὴν παντρέψη. Ἔπρεπε νὰ ξεχάση τὸ παρελθόν.

'Ο ζωγράφος δὲν θὰ γινόταν ποτὲ σύζυγός της, ἐφ' ὅσον ζοῦσε αὐτός...

Ἡ Λαμπίραινα εἶχε καθήσει κι' αὐτὴ τώρα πλάι στὸ κρεββάτι τῆς κόρης της καὶ σκεφτόταν. Ἡ Ρόζα της θὰ ἦταν σ' ἕνα - δυὸ μῆνες, τὸ πολύ, στὸ πόδι. Καὶ τότε... τότε ἔπρεπε νὰ κρατήση τὸ λόγο της. 'Ο ζωγράφος ἦταν ὁ μόνος ἄντρας ποὺ τῆς ταίριαζε.

«Θὰ τὴν στείλω σ' ἕνα νησί, θὰ βρῶ τὸ γαμπρό, θὰ πάμε μαζὺ ταξεῖδι, θὰ γνωρισθοῦν καὶ θὰ τοὺς παντρέψω γοήγορα - γοήγορα, χωρὶς πολλὲς σκέψεις, χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις», σκεφτότανε ὁ Λαμπίρης.

«Ἔτσι πρέπει νὰ γίνη βέβαια, σκεφτόταν ἡ Λαμπίραινα. Αὐτὸ εἶνε τὸ σωστὸ καὶ τὸ δίκαιο. Ἀγαπιοῦνται, τῆς ἔδωσε τὸ αἷμα του γιὰ νὰ τὴν σώση, μόνο μ' αὐτὸν θὰ εὐτυχήση...».

«Θὰ νικήσω κάθε ἐμπόδιο, διαλογιζόταν ὁ Λαμπίρης. Θὰ γίνη ἐκεῖνο ποὺ θέλω ἐγώ. Ἀρκετὰ πικραθήκαμε...».

«'Ο πατέρας της θὰ συμφωνήση, σκεφτόταν ἡ Λαμπίραινα. Θὰ πειισθῆ κι' αὐτὸς πὼς δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἀλλοιῶς. Φτάνουν πειὰ ἡ σκληρότητες. Διαφορετικὰ θὰ κλείσω τὰ μάτια καὶ θ' ἀφήσω τὸ νέο νὰ τὴν κλέψη»...

* * *

Ἡ μέρες τώρα περνοῦν ἡσύχες γιὰ ὅλους.

Ἡ Ρόζα εἶνε πολὺ καλύτερα. Ἡ πληγὴ της κλείνει σιγὰ - σιγά.

Ἡ μητέρα της δὲν λείπει, φυσικά, ἀπ' τὸ πλευρό της.

'Ο Λαμπίρης κυτιτάει τὶς δουλειές του καὶ περμένει, πάντα σκληρὸς κι' ἀνένδοτος, γεμάτος σχέδια κι' ἀποφάσεις γιὰ τὸ μέλλον.

'Ο Γαλάζης ἐργάζεται μέρα νύχτα στὸ ἀτελιέ του. Εἶνε ὁ μόνος ποὺ φοβᾶται τὸ μέλλον. Κάτι τοῦ λέει πὼς τὰ βάσανά του δὲν τελείωσαν ἀκόμα. Ζωγραφίζει, ζωγραφίζει ἀκούραστα, πουλάει τὶς εἰκόνες του καὶ ὑποβάλλεται σὲ χίλιες δυὸ στερήσεις, γιὰ νὰ μαζέψη ἕνα ποσὸν χρημάτων. Τί θὰ τὸ κάνη, δὲν ξέρει καλὰ - καλά. Μὰ εἶνε βέβαιος σχεδὸν πὼς τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ τοῦ χρειαστοῦνε μιὰ μέρα.

Τὸ καλοκαίρι πέρασε. Μπῆκε τὸ φθινόπωρο. Ἕνα γκρούπ ζωγράφων ἐξέθεσε στὸ Ζάππειο τὰ ἔργα του. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν κι' ὁ Γαλάζης. Ἡ ἐφημερίδες ἔγραψαν πολὺ κολακευτικὰ λόγια γιὰ τοὺς πίνακάς του.

Εἶνε πρωΐ. 'Ο οὐρανὸς εἶνε γκρίζος. Μιὰ ἀπὸ τὶς ἀλαφρυὲς ἐκεῖνες συννεφιές, τὶς τόσο γνωστὲς στὴν Ἀθήνα, γεμίζει τὴν ψυχὴ μελαγχολία...

Ἡ Ρόζα ἐπῆρε τὸ γάλα της καὶ ρίχνει γοήγορες ματιὲς στὶς ἐφημερίδες ποὺ τῆς ἔφερε ἡ νοσοκόμος. Πλάι της, στὸ κρεββάτι, κάθεται ἡ μητέρα της. Ἔχουν τώρα ἀρκετὴ ὥρα ποὺ δὲν λένε λέξι.

Ἡ Ρόζα εἶνε νευρική. Θἄθελε νὰ σχίση, νὰ κομματιάση τὶς ἐφημερίδες ποὺ κρατάει μπρός της, χωρὶς νὰ τὶς διαβάζη.

Θέλει νὰ μάθη γιὰ τὸν ἀγαπημένο της, νὰ ρωτήση κάποιον γι' αὐτόν, μὰ ποιόν, ποιόν ;

Ἡμέρες τώρα τὴν βασανίζει αὐτὴ ἡ σκέψις. Τί ἀπόγινε ἄραγε, ὕστερ' ἀπὸ τὸ δραμα ποὺ συνέβη σπίτι του ; Ποῦ βρίσκεται ὁ Ἀνδρέας ;

Δὲν ξέρει ὅτι κέρδισε τὴ ζωή της, ὅτι γλύτωσε ἀπ' τὸ θάνατο, χάρις σ' αὐτόν.

Δὲν ξέρει τίποτα - τίποτα. Δὲν φαντάζεται ὅτι ὁ νέος γνώρισε τὴ μητέρα της. Ἡ φίλη της, ἡ Λευκή, ποὺ θὰ τῆς μιλοῦσε γιὰ ὅλ' αὐτά, ποὺ θὰ τὴν διεφώτιζε, βρίσκεται ἀκόμα στὴν ἐξοχή. Ἄργησαν ἐξ ἄλλου νὰ γυρίσουν στὴν Ἀθήνα, γιατὶ εἶνε ἡ μητέρα της ἄρρωστη.

Τὶς πρῶτες ἡμέρες, ἡ Λευκὴ πήγαινε τακτικὰ στὴν κλινικὴ καὶ ρωτοῦσε γιὰ τὴν κατάστασί της. Μὰ ἡ Ρόζα βρισκόταν τότε μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, δὲν ἤξερε ποῦ βρίσκεται, δὲν γνώριζε κανένα, εἶχαν ἀπαγορέψει νὰ τὴν ἐπισκέπτουνται καὶ νὰ τῆς μιλοῦν. Μολαταῦτα ἡ Λευκὴ κράτησε τὴν ὑπόσχεσι ποὺ ἔδωσε στὸ Γαλάζη. Τὸν εἰδοποιοῦσε τακτικὰ γιὰ τὴν κατάστασι τῆς Ρόζας. Ἄλλοτε τὸν εὕρισκε στὸ δρόμο κι' ἄλλοτε τοὺρριχνε μικρὰ σημειώματα ἀπ' τὸ μπαλκόνι της. Ἡ θυσία τοῦ ζωγράφου γιὰ νὰ σώση τὴ Ρόζα εἶχε κάμει ζωηρὴ ἐντύπωσι στὸ νέα καὶ λυπήθηκε πολὺ πού θἄφευγε γιὰ τὴν ἐξοχὴ καὶ θὰ τὸν ἄφινε χωρὶς εἰδήσεις.

Τοὔρριχνε μικρὰ σημειώματα ἀπὸ τὸ μπαλκόνι της...

Ἔτσι ἡ Ρόζα δὲν εἶχε μάθει τίποτα ἀπ' ὅσα συνέβησαν. Ἀπὸ ποιὸν νὰ ζητοῦσε πληροφορίες ; Κρατοῦσαν τὸ πρᾶγμα μυστικό, καὶ μόνοι ἐπισκέπται της ἦσαν ὁ πατέρας της κι' ἡ μητέρα της... Ἔτσι, ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, ἡ ἀνυπομονησία της μεγάλωνε. Ἂν δὲν τὴν ἐμποδίζαν, θὰ σηκώνοταν καὶ θἄτρεχε ἔξω ζητῶντας τον. Ἀναστέναζε κι' ἔπνιγε τοὺς λυγμοὺς της γιὰ νὰ μὴν ἀντιληφθοῦν τὸ μαρτύριό της. Τὴ νύχτα ἐκλαιγε κάτω ἀπὸ τὸ σκέπασμά της. Ψιθύριζε σιγὰ τ' ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου της καὶ τὸ στῆθος της ἀνεβοκατέβαινε ἀπ' τὴ λαχτάρα της.

—Ἀνδρέα !... Ἀνδρέα !...

Μήπως τοὔχαν κάνει κανένα κακό ; Ἦταν τόσο σκληρὸς κι' ἀδυσώπητος ὁ πατέρας της !...

Ἡ Λαμπίραινα δὲν εἶχε καταλάβει στὴν ἀρχὴ τίποτε ἀπ' τὸ μαρτύριο αὐτὸ τῆς κόρης της. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως ἀντελήφθη τὶ γινόταν στὴν καρδιὰ τῆς Ρόζας της. Μάντεψε τὸν πόνο της. Καὶ πῆρε τὴν ἀπόφασί της. Θὰ τὴν μιλοῦσε. Θὰ τὴν καθησύχαζε, θὰ τὴν γέμιζε χαρὰ κι' ἐλπίδα...

Τὸ πρωΐ αὐτὸ ἔφυγε ἀπ' τὸ σπίτι, ἀποφασισμένη νὰ δώση ἕνα τέλος στὸ βασανιστήριο ποὺ ὑφίστατο ἡ Ρόζα. Σκέφτηκε πολὺ πρὶν τ' ἀποφασίση. Ὅλη νύχτα δὲν κοιμήθηκε. Μὰ τὸ πρωΐ τράβηξε γιὰ τὴν κλινική, ἐντελῶς ἤσυχη. Ἀρκετὰ βασανίστηκε τὸ παιδί της. Γιατὶ νὰ τὴν ἀφίνη νὰ ὑποφέρη τόσο ; Ἔπρεπε μάλιστα νὰ τῆς εἶχε μιλήσει ἀπὸ ἡμέρες πρίν...

Ἔξαφνα ἡ Ρόζα, καθὼς κύτταζε μιὰ ἐφημερίδα, ἄρησε ἕνα ξεφωνητὸ καὶ τινάχτηκε πάνω στὸ κρεββάτι της. Τὰ χέρια της τρέμανε, τὸ φύλλο θροοῦσε καθὼς διάβαζε κάτι μὲ συγκίνησι, μὲ ἀσυγκράτητη ταραχή.

Ἡ μητέρα της ἀνησύχησε. Ἔσκυψε κοντά της καὶ τὴ ρώτησε :

—Τί εἶνε, παιδί μου ;

Ἡ Ρόζα δὲν μποροῦσε νὰ μιλήση ἀπ' τὴν ταραχή της, ἀπ' τὴ συγκίνησί της. Τὰ μάτια της ἦσαν καρφωμένα στὴν ἐφημερίδα, ποὺ πήγαινε πέρα-δῶθε ἀπ' τὴ δυνατὴ τρεμοῦλα τῶν χεριῶν της.

Ἡ Λαμπίραινα σηκώθηκε κι' ἀγκάλιασε τὴ Ρόζα :

—Παιδί μου, τί ἔχεις, Ρόζα μου; Τί σοῦ συμβαίνει ;

Ἡ ἐφημερίδα ἔπεσε ἀπ' τὰ χέρια τῆς Ρόζας. Ἕνα δάκρυ κύλησε στὰ μάγουλά της.

Ἡ μητέρα της ἀνησύχησε. Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη τί συμβαίνει. Τί εἶχε διαβάσει λοιπὸν ἡ Ρόζα στὴν ἐφημερίδα καὶ συγκινήθηκε τόσο ;

('Ακολουθεῖ)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΓΑ

ΦΤΩΧΗ ΜΟΥ ΚΑΡΔΙΑ !...

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Κύριος Μιχαλιέ, κοντὰ στὸν Ἅγιο Γιάννη, πάνω σ' ἕνα ἐπιφάνειο λόφο, ἐγκαθίστανται, σὲ μιὰ πολυτελῆ βίλλα, ἕνας ὑηγεμὼν βαθυπλούτος κύριος, ἕνας ἔκπτωτος Ἰνδὸς πρίγκηψ, ὁ Ὀλκάρ, καὶ ἡ ἀνεψιά του Σιμώνη γι' Ἰλιός, μιὰ νέα μὲ παραδείσια ὡμορφιά. Ἔχουν ἔρθει ἀπὸ τὶς Ἰνδίες χάριν τῆς ὑγείας τῆς Σιμώνης, ποὺ ἔχει λεπτὴ, πεπλεπτὴ κι εὐθραυστη σὰν λουλοῦδι τῆς σέρρας.

Γιὰ νὰ ἔχη συντροφιὰ ἡ Σιμώνη, καλεῖ ἀπὸ τὴ Μασσαλία μιὰ φτωχὴ ἐξαδέλφη της, τὴ Ζερμαίν, μὲ τὴ μητέρα της. Ἡ Ζερμαὶν εἶνε ἀπίστη φρασία, γεμάτη θρασιὰ καὶ ὑγεία!...

Ἡ Σιμώνη, ποὺ εἶνε πιόλας ἀρραβωνιασμένη, ἀνοίγει στὴ Ζερμαὶν τὴν καρδιά της. Τῆς λέει πὼς τὴν βασανίζουν μαῦρες προαισθήσεις. Ἕνας φακίρης τῆς εἶπε, στὶς Ἰνδίες, πὼς θὰ πεθάνη νέα, πὼς θὰ προδοθῆ ἀπὸ τὴν ἀγάπη της, πὼς ἡ μικρὴ τρυφερὴ της καρδιὰ θὰ σπάση σὲ χίλια κομμάτια...

Κάτω στὶς Ἰνδίες ἡ Σιμώνη εἶχε γνωρίσει τὸν ὑποπλοίαρχο τοῦ Γαλλικοῦ ναυτικοῦ Κάρολο Κερβάλ, ὁ ὁποῖος ἐφιλοξενεῖτο στὸ μέγαρο τοῦ θείου της. Χωρὶς ὁ Καρβάλ νὰ ξέρει ἀκόμα πὼς ἡ ἀπελπισία της. Ἡ ζωὴ της ἐκινδύνευε. Οἱ γιατροὶ εἶχαν ἀπελπισθῆ. Τότε ὁ θεῖος της, μὲ βουρκωμένα τὰ μάτια, ἀποκαλύπτει στὸν Κερβάλ τὸ μυστικὸ τῆς καρδιᾶς της Σιμώνης. Κι' ὁ Καρβάλ, ὄν καὶ δὲν αἰσθανόταν ἀγάπη γι' αὐτήν, δέχτηκε νὰ τὴν ἀρραβωνιαστῆ γιὰ νὰ τὴν σώση. Ἡ ἐλπὶς αὐτὴ γεμίζει χαρὰ τὴ Σιμώνη καὶ τὴν σώζει ἀπὸ τὸ θάνατο. Οἱ δυὸ νέοι θεωροῦνται πειὸ ἀρραβωνιασμένοι. Ὁ Κερβάλ φεύγει ἀπὸ τὶς Ἰνδίες, θὰ ξανασυναντηθοῦν μὲ τὴ Σιμώνη στὴ Γαλλία, ὅπου θὰ ἐγκατασταθῆ ἡ ὡραία κόρη, γιὰ τὴν ὑγεία της. Ἡ ἡμέρα τῆς συναντήσεως αὐτῆς δὲν ἀργεῖ νὰ φτάση. Ἡ Σιμώνη πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Καρόλου καὶ τὸν φιλεῖ μὲ πάθος. Τὸ φλογερὸ αἰσθημα της κάμνει ἐντύπωσι στὸν Κερβάλ, μὰ ἀλλοίμονο, δὲν αἰσθάνεται γι' αὐτὴ καμμιὰ συμπάθεια. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ συμβαίνει καὶ κάτι τὸ ἀπρόοπτο, τὸ τρομερό : Ἡ ἐξαδέλφη τῆς Σιμώνης, ἡ Ζερμαίν, ἐρωτεύεται τρελλὰ τὸν Κερβάλ !..

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Ζερμαὶν σκέπτεται, προσπαθεῖ νὰ θυμηθῆ, μὰ δὲν τὴν βοηθᾶνε καθόλου ἡ ἀναμνήσεις της.

Ὁ Κάγκολος τῆς ἐξηγεῖ πῶς τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ναυτικῆς του ζωῆς τὰ πέρασε στὸ ἴδιο πλοῖο ποὺ βρίσκοταν κι' ὁ πατέρας της.

Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ συγκινεῖ βαθειὰ τὴ Ζερμαίν. Κι' ὅταν σὲ λίγο κλείστηκε μόνη της στὴν κάμαρά της ἄρησε τὴ σκέψη της νὰ ταξειδέψη πολὺ μακρυά...

Συλλογίζεται ὅτι ὁ νέος αὐτός, ποὺ τὸν εἶχε συναντήσει χωρὶς νὰ τὸ ξέρη πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν καὶ ποὺ δὲν εἶχε τώρα τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἀτενίζη μὲ ἐλπίδα, μποροῦσε νὰ γίνη ἀρραβωνιαστικός δικός της, ἂν δὲν ἐμεσολαβοῦσε ὁ θάνατος τοῦ πατέρα της.

Ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ εἶνε βέβαιη ὅτι ὁ ὡραῖος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ δὲν ἀγαπᾶ τὴν ἐξαδέλφη της καὶ ὅτι εἶνε ἐνδεχόμενο νὰ στρέψη τὴν προσοχή του πρὸς αὐτή.

Ἀπὸ ποῦ ὅμως τὸ ἀντλεύει αὐτὸ ἡ Ζερμαίν ; Ὁ Κάρολος μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τῆς φέρνεται πιὸ ψυχρά, ἐνῶ ἀπέναντι τῆς Σιμώνης δείχνεται πολὺ περιποιητικός. Βγαίνουν μαζὶ σ' ἀρχιγιάλι καὶ κάθε τόσο φιλιοῦνται, μπρὸς τῆς σχεδόν, μὲ πάθος... Εἶνε λοιπὸν προσοιωπὴ δλη αὐτὴ ἡ τρυφερότης τοῦ Καρόλου ;...

Ναί, ἡ Ζερμαὶν δὲν γελιέται. Ξέρει ὅτι ἡ καρδιὰ πολλὲς φορὲς μαντεύει καλύτερα ἀπὸ τὸ νοῦ καὶ ὅτι ὑπάρχουν μερικὰ προαισθήματα, ποὺ δσο κι' ἂν εἶνε ἀλλόκοτα, μιὰ μέρα ἀσφαλῶς θὰ πραγματοποιηθοῦν.

Ἄλλωστε στὴ δημιουργία αὐτῆς τῆς ἐλπίδος συνέτεινε λιγάκι κι' ἡ ἐξαδέλφη της. Γιατὶ ἂν ἡ Σιμώνη, ἀντὶ νὰ τῆς ἐκφράζη τὶς ὑποψίες καὶ τοὺς φόβους της, ζητοῦσε νὰ τὴν πείση ὅτι ἀγαποῦσαν πραγματικὰ ἀπὸ τὸν Κερβάλ, θὰ προσπαθοῦσε κι' αὐτὴ νὰ καταπνίξη τὸ αἴσθημά της ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Ἡ διαρκεῖς ὅμως ἐξομολογήσεις τῆς Σιμώνης τῆς ἐξήγειραν ζωηρότερο τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τῆς ἐνίσχυαν τὸν κουφὸ ἔρωτα, ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ ὁμολογήση οὔτε στὸν ἑαυτό της. Ἀλλὰ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα ἦταν ἡ ὑποκρισία, στὴν ὁποία εἶχε καταδικασθεῖ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη, καὶ ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια ποὺ κατέβαλλε γιὰ νὰ μὴν προδοθῆ.

Δυστυχισμένη Ζερμαίν ! Ὅταν ἐπάτησε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ πόδι της σ' ἐκεῖνο τὸ χρυσὸ ἀκρογιάλι, πόσα ὄνειρα τὴν εἶχαν τριγυρίσει καὶ πόσες ὡραῖες σκέψεις τὴν ἐμεθυσοῦσαν... Τώρα ὅμως ὅλα ἐξαφανιστῆκαν καὶ τίποτε ἴσως δὲν ἀπόμεινε γιὰ νὰ τὴν παρηγορῆ.

Ὡστόσο, τὶς ὧρες ποὺ ἀποζητοῦσε τὴ μοναξιὰ καὶ τὴ γαλήνη, ἔβγαινε ἀπὸ τὸ περιβόλι τῆς ἐπαύλεως κι' ἔτρεχε στὴν ἀκροθαλασσιά. Ἀνέβαινε στὸν πιὸ ψηλὸ βράχο τῆς ἀκτῆς κι' ἀπὸ κεῖ, σὰν ἀληθινὴ κόρη θαλασσινοῦ, ἔπαιρνε ἄφοβα ἕνα στενὸ μονοπάτι, ποὺ τὴν ἔβγαζε στὸ πιὸ ἐρημικὸ μέρος τῆς ἀκρογιαλιᾶς.

Κάθε τόσο φιλιοῦνται μὲ πάθος...

Ἐκεῖ, λίγο πιὸ ψηλὰ ἀπ' τὸ νερό, ἡ Ζερμαὶν εἶχε ἀνακαλύψει ἕνα εἶδος σπηλαίου, ἢ μᾶλλον μιὰ στρογγυλὴ φωλιά, ποὺ μποροῦσε νὰ χωρέση δύο-δυὸ ἄτομα καὶ ποὺ εἶχε μιὰ εἴσοδο τόσο στενή, ὥστε ἔπρεπε νὰ συρθῆ πανεῖς γιὰ νὰ μπῆ μέσα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ καλοκαιριοῦ τὸ μέρος αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἕνα πρῶτης τάξεως καταφύγιο, γεμάτο δροσιὰ καὶ μαγεία, ὅπου δὲν κατόρθωναν νὰ εἰσχωρήσουν ἡ θερμὲς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου.

Ἡ Ζερμαὶν τὸ ἀνακάλυψε ἐντελῶς τυχαία, ἀλλὰ στὴν κατάστασι ποὺ βρισκόταν δὲν θέλησε νὰ φανερώση σὲ κανέναν τὸ μυστικό της. Γιατὶ μονάχα ἐκεῖ πέρα αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό της ἐντελῶς μόνο, μακρυὰ ἀπὸ τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ μποροῦσε νὰ κλάψη μὲ τὴν ἡσυχία της, χωρὶς νὰ τὴν παρεξηγήση κανείς.

Ἡ θαλασσινὴ αὔρα ὅμως δὲν ἀργοῦσε νὰ στεγνώση τὰ δάκρυά της κι' ὅταν ἀποφάσιζε νὰ ξαναγυρίση στοὺς δικούς της τὰ μάγουλά της ἔπαιρναν πάλι τὸ ρόδινο χρῶμα τους.

Ὡς τότε κανένας δὲν εἶχε προσέξει ποῦ πήγαινε τὶς ὧρες ποὺ ἔλειπε ἡ Ζερμαίν. Μονάχα ἕνας γεροντικὸς τὴν εἶχε παρατηρήσει μιὰ μέρα νὰ προχωρῆ μόνη της ἀπ' τὸ συνηθισμένο της δρόμο καὶ τῆς εἶπε γελαστὰ μὲ τὴ νησιώτικη προφορά του:

—Πρόσεχε, ὡραία μου, γιατὶ ἂν πέσης μέσα σ' αὐτὲς τὶς διαβολότρυπες, δύσκολα θὰ ξαναβγῆς...

Ἡ Ζερμαὶν ὅμως, μολονότι ἦταν φρόνιμη κοπέλλα κι' ὑπάκουε στοὺς μεγαλειτέρους της, δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἐγκαταλείψη τὸ ἀγαπημένο της ἀναχωρητήριο, ὅπου ἐβρισκε τόση ἀνάπαυσι καὶ γαλήνη.

Ἐντωμεταξύ, ἐνῶ ἡ Ζερμαὶν ἀποζητοῦσε τὴ μοναξιὰ κι' ἀπέφευγε τὰ βλέμματα τῶν περιέργων, ὁ Κάρολος Κερβὰλ αἰσθανόταν μεταμέλεια γιὰ τὴ γενναία, ἀλλὰ ἀπερίσκεπτη ἀπόφασι ποὺ εἶχε πάρει ν' ἀρραβωνιαστῆ τὴ Σιμώνη.

Τώρα καταλάβαινε καλὰ ὅτι δὲν ἀγαποῦσε, δὲν ὑπῆρχε ἐλπὶς ν' ἀγαπήση τὴ Σιμώνη. Ἐκτὸς αὐτοῦ δὲ ἄρχισε κι' αὐτὸς νὰ αἰσθάνεται βαθειὰ συμπάθεια γιὰ τὴ Ζερμαίν. Ἡ Ζερμαὶν ἐνεσάρκωνε γι' αὐτὸν τὴν ἰδανικὴ γυναίκα, ὅπως τὴν εἶχε φανταστεῖ καὶ τὴν εἶχε ὀνειροπολήσει...

Κι' ὅσο φαινόταν πὼς ἀδιαφοροῦσε γι' αὐτή, τόσα περισσότερα προτερήματα καὶ τόσους ἀνεκτίμητους θησαυροὺς ἀνεκάλυπτε στὴν ἔξοχη αὐτὴ κοπέλλα.

Κι' ἀληθινὰ ἡ Ζερμαὶν εἶχε ἀρκετὰ προσόντα, ποὺ τὴν καθιστοῦσαν ἀξιαγάπητη. Τὸν περισσότερο καιρὸ βέβαια ἔμενε σιωπηλή, ἀλλ' ὅταν ἄνοιγε τὸ στόμα της νὰ εἰπῆ κάτι, τὸ ἔλεγε μὲ τόση χάρι, ὥστε κάθε λόγος της θἄμενε τὸ σπάνιο ἐκεῖνο ἀρώματα ποὺ φοβούμαστε μὴν ξεχυθοῦν ἄμα τ' ἀνοίξουμε. Ἔπειτα ἡ φυσικὴ της εὐστάλεια ἦταν τόσο ἀρμονική, ὥστε κάθε βῆμα καὶ κάθε κίνησί της ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ διεγείρουν τὴν ἐπιθυμία.

Τὸ ψυχικὸ μαρτύριο τοῦ νέου δὲν μποροῦσε καθόλου νὰ παραβληθῆ μ' ἐκεῖνο τῆς κόρης. Γιατὶ ἡ Ζερμαὶν ἐπὶ τέλους ἦταν ἐλεύθερη καὶ δὲν εἶχε δώσει σὲ κανέναν τὴν καρδιά της. Γιὰ τὸν Κάρολο ὅμως ἄλλαζε τὸ ζήτημα.

Αὐτὸς εἶχε δυσάρεσι σὲ μιὰ στιγμὴ ἀφοσιώσης καὶ τὴ νιώτη του καὶ τὸ μέλλον του. Τώρα κάθε του σκέψι ἔπρεπε νἄναι ἀφιερωμένη στὴν ἐκπλήρωσι τοῦ δόκου του, γιατὶ ἀλλοιῶς ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ἐπίορκος. Ἐπὶ τέλους δὲν τοῦ ἔφταιγε σὲ τίποτε ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη παιδοῦλα, ἡ ἄτιμη Σιμώνη, ποὺ τὸ μόνο της σφάλμα ἴσως ἦταν ὅτι τὸν ἀγαποῦσε πολύ, πάρα πολὺ μάλιστα, μέχρι θανάτου...

Ἐκτὸς τούτου, ἐνῶ ἡ Ζερμαὶν μποροῦσε νὰ πάη ὅπου ἤθελε γιὰ νὰ κρύψη τὰ δάκρυά της καὶ τὴ χλωμάδα της, ὁ ἀξιωματικὸς μονάχα στὸ σωτάρι της νύχτας εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐμπιστευθῆ τὸ πασῆ φορο πάθος του...

Κατ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἡμέρας δὲν ἔβρισκε καιρὸ νὰ ἀπομονωθῆ, γιατὶ ἡ Σιμώνη δὲν ἐγκοῦσε νὰ φύγη καθόλου ἀπὸ κοντά του. Τὸν παρακολουθοῦσε παντοῦ σὰν σκιά του. Τὸν ἐλάτρευε.

Ἡ Ζερμαὶν βέβαια ἦταν ἀξιολύπητη. Ὁ Κάρολος ἄξιος οἰκτου. Ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλους δυστυχισμένη ἦταν ἡ φτωχὴ Σιμώνη, ποὺ ἀγαποῦσε μὲ ὅλη τὴν ψυχή της καὶ ἀντιαγαπιόταν σχεδὸν ἀπὸ συμπόνια...

('Ακολουθεῖ)

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ

Ο ΚΑΤΑΣΤΙΚΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ὁ Δημ. Τζαβέλλας στη Σχολή τῶν Εὐελπίδων. Ἡ τρέλλες του. Θέλει ν' ἀνατινάξη τη Σχολή στὸν ἀέρα! Ὁ πατέρας του τὸν ἀπεκηρύσσει. Στὸ Ἀλγέρι. Ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου του. Ὁ Κατάστικτος ἄνθρωπος ἀποκαλύπτεται. Εἶνε ὁ ὡς νεκρὸς πιστευόμενος Δημ. Τζαβέλλας. Ἡ συγκίνησις τῶν συγγενῶν του. Τί διηγήθη ὁ ἰδιος. Τί γράφουν τὰ φύλλα τῆς ἐποχῆς. Τὸ μοιραῖον κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β'.

ΕΙΠΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο πῶς ἔφτασε ἄξαφνα στὴν Ἀθήνα καὶ πῶς τὴν ἀναστάτωσε μὲ τὸ ἀλλόκοτο φέρσιμό του καὶ τὸ σκοτεινὸ καὶ μυστηριῶδες παρελθόν του ὁ «Κατάστικτος Ἄνθρωπος». Διηγηθήκαμε πῶς, ἐξ αἰτίας μερικῶν φράσεών του, ἐπιστεύθη πῶς εἶνε ὁ φονευθεὶς — ὡς πάντες ὑπέθεταν — ἐν Ἀλγερίῳ Δημ. Τζαβέλλας, γυιὸς τοῦ Κίτσου Τζαβέλλα. Καὶ ἐξιστορήσαμε τὰ τῆς περιπετειώδους ζωῆς τοῦ Δημ. Τζαβέλλα μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ εἰσήχθη στὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων, γιὰ νὰ φτάσουμε στὸ γεγονὸς τοῦ θανάτου του στὸ Ἀλγέρι.

Ὡς Εὐελπὶς ὁ Δημ. Τζαβέλλας ἐδημιούργησε διάφορα ἐπεισόδια καὶ ἀναστάτωσε κυριολεκτικῶς τὴ Σχολή.

Ὁ τότε συμμαθητής του Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων Νικόλαος Ζορμπᾶς ἐφιλονείκησε μιὰ μέρα μαζύ του καὶ τὸν ἐμπάτσισε. Ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας τοῦ ἀνταπέδωσε τὸ φάπισμα, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς πῆραν τὸ μέρος τοῦ πρώτου, οἱ ἄλλοι τοῦ δευτέρου κι' ἔτσι ἡ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων χωρίστηκε σὲ δυὸ ἀλληλομαχόμενα νώματα, μὲ ἀρχηγοὺς τὸ Νικόλαο Ζορμπᾶ τὸ ἕνα, τὸ Δημήτριο Τζαβέλλα τὸ ἄλλο...

Ἔτσι πήγαιναν τὰ πράγματα, ὅταν ὁ Κίτσος Τζαβέλλας ἔγινε Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν. Τότε ὁ γυιὸς του Δημήτριος ἐπῆρε περισσότερο θάρρος, διωργάνωσε συνωμοσία μὲ τὸν παράδοξο σκοπὸ νὰ... ἀνατινάξη τὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων στὸν ἀέρα!... Εὐτυχῶς ἡ τρελλὴ συνωμοσία ἀπεκαλύφθη ἐγκαίρως καὶ ὁ Κίτσος Τζαβέλλας ἀναγκάστηκε ν' ἀποκηρύξη δημοσίᾳ τὸ γυιό του. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ἐθεωρήθη πολὺ σοβαρό, ἡ Κυβέρνησις διέλυσε τὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων καὶ ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας ἔμεινε ἄπλοῦς πολίτης.

Ζωηρὸς ὅμως καὶ ριψοκίνδυνος, ὅπως ἦταν, δὲν μποροῦσε νὰ κερνᾶ τὸν καιρὸ του χωρὶς δράσι...

Ἔξαφνα, ὁ πόλεμος τῶν Γάλλων ἐναντίον τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀλγερίου Ἀβδοὺλ Καδὲρ ἤρθε νὰ τοῦ δώσῃ νέο στάδιο ἐνεργείας... Ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας φεύγει ἀμέσως γιὰ τὸ Παρίσι, κατατάσσεται στὸ Γαλλικὸ στρατὸ καὶ στέλνεται στὸ μέτωπο, στὸ Ἀλγέρι.

Σὲ λίγες μέρες γίνεται τορχιερὴ μάχη, στὴν Κωνσταντίνα. Στὴ μάχη αὐτὴ ἔπεσαν πολλοὶ Ἀλγερινοί, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς Γάλλους ἔφαγε τὸ Ἀλγερίνικο βόλι... Σὲ κάμποσο καιρὸ ὁ Ὑπουργὸς Τζαβέλλας ἔμαθε ὅτι ὁ γυιός του Δημήτριος «ἐπλησιάσθη θανασίμως, γενναίως πολεμήσας». Ὁ Τζαβέλλας συγκινήθηκε βαθύτατα ἀπ' τὴν εἴδησι αὐτὴ καὶ περίμενε ἀνυπόμονα νεώτερες εἰδήσεις, ἀλλὰ ματαίως. Ὁ καιρὸς περνοῦσε καὶ καμμιὰ εἴδησις δὲν ἐρχότανε...

Καμμιὰ εἴδησις δὲν ἤρθε ποτέ. «Οἱ φονευθέντες — ἔγραφε μετὰ καιρὸν μιὰ ἐφημερίς — ἐν τῇ μάχῃ τῆς Κωνσταντίνης, ἦσαν πολλοί. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ Ἕλλην ἐθελοντὴς Δ. Τζαβέλλας δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ»

* * *

Αὐτὰ σχετικῶς μὲ τὴ ζωὴ καὶ κυρίως σχετικῶς μὲ τὸ θάνατο τοῦ Δημ. Τζαβέλλα. Καὶ τώρα ἐπανερχόμεθα στὸν «Κατάστικτο Ἄνθρωπο».

Ἡ Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς τῆς συναντήσεως τοῦ «καταστίκτου ἀνθρώπου» μὲ τοὺς συγγενεῖς τοῦ Τζαβέλλα, ἀνέγραφαν ἀρκετὰ ἀνέκδοτα πληροφορίες σχετικὲς μὲ τὸν πρῶτο :

«Ἡ κυρία Ζορμπᾶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της μετέβησαν χθὲς εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Μασσαλίας» διὰ νὰ ἴδουν καὶ πάλιν τὸν συμπατριώτην των Κατετὰν Κωσταντῆν. Ὁ καταστικτος μὲ εἰκόνας ἀγρίων θηρίων ἄνθρωπος τοὺς ἐδέχθη ἀδελφικώτατα καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ συνομιλῇ μαζύ τους. Παραδόξως ὅμως, ἀνεῖ νὰ διηγῆται, ἐρωτοῦσε καὶ ἐμάνθανε. Ἰδιαιτέραν ἐπιμονὴν εἰς τὰς ἐρωτήσεις του ἀνέπτυξε εἰς κάθε τί τὸ ὁποῖον ἀφεώρα τὴν κυρίαν Κοιεζώτου. Συγκινημένος ζωηρῶς ἀπὸ τὰς πληροφορίας ποὺ τοῦ ἔδωσαν, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χέρι του δυὸ χρυσᾶ δαχτυλίδια καὶ τὰ προσέφερε, τὸ ἕνα εἰς τὴν κυρίαν Ζορμπᾶ καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸν κύριον Κοιεζώτην, διὰ νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὴν κυρίαν Κοιεζώτη, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε — ἔλεγε μὲ δάκρυα — μικρήν. Ὁ δύο ἐπισκέπται τὸν ἐρωτοῦσαν περὶ τῆς καταγωγῆς του, περὶ τῶν εἰς τὸ Σοῦλι συγγενῶν του, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἀπαντοῦσε τίποτε. Ἐφαίνετο θέλων ν' ἀποφύγῃ ἐκμυστηρεύσεις... Εἰς μίαν στιγμὴν μόνον ἐρώτησε τὴν κ. Ζορμπᾶ :

— Καὶ πόσα παιδιὰ ἔχετε ;

— Ἔχω τὸν Κίτσο, ἔχω τὸ Δημήτρη...

Ὁ Καπετὰν Κωσταντῆς ταράσσεται, κλονίζεται.

— Ἄ, ἔχετε λοιπὸν καὶ τ' ὄνομά μου ; λέγει καὶ ἀναλύεται σὲ δάκρυα.

Ἡ κυρία Ζορμπᾶ κάτι ὑποπτεύεται, κάτι ἐννοεῖ, ἀλλὰ διστάζει κόμη νὰ πιστεύσῃ εἰς ὅ,τι βλέπει, εἰς ὅ,τι ἀκούει... Ὁ Καπετὰν Κωσταντῆς κλαίει καὶ ἐν τῇ ταραχῇ του ἀποκαλύπτεται πλέον :

Εἶνε ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας, ὁ υἱὸς τοῦ Κίτσου, ὁ θεῖος τῆς κυρίας Ζορμπᾶ καὶ τοῦ νέου κ. Σπυρίδωνος Κοιεζότου!...

»Ψυχολογήσατε τώρα — συνεχίζει ἡ ἐφημερίς. — Παρέρχεται ἡ συγκίνησις, καὶ ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας μετανοεῖ. Ζητεῖ νὰ χωρὶς καὶ πάλιν ! Ἐκφυγὲ τ' ὄνομά του εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον, ὅταν αὐτοῦ ἐχάραξε στὸ συμβόλαιο ἕνα σταυρόν, ἀλλὰ τώρα, προδοθεὶς ἀπὸ τὴν συγκίνησίν του, συναισθάνεται ἴσως ὅτι δὲν εἶνε ἄξιος νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα αὐτὸ μὲ τὴν ἐμπρέπουσαν ἀξιοπρέπειαν.

— Ὄχι, μὴ μὲ φανερώσετε — λέγει πρὸς τοὺς ἀνεψιούς του — γιατὶ θὰ σκοτωθῶ... Δὲν θέλω νὰ μὲ μάθῃ κανείς ! Θὰ φύγω. Θὰ πάω πάλιν ἐκεῖ ποὺ ἤμουν. Θὰ πάω νὰ κρυφθῶ μακρυά, πολὺ μακρυά ! .. Θὰ τρελλαθῶ, θὰ σκοτωθῶ, θὰ φύγω, μὴ μὲ φανερώσετε !...».

* * *

Ἡ συγκινητικὲς αὐτὲς σκηνές, τὰ μυστηριώδη καὶ ἀλλόκοτα αὐτὰ γεγονότα, ἔχουν ἀναστατώσει τοὺς Ἀθηναίους.

Καὶ συνεχίζουν σχετικῶς ἡ ἐφημερὶς τῆς ἐποχῆς :

«Ἐπάλαιεν ἀκόμη χθὲς ὁ «Κατάστικτος Ἄνθρωπος» — μὲ τὴν καρδίαν του, μὲ τὰ νοῦν του, μὲ τὸ οἰκογενειακὸν φίλτρον του, μὲ τὰς ἀναμνήσεις του, μὲ τὸ παρελθόν του. Ἐδασανίζετο ἀκόμη ἀπὸ τρικυμίας ἀλληλοσυμπλεκομένων σκέψεων μέσα εἰς τὸ δωμάτιόν του ἐν τῷ «Ξενοδοχείῳ τῆς Μασσαλίας» καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε μάλλον ἀποφασιν νὰ φύγῃ, ὅταν ἔξαφνα ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ μπαίνει ἡ κυρία Κοιεζότου, ἡ ἀδελφὴ του ! Τοῦ λέγει ποία εἶνε καὶ ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας πέφτει λιπόθυμος. Συνέρχεται, ἀλλὰ διὰ νὰ πέσῃ καὶ πάλιν...».

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα τὰ φύλλα ἔγραφαν ὅτι ὁ κύριος Δημήτριος Τζαβέλλας παρελήφθη ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του καὶ μένει στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς του κυρίας Κοιεζότου. Τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας ἐκείνης ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἀποθηκοφύλακιον ἐλύθη, ἀποζημιωθέντος τοῦ ἐπιχειρηματίου, ὁστις πρὸ 42 ἐτῶν ἀπολωλὸς μέλος της».

* * *

«Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη».

Μόνο ἡ περικοπὴ αὐτὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ἀναφερομένη στὴν παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ, μπορεῖ νὰ παραστήσῃ τὴ συγκίνησι ποὺ πῆρε τοὺς ἀκόλουθες μέρες στὸ δυὸ ἀγχονικὰ συγγενικὰ σπίτια τῶν Ἀθηνῶν, τῆς κυρίας Πηνελόπης Κοιεζώτου καὶ τοῦ κυρίου Ζορμπᾶ. Ἡ δραματικὴ ἀναγνώρισις μὲ τὸν ἀδελφὸ τῆς πρώτης καὶ θεῖο τοῦ δευτέρου, κατεῖχε τὶς ψυχὲς ὅλων. Ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας ἔκλαιγε διαρκῶς. Εἶχε ἀποχωριστῇ ἀπὸ τὴν ἀδελφή του ὅταν ἦταν μικρὴ κοπέλλα, καὶ τὴν ξανάβλεπε μὲ γυιοὺς καὶ ἐγγόνους ! Ἐκεῖνοι πάλι τὸν ἐνόμιζαν νεκρὸ πρὸ ἐτῶν, σκοτωμένο στὸ Ἀλγέρι, καὶ τὸν ξανάβλεπαν ζωντανό, καὶ πῶς !

— Καὶ μεῖς σοῦ ἐκάναμε μνημόσυνα !... τοῦ εἶπε ἡ κυρία Κοιεζότου ὅταν ἐκάθησαν στὸ οἰκογενειακὸ τραπέζι νὰ φᾶνε.

Ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας ἐσταυροκοπήθηκε τρεῖς φορὲς καὶ εἶπε :

— Χριστὸς Ἀνέστη, λοιπόν !...

* * *

«Περιστοιχιζόμενος — γράφει ὁ συντάκτης τῆς «Ἀκροπόλεως» — ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του, ὁ Δημ. Τζαβέλλας ἐρωτᾶται μετὰ περιεργείας διὰ τῆς τεσσαρακονταετεῖς περιπετείας του. Ἀλλ' ὁ «κατάστικτος ἄνθρωπος», μὴ συνελθὼν ἀκόμη ἐκ τῆς συγκινήσεως, δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ τὰς διηγηθῇ... Ζητεῖ νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθόν, νὰ θάψῃ τὴν μακροχρόνιον Ὀδύσσειάν του, καὶ ὅταν τὸν ἐρωτοῦν διὰ τὰ κατορθώματά του συνταράσσεται.

Ἔμαρτύρησα, λέγει, σαρανταδυὸ χρόνια, ἐπλήρωσα μεγάλη κατοχὴ... Ὁ πατέρας μου μοῦ εἶπε, ὅταν ἐπῆγα στὴ Γαλλία, νὰ μὴ γυρίσω ἂν δὲν ἀνδραγαθήσω καὶ λάβω μεγάλο βαθμό... Κι' ἐγὼ ὡρκίστηκα νὰ μὴν ξαναπατήσω στὴν Ἑλλάδα !...

Ἀλλ' εἶνε γλυκὸ τῆς πατρίδος τὸ χῶμα, καὶ ὁ Τζαβέλλας, ἔπειτα ἀπὸ δέκα ἐτῶν περιπλανήσεις, ἔννοιωσε ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ ξαναπατήσῃ τὴν πατρικὴν γῆν. Ριψοκίνδυνος ἄνθρωπος, φίλος τῆς πολεμικῆς δράσεως, τερπόμενος ἀπὸ τὴν κλαγγὴν τῶν ὅπλων, ὡς ἀπὸ μουσικὴν ἁρμονίαν, καὶ ζητῶν νὰ γίνῃ ἄξιος τοῦ ὀνόματος τὸ ὁποῖον ἔφερε διὰ πολεμικῆς δράσεως, ἐταράχθη μόλις ἄκουσε ὅτι ἡ Ἑλλὰς συνελάμβανετο ἐναντίον τῆς δυναστείας τοῦ Ὄθωνος...

Μίαν νύκτα λοιπὸν ὁ Δημ. Τζαβέλλας ἀποδιδάζεται ἀγνώριστος εἰς τὸ Ναυλίον καί, ὑπὸ ψευδώνυμον, λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπανάστασιν. Ἤλθε ἀγνώριστος, ἐπολέμησε ἀγνώριστος, ἔφυγε καὶ πάλιν ἀγνώριστος... Εἶδε, λέγει, ὅτι ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος δὲν ἠμποροῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξῃ εὐρὺ στάδιον καί, συμμορφούμενος μὲ τὴν πατρικὴν ἐντολήν, ἔφυγε, ἀφοῦ δὲν ἔπρεπε νὰ ζῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἁπλοῦς πολίτης...

* * *

Τὸ περίεργο εἶνε ὅτι σὲ ὅλες τὶς περιπέτειες τῆς ζωῆς τοῦ Τζαβέλλα τὴν πρώτη θέσι κατέχει ἡ αἰχμαλωσία. Δυὸ χρόνων παιδάκι ἀκόμη αἰχμαλωτίσθηκε στὸ Σοῦλι ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Στὸν πόλεμο τῶν Γάλλων, στὸ Ἀλγέρι, ἀφοῦ ἐπληγώθηκε βαρειὰ στὴ μέση τῆς Κωσταντίνης, (ὅπου σκοτώθηκαν καὶ δυὸ σύντροφοί του "Ἕλληνες), ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν. Στὴν Κίνα αἰχμαλωτίστηκε πάλι ἀπὸ τοὺς θηριώδεις Μπόξερς καὶ μόλις κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὸ θάνατο. Καὶ στὰς Ἀθήνας, πάλιν, ὡς αἰχμάλωτος σχεδὸν μποροῦσε νὰ θεωρηθῇ, ἀφοῦ ἦταν στὴ διάθεσι τοῦ ἐπιχειρηματίᾳ ποὺ τὸν εἶχε μισθώσει. Λίγο ἐπλήρωσε ὁ πατέρας του γιὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Λίγα ἐπληρώσαν οἱ συγγενεῖς του γιὰ νὰ τὸν φέρουν ἐλεύθερον ὁ Ἀθηναῖος θεατρώνης ποὺ τὸν ἐξέθεσε στὸ κοινόν.

«Καὶ ἰδοὺ πῶς — γράφει ἡ ἐφημερὶς — ἀναφαίνεται ἡ ἰσχὺς τοῦ περιωμένου καὶ πῶς κρατύνονται αἱ δεισιδαίμονες προλήψεις.

Ἂς ἀφήσουμε ὅμως τὸν ἰδιο τὸν «Κατάστικτο ἄνθρωπο», τὸν Δημ. Τζαβέλλα δηλαδή, νὰ διηγηθῇ μόνος του τὴν τραγικὴ καὶ περιπετειώδη ἱστορία του. Πῶς ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ἀγρίων καὶ πῶς τὸν ἐστιγμάτισαν.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια τῆς ἀλλοκότου αὐτῆς ἱστορίας.

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΜΙΑ ΚΗΔΕΙΑ Α ΛΑ ΟΡΑΤΙΟ !

Μία ἀπὸ τὶς περιεργότερες ἀσφαλῶς κηδεῖες τῶν αἰώνων, ἦταν καὶ ἡ κηδεία τοῦ Ἄγγλου Νεσιγκτόν, ἑνὸς ἐκκεντρικοῦ εὐπατρίδου καὶ φανατικοῦ ἀπαδοῦ τοῦ Λατίνου ποιητοῦ Ὁρατίου, ἡ ὁποία ἔγινε στὶς 6 Μαΐου 1733.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ νεκροῦ τοῦ ἔστησαν ἕνα ἀπέριττο μαρμάρινο μνημεῖο μὲ τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή, παρμένη ἀπὶ κάποια ὠδὴ τοῦ Ὁρατίου: NON OMNIS MORIOR (δηλ. δὲν πεθαίνω καθ' ὁλοκληρίαν).

Ἰωάννης Νεσιγκτόν, 1733.

Ἐπίσης ἔξη φίλοι τοῦ μακαρίτου, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν ἐπιθυμία του, τὸν εἶχαν συνοδέψει ὥς τὴν τελευταία του κατοικία, ἔψαλαν, μετὰ τὴν ταφή, τὴν τελευταία στροφὴ ἀπὸ μιὰ ὠδὴ πάλι τοῦ Ὁρατίου, τὴν ἑξῆς :

Μὴν θάψετε μὲ νεκρικὰ τραγούδια τὸ κορμί μου,
δὲν θέλω πένθη ἀνώφελα κι' ἄπρεπα δάκρυα ἀκόμα.
Ἔπουχα βάλτε με βαθειὰ στὴ γῆ τὴν ὑστερνή μου
κι' ἀφῆστε τὸ σῶμα μου νὰ ξαναγίνῃ χῶμα.

Κατὰ τὴν κηδεία, τέλος, τοῦ περιέργου αὐτοῦ Ἄγγλου ἡ καμπάνες τῶν ἐκλησιῶν δὲν ἠσήμαναν — κατ' ἐντολήν του φυσικὰ — οὔτε καὶ οἱ συγγενεῖς του παρακολούθησαν. Ἡ νεκρικὴ κάσσα εἶχε βαφῇ μὲ πράσινο χρῶμα, τὸ ὁποῖο συμβολίζει τὴν ἐλπίδα, ὁ δὲ νεκρὸς εἶχε ντυθῇ μὲ τὴν πιὸ λαμπρὴ στολή του. Κάτω ἀπὸ τὸ κεφάλι του εἶχε τοποθετηθῇ μιὰ παλαιὰ ἔκδοσις τοῦ Ὁρατίου, διαφορετικὲς δὲ ἐκδόσεις τοῦ ἰδίου ποιητοῦ εἶχαν ἐπίσης τοποθετηθῇ στὸ ἀριστερό του χέρι καὶ στὸν ἀπὸ τὴ μέση του. Ἐκτὸς αὐτῶν, μέσα στὴν κάσσα βρισκόνταν τὰ σωθικὰ τοῦ Μίλτωνος κι' ἕνα μικρὸ Εὐαγγέλιο. Ὅταν ἐτελείωσε ἡ κηδεία, οἱ φίλοι του γύρισαν στὸ σπίτι του καὶ παρακάθησαν σ' ἕνα πλούσιο δεῖπνο ποὺ εἶχε ἑτοιμάσῃ ἡ ἀδελφὴ τοῦ μακαρίτου κατ' ἐντολήν του.

Ἔπειτα ἔψαλαν μιὰ ἄλλη ὠδὴ τοῦ Ὁρατίου, κι' ἀφοῦ ἤπιαν ἀπὸ ἕνα ποτῆρι σαμπάνια, ἔφυγαν γιὰ τὰ σπίτια τους εὐθυμώτατοι.

Πρῶτος ἀπ' ὅλους ὁ ἀρχιδιάβολος μὲ τὸ δικράνι του!...

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΚΛΕΦΤΕΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ

Στὴν ἐπαρχία τοῦ Μυλοποτάμου, στὴν Κρήτη, εἶνε ἕνα μεγάλο σπήλαιο, τοῦ ὁποίου κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ βρῇ τὴν ἄκρη, καὶ τὸ ὁποῖο λέγεται «τοῦ Σεντόνη ἡ τρύπα».

Μιὰ φορὰ βάλαν μέσα στὸ σπήλαιο αὐτὸ ἕναν πετεινό. Αὐτὸς ἄρχισε ἀμέσως νὰ κράξῃ ἀπὸ τὸ φόβο του καὶ νὰ τρέχῃ σὰν δαιμονισμένος. Στὸ τέλος βγῆκε ἀπὸ τὸ ἀντίθετο μέρος τοῦ σπηλαίου, στὴ «Φλέβα τοῦ Διοσκουγιοῦ», δυὸ μίλια δηλαδὴ μακρυά. "Οταν βγῆκε ἔξω, ὁ λαιμός του ἦταν μιὰ πῆχυ πιὸ μακρὺς ἀπὸ τὸ πολὺ κράξιμο !...

* * *

Λένε ἀκόμα οἱ χαρικοὶ πὼς τὸ σπήλαιο αὐτὸ ἔχει μέσα καλαμιῶνες. Ἀκοῦνε μάλιστα πολλὲς φορὲς τὸ θρόϊσμα τῶν καλαμιῶν, ὅταν φυσάῃ ἀέρας.

* * *

Μέσα στὴν τρύπα τοῦ σπηλαίου τοῦ Σεντόνη μπῆκε μιὰ νύχτα ἕνας κλέφτης. Βαστοῦσε μαζύ του ἕνα κλεμένο πρόβατο καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν δυὸ σκύλοι.

Σὰν μπῆκε στὸ σπήλαιο, ἔσφαξε τὸ ζῶο, τὸ ἔγδαρε, ἄναψε φωτιὰ κι' ἄρχισε νὰ τὸ ψήνῃ στὴ σούβλα.

Σὲ λίγη ὥρα ὅμως, νὰ καὶ βγαίνει ἀπὸ τῆς σπηλιᾶς τὸ βάθος ἕνα παιδάκι ὁλόγυμνο. Συμώνει στὴ φωτιὰ νὰ ζεσταθῇ κι' ἀρχίζει νὰ κουβεντιάζῃ μὲ τὸν κλέφτη.

— Ποιὸς εἶσαι, μπάρμπα ; τὸν ρωτάει.

— Ὁ «Κυργιαπατός» μου, (ὁ ἑαυτός μου), ἀπάντησε αὐτός.

— Δός μου καὶ μένα, μπάρμπα, κρέας, τοῦ λέει ὕστερα.

— Ἄμα ψηθῇ, τοῦ ἀποκρίνεται ὁ κλέφτης.

Μὰ τὸ παιδὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ, κι' ὁ κλέφτης, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ ἀκούῃ, ἔκοψε καὶ τοῦ ἔδινε κάθε τόσο ἕνα κομμάτι κι' ἂς ἦταν μισοψημένο. Τὸ παιδὶ τὸ ἔτρωγε ἀμέσως, ὥσπου στὸ τέλος τοὔφαγε ὅλο τὸ ἀρνὶ καὶ ζητοῦσε ἀκόμα.

— Δός μου, μπάρμπα, κρέας ! φώναζε καὶ ξαναφώναζε.

Ὁ κλέφτης κατάλαβε τότε πὼς τὸ παιδὶ ἐκεῖνο ἦταν ξωτικὸ ἢ διάβολος. Περνάει λοιπὸν στὴ σούβλα τὴν προβιὰ ἀπὸ τὸ ἀρνὶ κι' ἀρχίζει νὰ τὴν γυρίζῃ στὴ φωτιά.

Τὸ παιδὶ ἔκλαιγε καὶ φώναζε πάντα :

— Δός μου, μπάρμπα, κρέας !...

Ὁ κλέφτης, σὰν ψήθηκε ἡ προβιὰ καλά, τοῦ δίνει ἄξαφνα μιὰ μ' αὐτὴ στὸ κεφάλι, πηδάει ὄξω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ καὶ φεύγει.

* * *

Σὰν βγῆκε ὁ κλέφτης ἀπὸ τὴν τρύπα, ἔτρεξε κατὰ τὸ χωριό. Τὸ παιδὶ βγῆκε κι' αὐτὸ ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιο κι' ὅλο ἔκλαιγε καὶ τσίριζε :

— "Ωχ ! "Ωχ ! Μ' ἐχτύπησαν !...

Ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σπήλαιο, σὲ 2 — ὁ μιλίων ἀπόστασι εἶνε τὸ Γαβριλιοῦ τὸ φαράγγι. Τὸ φαράγγι αὐτὸ εἶνε κατοικητήριο τῶν διαμόνων. Καθὼς λοιπὸν περνοῦσε ὁ κλέφτης ἀπὸ κοντά, ἄκουσε μεγάλο θόρυβο, καὶ ξεχώρισε μάλιστα μιὰ φωνὴ νὰ λέῃ :

— Ποιὸς σὲ χτύπησε, μωρέ ;

— Ὁ Κυργιαπατός μου ! ἀποκρίνεται τὸ παιδί.

— Ἄ, σὰν χτυπήθηκες μοναχός σου, ἐντὰ νὰ σοῦ κάνω ἐγὼ ! τοῦ ξανάπε ἡ φωνή.

Τότε τὸ παιδὶ κατάλαβε τί ἐσήμαινε ἡ λέξις «Κυργιαπατός μου» καὶ ἀπάντησε ἀμέσως :

— Μὲ χτύπησε ὁ μπάρμπας ποὺ ἤμουνε κρέας στὴν τρύπα, καὶ νὰ τος ποὺ πάει κατωτρεχάτος.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ κλέφτης ἄκουσε ἕνα τρομερὸ βουητὸ μέσα στὸ φαράγγι, κράτους ἀπὸ ἀλήσπιστες καὶ μιὰ φωνὴ δυνατὴ νὰ λέῃ :

— Ἀπάνω του, μωρέ !

Ὁ κλέφτης πηδάει τοὺς γκρεμνοὺς καὶ φεύγει - φεύγει. Οἱ σκύλοι του ὅμως στέκουν, ἀλυχτοῦν ἄγρια καὶ ξεσκοδίζουν τοὺς διαβόλους νὰ τὸν πλησιάσουν... Σὲ λίγη ὥρα ὅμως σκάει ἡ ἑνιὰ σκύλος του ἀπὸ τὰ γουγιώματα. Καὶ λίγο μετὰκατὸ σκάει κι' ὁ ἄλλος. "Ετσι οἱ δυὸ μόνοι, δσο πάν καὶ φτάνουνε τὸν κλέφτη. Μὰ τὴ στιγμὴ αὐτὴ λαλάει ἄξαφνα ἕνας κόκορας. Στέκουν τότε οἱ διαβόλοι γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ διστάζουν. Ὁ ἀρχιδιάβολος ὅμως φωνάζει μὲ τὴ στριγγιὰ φωνή του :

— Κόκκινος πετεινός ἦτανε καὶ μὴ στέκεστε. Ἀπάνω του !...

Ξαναρχίζονται κοντὰ του οἱ διαβόλοι καὶ πρῶτος ἀπ' ὅλους ὁ ἀρχιδιάβολος μὲ τὸ δικράνι του. Ἐδῶ τὸν ἔχουν νὰ τὸν πιάσουν, ἐκεῖ τὸν ἔχουν νὰ τὸν πιάσουν, ὥσπου λαλάει ἄξαφνα ὁ μαῦρος πετεινός. Τότε τὰ στοιχειὰ γυρίσαν πίσω στὸ φαράγγι σκουζοντας :

— Ἄχ, μωρὲ χαμένε, τὴ γλύτωσες !... Νὰ συχωράς τὸ μαῦρο πετεινό τοὔκοψε, ἀλλοιὸς θἄσουνα τώρα τυγμένος !...

* * *

Αὐτὴ τὴν ἱστορία τὴν λένε στὴν Κρήτη γιὰ νὰ δείξουν ὅτι ὁ κλέφτης δὲν χορταίνει ποτέ, ὅσο κι' ἂν φάῃ, γιατὶ οἱ σύντροφοί του οἱ διαμόνοι χαθουνται κοντὰ του καὶ τοῦ τρῶνε τὸ γυπτό.

Λένε ἀκόμα πὼς μιὰ φορὰ ἕνας δίκαιος ἄνθρωπος ἔβλεπε κάποιον κλέφτη, ἐκεῖ ποὺ ἔτρωγε ἕνα κλεμένο ἀρνί. Στὴ ράχη του, στὸν δεξιὸ του ὦμο, καθότανε ἕνας κόρακας, ποὺ ἦταν βέβαια ὁ Σατανᾶς. Καὶ ὁταν πήγαινε νὰ βάλῃ τὸ κρέας στὸ στόμα του ὁ κλέφτης, ὁ κόρακας τοῦ τὸ ἅρπαζε καὶ τὸ κατάπινε, χωρὶς ὁ κλέφτης νὰ τὸ καταλάβῃ.

Γι' αὐτό, ὅπως εἴπαμε, οἱ κλέφτες εἶνε ἀχόρταγοι καὶ ἄπληστοι...

ΣΤΙΧΟΙ

ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΝΗ

Τὴν εἶδα, τὴν ἀγάπησα
κι' ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη
πάλι τρελλὸς ἐγίνηκα
καὶ σὰν παιδὶ θρηνῶ.

Ἀπὸ μπροστά μου ἐχάθηκε,
ἔρμο στὴ γῆ μ' ἀφίνει,
διαβαίνω μέρη ἀδιάβατα
καὶ κλαίοντας τὴ ζητῶ.

Ποῦ νάναι, λέω μονάχος μου
μὲ τὴν καρδιὰ θλιμμένη
γιὰ νὰ τῆς πῶ τί αἰσθάνομαι
βαθειὰ στὰ σωθικά.

Κι' ἐνῶ φωνάζω ὁ δύστυχος
ποῦ νάν' ἡ γειὰ κρυμμένη,
δὲν ξέρω πῶς ἐκούφτηκε
στὴ δόλια μου καρδιά.

ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Η ΓΟΗΣΣΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΘΕΟΦΑΝΩ

Μιὰ θελκτικὴ ἀμαρτωλή. Τὸ μυστήριο τῆς καταγωγῆς της. Ἡ κόρη τοῦ Μανιάτη ταβερνιάρη. Πῶς ἐσαγήνευσε τὸ διάδοχο τοῦ θρόνου Ρωμανό. Ἕνας γλεντζὲς πρίγκηψ. Ὁ θάνατος τοῦ Κωνσταντίνου Ζ΄. Τὰ ἐγκλήματα τῆς Θεοφανοῦς. Ἡ πέντε ἀδελφὲς τοῦ Ρωμανοῦ. Ἡ Θεοφανὼ τὶς κλείνει σὲ μοναστῆρι. Ὁ αἰφνίδιος θάνατος τοῦ Ρωμανοῦ. Ποιὸς τὸν ἐδηλητηρίασε; Ἕνα ἱστορικὸ μυστήριο κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Α΄.

Μέσα στὴ σειρὰ τῶν αὐτοκρατειρῶν τοῦ Βυζαντίου, ἡ Θεοφανὼ εἶνε ἐξ ἴσου περίφημη ὅσο καὶ ἡ Θεοδώρα. Οἱ βυζαντινολόγοι ἔχουν ἀσχοληθεῖ ἰδιαιτέρως μὲ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀμαρτωλή, τῆς ὁποίας ἡ γοητεία ἐξασκοῦσε παντοῦ ἀκατανίκητη ἐπίδραση καὶ ἡ ὁποία ἀγαντήθηκε διαδοχικὰ ἀπὸ τρεῖς αὐτοκράτορες. Λίγες ἱστορικὲς γυναῖκες ὑπῆρξαν τόσο μυστηριώδεις καὶ αἰνιγματικές, ὅσο ἡ Θεοφανώ...

Κι' ἐν πρώτοις σκοτεινὸ μυστήριο καλύπτει τὴν καταγωγή της. Οἱ χρονικογράφοι τῆς Αὐλῆς τοῦ Βυζαντίου, φροντίζοντας μόνο γιὰ τὴν καλὴ φήμη τῶν βασιλέων τους, βεβαιώνουν σοβαρὰ πὼς ἡ Θεοφανὼ κατήγετο ἀπὸ παληὰ κ' εὐγενικὴ οἰκογένεια κι' ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος VII καὶ ἡ γυναῖκα του Ἐννοώσαν μεγάλη χαρά, ἀναλαβόντας ὡς σύζυγο γιὰ τὸ γυιό τους Ρωμανὸ τὴ γυναῖκα αὐτή. Ἂν ὅμως πιστέψη κανεὶς τοὺς ἱστορικούς, οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν νὰ κολακέψουν τὸν Μακεδονικὸ οἶκο, ἡ καταγωγὴ τῆς μελλούσης αὐτοκρατείρας ἦταν πολὺ ταπεινή. Πατέρας της ἦταν ὁ Κράτειρος, ἕνας ἀσήμαντος πληβεῖος ἀπὸ τὴ Μάνη, ὁ ὁποῖος εἶχε κάποια ὑπόγεια ταβέρνα στὴν Κωνσταντινούπολι. Κι' ἡ Θεοφανὼ ἡ ἴδια πρὸ τοῦ γάμου της ὀνομαζόταν Ἀναστασία καὶ πιὸ λαϊκὰ ἀκόμα Ἀναστασώ... Ἀργότερα μόνο πῆρε τὸ εὔηχο ὄνομα Θεοφανώ, ἐγιὰ νὰ δείξη —ὅπως γιόφουν οἱ πανηγυρισταί της— ὅτι ἦταν ἡ ἐκλεκτὴ τοῦ Θεοῦ».

Ἀπὸ μιᾶς ὡστόσο ἀπόψεως τὸ ὄνομά της αὐτὸ τῆς πήγαινε περίφημα. Ἡ ὁμορφιά της ἦταν φωτεινή, ὑπεράνθρωπη, θεία... «Ξεχώριζε — γράφει κάποιος σύγχρονός της —στὴν ὁμορφιὰ ἀπὸ ὅλες τὶς γυναῖκες τῆς ἐποχῆς της. Ἡ ὁμορφιὰ της ἦταν ἀσύγκριτη, ἦταν ἀληθινὸ θαῦμα τῆς φύσεως...»

Χάρις μόνο στὴν ὁμορφιά της γοήτευσε τὸ Ρωμανό. Μὰ εἶνε ἄγνωστο πῶς τὸν συνάντησε γιὰ πρώτη φορὰ καὶ πῶς τὸν κατέκτησε. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, σὲ κανέναν ἀπὸ τοὺς διανυκτερευομένους καλλονῆς, ποὺ διοργανόντουσαν τότε στὸ Βυζάντιο, ὁσάκις ἤθελαν νὰ βροῦν σύζυγο γιὰ τὸ διάδοχο τοῦ θρόνου. Μὰ κ' αὐτὸ δὲν εἶνε βέβαιο.

Ὁ Ρωμανὸς ἦταν ἕνας ὡραῖος νέος, ψηλὸς μὲ πλατεῖς ὤμους κι' εὐθυτενὴς σὰν κυπαρίσσι. Εἶχε ὡραῖα μάτια, χοῦμα ζωηρό, ὕφος ἀξιαγάστητο καὶ τὰ λόγια του ἦσαν γλυκὰ καὶ γοητευτικά. Καμωμένος ἔτσι καθὼς ἦταν γιὰ ν' ἀρέσῃ, ἀγαποῦσε πολὺ τὶς διασκεδάσεις. Ἦταν περίφημος κυνηγός, ἐρασιτέχνης σὲ ὅλα τ' ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα καὶ βασικότατα ἀδιάκοπα σὲ κίνηση. Ἐπίσης ἀγαποῦσε πολὺ τὰ γλέντια καὶ τὶς διασκεδάσεις. Ὁ πατέρας του πάλι, ὁ Κωνσταντῖνος VII, ἐνάρετος καὶ ἠθικὸς αὐτοκράτωρ, ετὸν εἶχε μάθει —ὅπως ἀναφέρει ὁ χρονικογράφος— πῶς πρέπει νὰ μιλᾷ ἕνας βασιλεύς, πῶς νὰ βαδίζῃ, πῶς νὰ σκέπτεται, πῶς νὰ χαιρολεγάῃ καὶ πῶς νὰ ντύνεται...» Τοῦ ἔλεγε μάλιστα συχνά: «Ἂν ἀκολουθήσῃς τὶς συμβουλές μου, θὰ κυβερνήσῃς ἐπὶ πολὺν καιρὸ τὴν αὐτοκρατορία τῶν Ρωμαίων...»

Γιὰ τὴν πολιτικὴ καὶ τὴ διπλωματικὴ ἀνατροφὴ τοῦ διαδόχου του ὁ Κωνσταντῖνος VII, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχε γράψει πολύτιμα καὶ σπουδαῖα, καὶ γιὰ σήμερ' ἀκόμη, βιβλία. Μὰ ὁ Ρωμανὸς ἦταν τότε δεκαοκτὼ χρονῶν καὶ λίγο ἐνδιαφερόταν γιὰ τὴν πολιτική. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατέρας του τὸν ἐλάτρευε, δὲν ἐδυσκολεύτηκε καὶ πολὺ νὰ τὸν καταφέρῃ καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ παντρεφτῇ μὲ τὴ Θεοφανώ, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν καταγωγή της.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, μετὰ τὸν γάμο αὐτό, ἡ Θεοφανὼ χάρισε στὸ σύζυγό της ἕνα παιδί, ποὺ θὰ γινόταν ἀργότερα ὁ Βασίλειος Β΄ καὶ ἔτσι ἐξασφάλισε ἀκόμα περισσότερο τὴ θέσι της μέσα στὴν Αὐλή. Ὅταν δὲ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 959 ὁ Κωνσταντῖνος VII πέθανε, ἡ Θεοφανὼ ἀνέβηκε χωρὶς κανένα ἐμπόδιο, κοντὰ στὸ σύζυγό της, στὸ θρόνο. Ἦταν τότε δεκαοκτὼ χρόνων καὶ ὁ νεαρὸς αὐτοκράτωρ εἰκοσινέος...

Οὔτε σήμερ' ἀκόμα δὲν ἔχει ἐξακριβωθεῖ ποιὰ ἦταν ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως. Ἕνας χρονικογράφος τοῦ παλατιοῦ γράφει σχετικῶς: «Ἦταν ὡραία στὸ σῶμα, γοητευτικὴ στὸ πρόσωπο καὶ ἐξαιρετικὰ τιμία στὴν ψυχή...». Μὰ ἕνας ἄλλος μεταγενέστερος χρονικογράφος βεβαιώνει πὼς ἡ Θεοφανὼ ἦταν ἐγκληματικὴ φύσις καὶ διεφθαρμένος χαρακτήρ, πλάσμα ἀνήθικο καὶ ἀσελγές». Ἕνας ἄλλος ἱστορικὸς ἀναφέρει ὅτι γιὰ ν' ἀνέβη μιὰ δῶ' ἀρχήτερα στὸ θρόνο, ἀπέκτησε ἀπὸ συμφέροντος μαζὺ μὲ τὸ σύζυγό της νὰ δηλητηριάσῃ τὸν αὐτοκράτορα, τὸν πεθερό της. Ἄλλοι ἐπίσης ἱστορικοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι μὲ τὸν ἴδιο τρόπο αὐτὸν ξεφορτώθηκε ἕνα πρίγκηπα τῆς οἰκογενείας τοῦ Ρωμανοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ μὲ τὸν ἴδιο ἀκόμη τρόπο ἐκδικήθηκε τὸν φίλο της Ἰωάννη Τσιμισκῆ, ὁ ὁποῖος τὴν ἐγκατέλειψε. Οἱ Ἀρμένιοι μάλιστα χρονικογράφοι φτάνουν μέχρι τοῦ σημείου νὰ πιστοποιήσουν ὅτι ἡ ναϊσχυντη» αὐτὴ αὐτοκράτειρα ἀπεπειράθη νὰ δηλητηριάσῃ τὸ γυιό της.

Στὴν πραγματικότητα ὅμως, ὅλες αὐτὲς ἡ φλυαρίες, ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ζοῦσαν μακρυὰ ἀπὸ τὴν Αὐλὴ καὶ ἡ ὁποία εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταγενέστερες κατὰ ἑκατὸ καὶ διακόσα χρόνια τῆς ἐποχῆς ποὺ ζοῦσε ἡ Θεοφανώ, δὲν ἔχουν καὶ τόση μεγάλη σπουδαιότητα, γιατί, ὅπως ἀποδεικνύεται ἱστορικῶς, ἡ περισσότερες ἀπὸ αὐτὲς τὶς κατηγορίες εἶνε ἐντελῶς ἀντίθετες πρὸς τὴν πραγματικότητα. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ὁσάκις ἡ Θεοφανὼ ἀπεπειράθη νὰ διαπράξῃ ἕνα ἔγκλημα, δὲν ἐχρησιμοποίησε δηλητήριο, ἀλλὰ γυρεύτηκε στὰ φανερὰ μὲ τὸ σπαθί...

Ἡ Θεοφανὼ ἦταν γυναῖκα φιλόδοξη, ὀργανωμένη, ἡ ὁποία μποροῦσε νὰ φτάσῃ καὶ στὸ ἔγκλημα ἀκόμη μόνο ὅταν ἔβλεπε πὼς κινδύνευε ἡ ζωή της. Γι' αὐτό, ὅταν ἀνέβηκε στὸ θρόνο, θέλησε μονάχα αὐτὴ νὰ ἐπιβάλῃ τὴ γνώμη της στὸ σύζυγό της, φρόντισε ν' ἀπομακρύνῃ ἀμέσως τὸ παλάτι ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ πρῶτα τὴ μητέρα του τὴν Ἑλένη καὶ τὶς πέντε ἀδελφές του...

Ἡ ἀδελφὲς τοῦ Ρωμανοῦ ἦσαν ὅλες γοητευτικὲς νεραϊδοπριγκήπισσες, ἡ ὁποῖες εἶχαν ἀνατραφῆ μακρυὰ ἀπὸ τὸν πατέρα τους, ποὺ τὶς ἐλάτρευε, καὶ ἔζοῦσε ἐκεῖνος, εἶχαν ἀναμιχθεῖ ἀρκετὰ στὰ πολιτικὰ καὶ ἡ μιὰ μάλιστα ἀπ' αὐτὲς, ἡ Ἀγάθη, ἡ προτιμωμένη τοῦ πατέρα τους, εἶχε χρησίμευσε ὡς γραμματεύς. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἄρεσε καθόλου στὴ Θεοφανώ, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἐπέτυχε συγκατάθεσι τοῦ ἀδυνάτου συζύγου της, ἔδιωξε τὶς ἀδελφές του νὰ μποῦνε σὲ μοναστῆρι. Τὸ κακο τότε ἡ μητέρα τους, πέρτοντας στὰ πόδια παιδιοῦ της, τὸν Ἰκέτευσε νὰ τὶς ἐυδαλαγήσῃ κάκου ἡ ἴδιες, ἀγκαλιασμένες κι' ἡ πέντε σφιχτά, παρακαλέσανε στὸν ἀδελφό τους καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἐκλιπαροῦσαν τὴ χάρι Τίποτε δὲ μπόρεσαν νὰ πετύχουν. Μονάχα ἡ βασιλομήτωρ Ἑλένη τώρθωσε νὰ παραμείνῃ στὸ παλάτι, ὅπου, ὕστερ' ἀπὸ μερικὸς μῆνες πέθανε θλιβερά. Ἡ κόρες τῆς ἐξαναγκάστηκαν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὴν ἀδυσώπητη θέλησι τῆς αὐτοκράτειρας καὶ νὰ κλειστοῦν μοναστῆρι.. Τόση μάλιστα ἦταν ἡ σκληρότης τῆς αὐτοκράτειρας, στε δὲν τὶς ἔκλεισε ὅλες μαζὺ στὸ ἴδιο μοναστῆρι, ἀλλὰ σὲ πέντε φορες μονές, γιὰ νὰ τὶς χωρίσῃ...

Ἡ φτωχὲς βασιλοπῦλες, ἀπελπισμένες στὸ τέλος, ἀποφάσισαν ἐπαναστατήσουν κατὰ τῆς ἄδικης αὐτῆς ἀποφάσεως. Γι' αὐτὸ ἡ Πατριάρχης Πολυέυκτος τοὺς ἔκοψε τὰ μαλλιὰ καὶ τοὺς ἔρριξε τὸ ράσο, ἐκεῖνες διεμαρτυρήθηκαν καὶ ξεσκίζοντας τὰ ράσα τους δήλωσαν ὅτι θὰ ἔτρωγαν καθημερινῶς κρέας. Αὐτὸ ἀνάγκασε στὸ τέλος τὸ Ρωμανὸ νὰ διατάξῃ νὰ μὴν τὶς κάνουν καλόγριες καὶ τὶς ἀφήσουν νὰ ζοῦν στὸ μοναστῆρι τὴ ζωὴ ποὺ περνοῦσαν καὶ ἡ πριγκήπισσες. Παρ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως, ἡ φτωχὲς νέες ἦσαν πάντα κρὲς γιὰ τὸν κόσμο καὶ ἔτσι ἡ Θεοφανὼ θριάμβευε...

Πρέπει τάχα νὰ πιστέψῃ κανεὶς ὅτι ἡ Θεοφανώ, μιὰ καὶ συμπεριφέρθηκε ἔτσι στὶς ἀνδρα-δέλφες της, δηλητηρίασε κατόπιν καὶ τὸ σύζυγό της;... Ὁ σύγχρονος διάκονος Λέων ἀναφέρει, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ Ρωμανοῦ, ὅτι οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπίστευαν πὼς ἡ αὐτοκράτωρ δηλητηριάστηκε ἀ-

ΓΙΑ ΝΑ ΠΛΟΥΤΙΖΕΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ

ΤΑ ΣΥΚΑ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥΣ

Πρὸ καιροῦ, κάποιος Ἱσπανὸς γιατρός, ὀνόματι Καμίνα, εἶχε εἰσαγάγει μιὰ νέα μέθοδο στὴν ἰατρική, τὴ μέθοδο τῆς... συκοθεραπείας, ἡ ὁποία βρῆκε τότε ἀρκετοὺς ὀπαδούς, γιὰ νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἀργότερα ἐντελῶς.

Ἡ θεραπευτικὲς ἰδιότητες τῶν σύκων ἦσαν γνωστὲς καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζαν ὅτι τὰ σῦκα ἐγιάτρευαν ὅλα τὰ νοσήματα τοῦ στήθους καὶ γι' αὐτὸ τὰ εἶχαν σὲ μεγάλη χρῆσι. Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἐξεστράτευσε ὁ Ξέρξης κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἦσαν καὶ τὰ περίφημα σῦκα τῆς Ἀττικῆς, στὰ ὁποῖα εἶχε ἰδιαίτερα προτίμησι, ὅπως ἀναφέρει ἕνας σύγχρονος ἱστορικός.

Τὰ σῦκα ἐπίσης ἐθεωροῦντο ὡς μοναδικὴ τροφὴ γιὰ τοὺς γέρους κι' ὁ Γαληνὸς συνιστοῦσε στοὺς «παφήλικας» νὰ προτιμοῦν, ἀπὸ ὅλα τὰ ἱστορικὰ τὰ χλωρὰ σῦκα.

Ὁ Σόλων μάλιστα, γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξαγωγὴ σύκων ἀπὸ τὴ χώρα του, ἐθέσπισε σχετικὸ νόμο, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεβάλλετο αὐστηρὴ τιμωρία στοὺς ἐξαγωγεῖς τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἀττικοῦ προϊόντος. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους, ἔχοντες μίσος ἐναντίον ὡρισμένων συμπολιτῶν των, τοὺς κατηγγελλαν ψευδῶς ἐπὶ ἐξαγωγῇ σύκων, δημιουργήθη τότε γιὰ πρώτη φορὰ καὶ ἡ λέξις συκοφάντης».

Ὁ Ἱπποκράτης σὲ κάποιο σύγγραμμά του συνιστᾶ νὰ τρῶμε σῦκα μονάχα μετὰ τὸ φαγητό, πίνοντας συγχρόνως ἀνέφωτο κρασί. Ἔσωσε τὰ σῦκα ἐθεωροῦντο ὠφέλιμα καὶ ἐτρώγοντο ὕστερα ἀπὸ ψάρια, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία: «Σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄψιον μετ' ὀρέας.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ἀγαποῦσε τὰ σῦκα ἐξαιρετικὰ ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος τὰ ἔβρισκε καταλληλότατα γιὰ τὴ χώνευσι.

Οἱ ἀρχαῖοι ἰατροὶ ὑπεστήριζαν ὅτι τὰ σῦκα εἶνε τὸ καλύτερο φάρμακο κατὰ τῶν ἀσθενειῶν τῶν νεφρῶν καὶ ὅτι ἀποτελοῦν μιὰ ἀπὸ τὶς ὑγιεινότερες τροφὲς τῶν παιδιῶν κατὰ τὸν χειμῶνα.

Ὁ φιλόσοφος Ζήνων τέλος συνιστοῦσε τὰ σῦκα ὡς τροφὴν μοναδικὴν γιὰ τοὺς διανοουμένους καὶ τοὺς ἐργαζομένους πνευματικούς.

Ἂς ριχτοῦν λοιπὸν στὴ συκοφαγία οἱ νεοέλληνες λόγιοι. Βγάζει τόσα ἡ Καλαμάτα, ὥστε φθάνουν, ὑποθέτουμε, γιὰ νὰ τραφοῦν ὅλ... μιφάδες τῶν συγχρόνων λογίων!...

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Κανεὶς σοφὸς ποὺ ζήτησε τὸ μυστικὸ στο [μνῆμα,
ἔξω ἀπ' τὸν κύκλο τῆς σκιᾶς δὲν ἔκαμε ἕνα [βῆμα,
καὶ μαθητάδες καὶ σοφοὶ τοῦ κάκου κοπιάζουν.
Ἐσὺ 'σαι ἡ ἀδυναμία μας, γυναίκα, ἐσὺ τὸ κρίμα.

ΟΜΑΡ ΚΑΓΙΑΜ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΩΝ ΦΕΛΛΑΧΩΝ

Η ΔΥΝΑΜΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Ἡ Χατιτζέ, ἡ ὄμορφη καὶ γοητευτικὴ κόρη τοῦ μπέη τοῦ Ὀράν, ἀγαποῦσε ἕναν νέο, ποὺ λεγόταν Μπουγκραντά.

Μιὰ μέρα ὁ Μπουγκραντὰ εἶχε μπῆ κρυφὰ στὸ σπίτι τῆς ἀγαπημένης του καὶ καθόντουσαν κι' ἔλεγαν τὰ γλυκὰ λόγια τῆς ἀγάπης. Ὁ νέος, περήφανος καθὼς ἦταν, τῆς εἶπε ἀπάνω στὴν κουβέντα:

— Ἄκουσέ με, ὄμορφή μου Χατιτζέ. Κι' ἂν εἶσαι κόρη τοῦ μπέη, μὴν ξεχνᾶς πὼς εἶσαι πάντα στὴ διάθεσί μου. Μπορῶ καὶ νὰ σὲ σκοτώσω ἀκόμα, ἂν ἔτσι μοῦ κάπνιζε σὲ μιὰ στιγμή.

— Μὴν τὸ λὲς αὐτό, ψυχή μου Μπουγκραντά, τοῦ ἀποκρίθηκε ἐκείνη, γιατὶ δὲν σὲ φοβᾶμαι. Μάθε ὅμως ὅτι μονάχα ἐμεῖς ἡ γυναῖκες δίνουμε, ὅταν μᾶς ἀρέσῃ, καὶ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο!

— Μπᾶ! ἔκανε γελῶντας ὁ Μπουγκραντά.

Μὰ μόλις τοῦ ξέφυγε αὐτὸς ὁ λόγος καὶ ἔξαφνα ἀκούστηκαν ἀπέξω τὰ βήματα τοῦ μπέη Ὀσμάν.

Ὁ Μπουγκραντὰ χλώμιασε ἀπὸ τὸ φόβο του. Ἂν ὁ μπέης τὸν εὕρισκε ἐκεῖ, σίγουρα θὰ τοῦ ἔπαιρνε τὸ κεφάλι. Μὰ ἡ Χατιτζὲ, χωρὶς καθόλου νὰ ταραχθῇ, ἔκρυψε τὸν ἀγαπημένο της πίσω ἀπὸ ἕνα ὡραῖο παραπέτασμα, κι' ὕστερα τὸν ἔβαλε μέσα σ' ἕνα μεγάλο κιβώτιο ἀπὸ σίδερο δουλεμένο μὲ ἀσήμι, ποὺ ἦταν μέσα στὸ δωμάτιό της.

Ἡ Χατιτζὲ ἔκρυψε τὸν ἀγαπημένο της πίσω ἀπὸ ἕνα παραπέτασμα...

Ὁ μπέης μπῆκε μέσα σὲ λίγο καί, καθὼς ζητοῦσε μὲ τὸ βλέμμα του ἕνα μέρος γιὰ νὰ καθήσῃ, ἡ Χατιτζὲ τοῦ ἔδειξε τὸ κιβώτιο. Ὁ μπέης κάθησε τότε ἐκεῖ ἐπάνω κι' ἄρχισε νὰ κουβεντιάζῃ καὶ νὰ ἀστειεύεται μὲ τὴν κόρη του, τὴν ὁποία ἀγαποῦσε πολύ.

Ἔξαφνα ἡ Χατιτζὲ ἄλλαξε κουβέντα καί, δείχνοντας στὸν πατέρα της τὸ ὑπέροχο γιαταγάνι του, ποὺ κρεμότανε μέσα στὴ χρυσῆ του θήκη ἀπὸ τὴ μέση του, τοῦ εἶπε:

— Εἶνε ἀλήθεια, πατέρα μου, πὼς τὸ γιαταγάνι σου κόβει καὶ σίδερο ἀκόμα;

— Φυσικὰ καὶ κόβει, ἀποκρίθηκε περήφανα ὁ μπέης.

— Δὲν τὸ πιστεύω, τοῦ εἶπε τότε ἐκείνη γελῶντας. Καὶ βάζω στοίχημα ἄν, μὲ δυὸ χτυπήματα, μπορέσῃς, ὄχι νὰ κόψῃς σίδερο, ἀλλὰ νὰ σχίσῃς στὰ δύο τὸ σεντοῦκι μου.

— Τὸ σχίζω κάτω ὡς κάτω, μ' ἕνα χτύπημα μονάχα! φώναξε ὁ μπέης καὶ σηκώθηκε, ἕτοιμος νὰ κάνῃ αὐτὸ ποὺ ἔλεγε. Τὸ κοφτερὸ γιαταγάνι του ἄστραψε στὰ δυνατά του χέρια.

Μὰ ἡ Χατιτζὲ τοῦ κράτησε εὐθὺς τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε γελῶντας:

— Φτάνει, φτάνει, πατέρα. Πιστεύω στὸ λόγο σου. Μὴ μοῦ χαλάσῃς, γιὰ τὸ Θεό, τὸ ὡραῖο μου σεντοῦκι. Τὸ ἔχω, ξέρεις, ἀπὸ τὴ μάνα μου!

Ὁ μπέης ξανάβαλε τότε τὸ γιαταγάνι στὴ θήκη του, κ' ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα βγῆκε ἔξω καὶ τράβηξε γιὰ τὰ διαμερίσματά του.

Τότε ἡ Χατιτζὲ ἔβγαλε μισοπεθαμένον τὸν Μπουγκραντὰ ἀπὸ τὸ σεντοῦκι καὶ τοῦ εἶπε:

— Βλέπεις, μάτια μου! Ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα μοῦ νὰ εἶσαι φρόνιμος καὶ νὰ θυμᾶσαι πάντα πὼς μονάχα ἐμεῖς ἡ γυναῖκες δίνουμε, ὅταν μᾶς ἀρέσῃ, καὶ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο!...

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΤΟΥ...

Κάποτε ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος 14ος καὶ ὁ στρατάρχης του Ρισελιὲ — περίφημοι κι' οἱ δυὸ ἐρωτολήπτοι καὶ κατακτηταὶ καρδιῶν — εἶχαν παρακολουθήσει στὸ παρεκκλήσιο τῶν Βερσαλλιῶν τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀββᾶ γὲ Μπωδαί, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἀοστηρὸς κληρικὸς κατεδίκαζε μὲ βαρειὲς φράσεις τοὺς ἐλευθεριάζοντας στὰ ἤθη εὐγενεῖς.

Ὅταν ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ παρεκκλήσιο, ὁ βασιλεὺς εἶπε στὸν εὐγενῆ του στρατάρχη:

— Μοῦ φαίνεται, Ρισελιέ, ὅτι ὁ καλὸς ἀββᾶς ἔριξε πολλὲς πέτρες στὸ περιβόλι σας...

— Ἴσως! ἀπάντησε ὁ εὐθυμος στρατάρχης. Γιὰ νὰ εἶχε μάλιστα τόσες πολλές, φαίνεται πὼς τὶς ἔκτιρε ἀπὸ τὸν ἀνακτορικὸ κῆπο του...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Μεταξὺ φιλενάδων:

— Εἶμαι γιὰ νὰ μὲ κλαῖς, καϋμένη Λίζα...

— Τί τρέχει; Μὲ τρομάζεις!...

— Ἀνακάλυψα ὅτι ὁ ἄντρας μου μὲ πῆρε μονάχα γιὰ τὴν προῖκα μου...

— Καὶ δὲν χαίρεσαι, καϋμένη; Αὐτὸ θὰ πῇ πὼς δὲν εἶναι τόσο βλάκας, ὅσο φαίνεται!...

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Τὸ μαρτύριο τῆς βασιλίσσης Μαργαρίτας. «Βοήθεια, βοήθεια!...» Νύχτες τρόμου. Παρακαλεῖ νὰ τῆς κόψουν τὸ κεφάλι! Τὰ δῶρα τοῦ Τουράν-Σάχ. Οἱ ἐμίρηδες καὶ οἱ μαμελοῦκοι περιμένουν τὰ λάφυρα. Ἡ ὑπερηφάνεια Λουδοβίκου τοῦ Εὐσεβοῦς. Τὸ συμπόσιο τοῦ Τουράν-Σάχ. Ὑποψίες καὶ κίνδυνοι. Ὁ Σουλτάνος ἀποκεφαλίζει... κεριά!.. Μιὰ συνωμοσία.

Γ'.

ΑΦΗΣΑΜΕ στὸ προηγούμενο φύλλο μας τοὺς σταυροφόρους κατανικημένους καὶ συντετριμμένους καὶ τὸν ἴδιο τὸ βασιλέα Λουδοβίκο αἰχμάλωτο, μαζὺ μὲ πολλοὺς ἄλλους ἄρχοντας καὶ ἱππότας, στὰ χέρια τῶν Σαρατζίνων (Σαρακηνῶν).

Ἡ τρομερὴ εἴδησις διαδόθηκε ἀμέσως κ' ἔφτασε ἀστραπιαίως στὴ Γαλλία. Ἡ βασίλισσα Μαργαρίτα, ποὺ εἶχε ἀκολουθήσει τὸν βασιλέα στὴν ἐκστρατεία του, εἶχε μείνει στὴ Δαμιέττη, τὴν πρώτη πόλι ποὺ εἶχαν καταλάβει μὲ τὴν ἀποβίβασί τους οἱ σταυροφόροι, καὶ ἐκεῖ ἔμαθε τὴν αἰχμαλωσία τοῦ συζύγου της. Ἡ βασίλισσα ἦταν τότε ἔγκυος καὶ ἤθελε τρεῖς μέρες ἀκόμα γιὰ νὰ φέρη στὸν κόσμο τὸ διάδοχο τῆς Γαλλίας.

Ἡ θλῖψις καὶ ὁ τρόμος ποὺ δοκίμασε ἦταν πολὺ μεγάλος. Φανταζόταν ὅτι ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ οἱ Ἄραβες θὰ κατελάμβαναν τὴ Δαμιέττη καὶ πὼς θὰ ἔμπαιναν ἐξαφνα στὸ δωμάτιό της. Καὶ τότε ἀναπηδοῦσε, ἐπάνω στὸν ὕπνο της, καὶ φώναζε μὲ ἀγωνία :

— Βοήθεια!... Βοήθεια!...

Στὸ τέλος, ὁ Γάλλος εὐγενὴς ποὺ διοικοῦσε τὴ Δαμιέττη ἐξ ὀνόματος τοῦ Λουδοβίκου, βλέποντας πὼς αὐτὴ ἡ κατάστασις ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ διάδοχο ποὺ θὰ γεννιότανε, ἔβαλε ἕναν γηραλέο ἱππότη νὰ ξενυχτᾶ δίπλα στὴ βασίλισσα. Ὁ γηραιὸς αὐτὸς ἱππότης ἄρχισε νὰ φρουρῇ τὴ βασίλισσα ἀπὸ τὸ ἴδιο βράδυ. Κρατοῦσε διαρκῶς τὸ χέρι τῆς Μαργαρίτας, ἐνῶ κοιμόταν. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἡ βασίλισσα ἀνατιναζότανε ἀπὸ κανένα κακὸ ὄνειρο, αὐτὸς τὴν καθησύχαζε καὶ τῆς ἔλεγε :

— Μὴ φοβᾶσαι, Μεγαλειοτάτη. Εἶμαι πάντα μαζύ σου καὶ ἀγρυπνῶ ἐπάνω σου!...

Τὴν προηγουμένη ὅμως νύχτα τοῦ τοκετοῦ της, ἡ βασίλισσα τρόμαξε ἄξαφνα τόσο πολύ, ὥστε πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι της κι' ἔπεσε στὰ γόνατα μπροστὰ στὸ γηραιὸ Ἱππότη.

— Σὲ ἐξορκίζω! τοῦ φώναξε μὲ τὴν ἀγωνία ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της. Θὰ μοῦ κάνῃς μιὰ χάρι ποὺ θὰ σοῦ ζητήσω ; Μοῦ τὸ ὁρκίζεσαι ;

— Σοῦ ὁρκίζομαι πὼς θὰ κάνω κάθετι ποὺ θὰ εἶνε καλὸ γιὰ τὴ δέσποινά μου, ἀποκρίθηκε μὲ σεβασμὸ ὁ γηραιὸς Ἱππότης.

— Τότε, φώναξε μὲ ἀπελπισία ἡ Μαργαρίτα, σὲ ἱκετεύω, ἐὰν οἱ ἄπιστοι καταλάβουν αὐτὴ τὴν πόλι, νὰ μοῦ κόψῃς ἀμέσως τὸ κεφάλι, γιὰ νὰ μὴν πέσω στὰ χέρια τους !

— Θὰ τὸ ἔκαμνα αὐτὸ καὶ χωρὶς νὰ μὲ παρακαλέσῃς, Μεγαλειοτάτη, ἀποκρίθηκε τότε ὁ Ἱππότης. Μὰ δὲν βλέπω εὐτυχῶς νὰ ὑπάρχῃ τέτοιος κίνδυνος.

Τὴν ἑπομένη ἡ βασίλισσα ἔφερε στὸν κόσμο τὸ νεογέννητό της. Μὰ τότε ἔμαθε ἔξαφνα μὲ φρίκη ὅτι οἱ ἄρχοντες ποὺ ἦσαν μαζύ της σχεδίαζαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πόλι. Τοὺς κάλεσε τότε καί, μόλις παρουσιάστηκαν μπροστά της, τοὺς εἶπε, ἀπλώνοντας τὰ χέρια της ἱκετευτικά :

— Ἄρχοντες, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! σᾶς ἐξορκίζω νὰ μὴν ἐγκαταλείψετε αὐτὴ τὴν πόλι, γιατί, ἂν τὸ κάνετε αὐτό, ἐγκαταλείπετε στὴ διάθεσι τῶν ἀπίστων τὸν βασιλέα σας. Ἂν ὅμως δὲν θέλετε νὰ μὲ ἀκούσετε γιὰ χάρι ἐκείνου, ἀκοῦστε με γιὰ χάρι μιᾶς φτωχῆς γυναίκας καὶ ἑνὸς μωροῦ ποὺ πέφτουν στὰ πόδια σας!...

Οἱ ἄρχοντες συγκινήθηκαν καὶ τὴν διεβεβαίωσαν ὅτι δὲν θὰ ἐγκαταλείπανε οὔτε καὶ νεκροὶ τὴν πόλι, τὸ βασιλέα, τὴ βασίλισσα καὶ τὸ διάδοχο τῆς Γαλλίας, καὶ ἡ Μαργαρίτα ἡσύχασε κάπως.

Ὡστόσο ὁ Σουλτᾶνος Τουράν-Σὰχ εἶχε ἀρχίσει διαπραγματεύσεις μὲ τὸν αἰχμάλωτό του Λουδοβίκο καὶ τοῦ ἔστειλε πενῆντα χρυσὲς φορεσιὲς γιὰ δῶρο. Μὰ ὁ Λουδοβίκος δὲν τὶς δέχτηκε καὶ τὶς ἔστειλε τὴν Αἴγυπτο. Τότε ὁ Τουράν - Σάχ, ποὺ ἔμαθε ὅτι ἡ Βασίλισσα εἶχε γεννήσει στὴ Δαμιέττη, ἔστειλε ἐκεῖ ἀπεσταλμένους του μὲ πλούσια δῶρα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα ἦταν καὶ μιὰ χρυσὴ κούνια γιὰ τὸ νεογέννητο...

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε γιὰ νὰ δεχτῇ ὁ Λουδοβίκος τοὺς ὅρους του. Καὶ οἱ ὅροι του ἦσαν νὰ ξαναπάρῃ πίσω ἀπὸ τοὺς Γάλλους τὴ Δαμιέττη καὶ πεντακόσιες χιλιάδες λίρες γιὰ ἀποζημίωσι. Μὰ ὁ Λουδοβίκος δὲν δεχότανε τοὺς ὅρους αὐτοὺς μὲ κανένα τρόπο, μ' ὅλη τὴν ταραχὴ ποὺ εἶχε μέσα στὴν ὁποία βρισκότανε, γιατὶ τοὺς θεωροῦσε ταπεινωτικούς. Ὁ Τουράν - Σὰχ ἄλλαξε τότε τακτικὴ καὶ ἔστειλε νὰ ποῦν στὸν σταυροφόρο βασιλέα ὅτι θὰ διέτασσε νὰ τὸν ὑποβάλουν σὲ βασανιστήρια ὥσπου ὁ πόνος νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ δεχτῇ ὅ,τι δὲν δεχότανε μὲ τὸ καλό. Μὰ ὁ Λουδοβίκος τοῦ ἀπάντησε ὅτι ἦταν αἰχμάλωτός του καὶ μποροῦσε νὰ τὸν κάνῃ ὅ,τι ἤθελε καὶ ὅτι κάθε κακουχία καὶ κάθε μαρτύριο ποὺ θὰ ὑπέφερε γιὰ τὸ Χριστό, θὰ τὸ δεχότανε μ' εὐχαρίστησι.

Ὁ Τουράν - Σάχ, γιὰ νὰ τρομάξῃ τότε τὸ βασιλέα τῆς Γαλλίας, διέταξε ν' ἀρχίσῃ ἡ σφαγὴ τῶν αἰχμαλώτων ἱππότων. Πράγματι ἔκοψαν νὰ παίρνουν κάθε τόσο δέκα - δέκα αἰχμαλώτους ἱππότας καὶ τοὺς ὁδηγοῦσαν στὴν ὄχθη τοῦ Νείλου. Ἐκεῖ τοὺς περίμεναν οἱ δήμιοι καὶ τοὺς ρωτοῦσαν στὴν ἀρχὴ ἂν ἤθελαν ν' ἀλλάξουν τὴν πίστι τους καὶ νὰ γίνουν ὀπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ. Οἱ σταυροφόροι ὅμως δὲν τὸ δεχτοῦσαν αὐτὸ μὲ κανέναν τρόπο καὶ τότε οἱ δήμιοι τοὺς ἀποκεφάλιζαν καὶ πετοῦσαν τὰ πτώματά τους στὸν ποταμό!...

***

Ὡστόσο οἱ μπέηδες καὶ οἱ συμβουλάτορες τοῦ Σουλτάνου ἔβλεπαν μὲ κάποιο φόβο ὅλες αὐτὲς τὶς ἀργοπορίες. Ὑποπτεύονταν πὼς οἱ ἐμίρηδες καὶ οἱ ἀξιωματοῦχοι τοῦ στρατοῦ δυσανασχετοῦσαν γιατὶ διαπραγματεύσεις δὲν τελείωναν, γιὰ νὰ πάρουν τὸ μερτό τους τὰ λάφυρα. Καὶ καταλάβαιναν πὼς αὐτὴ ἡ δυσφορία δὲν θὰ ἄργησε νὰ καταλήξῃ σὲ μιὰ ἀληθινὴ ἐπανάστασι ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου καὶ τῆς Αὐλῆς του...

Στὸ τέλος, ὁ Τουράν - Σὰχ ἔστειλε καὶ πάλι ἀπεσταλμένους του στὸ Λουδοβίκο καὶ ἀνανέωσε τοὺς ὅρους του, λέγοντας ὅτι, ἂν οἱ σταυροφόροι τοῦ ξανάδιναν τὴ Δαμιέττη καὶ πεντακόσιες χιλιάδες λίρες, θὰ τὸν ἄφηνε ἐλεύθερο, κι' αὐτὸν καὶ τοὺς ἱππότας του, νὰ ξαναμποῦν στὸν τόπο τους.

— Πέστε στὸ Σουλτάνο, εἶπε τότε ὁ Λουδοβίκος, ὅτι ἕνας βασιλεὺς τῆς Γαλλίας δὲν ἐξαγοράζεται ποτὲ μὲ χρυσάφι. Ἂν ὅμως αὐτὴ εἶνε ἡ θέλησίς του, τότε δέχομαι νὰ δώσω τὰ τετρακόσιες χιλιάδες λίρες στοὺς στρατιῶτες του καὶ τὴ Δαμιέττη σ' αὐτόν!

Ὅταν πῆγαν στὸν Τουράν - Σὰχ αὐτὸς φώναξε :

— Μὰ τὴν πίστι μου! Αὐτὸς ὁ ἄπιστος βασιλεὺς εἶνε πολὺ μεγαλόκαρδος. Δὲν θέλησε νὰ παζαρέψῃ γιὰ ἕνα τόσο μεγάλο ποσὸν ποὺ τοῦ ζήτησα. Πηγαίνετε νὰ τοῦ πῆτε ὅτι δέχομαι γι' αὐτὸν τὴ Δαμιέττη καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους του τὸ μονάχα χιλιάδες φλοριά!

Καὶ πρόσταξε νὰ ὁδηγήσουν ἐλεύθερο τὸν Λουδοβίκο καὶ τοὺς βαρώνους του ἐπιβιβάζοντάς τους ἐπάνω σὲ τέσσαρες γαλέρες ποὺ ἦσαν στὸ Νεῖλο.

Τὴν ἑπομένη, ὁ Τουράν - Σὰχ ἔδωσε ἕνα μεγάλο γεῦμα, στὸ ὁποῖο προσκάλεσε ὅλους τοὺς ἐμίρηδες καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατοῦ του, καθὼς καὶ τὸν ἴδιο τὸ Λουδοβίκο. Μὰ αὐτός, σκεπτόμενος ὅτι αὐτὴ ἡ πρόσκλησις τοῦ ἔγινε, ὄχι γιὰ νὰ τοῦ κάνῃ τιμὴ ὁ Σουλτᾶνος μὰ γιὰ νὰ τὸν ἐκθέσῃ στὴν περιέργεια τῶν νικητῶν του, ἀρνήθηκε νὰ πάῃ στὸ γεῦμα τοῦ Τουράν-Σὰχ καὶ προτίμησε νὰ μείνῃ ἐπάνω στὶς γαλέρες, μαζὺ μὲ τοὺς σταυροφόρους, ποὺ ἦσαν χαρούμενοι, γιατὶ τὰ δεινὰ τους πᾶσιαζαν πειὰ νὰ τελειώσουν.

Ἐξ ἄλλου, ὁ Τουράν - Σὰχ ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἦταν τόσο περήφανος καὶ τόσο γρουφούμενος. Ἦταν ἀπόλυτος κυρίαρχος τοῦ βασιλείου τῆς Αἰγύπτου. Κοντὰ στὰ ἄλλα, θὰ ἔπαιρνε τώρα καὶ τὶς χιλιάδες τῶν φλορινῶν ποὺ θὰ τοῦ ἔδινε ὁ βασιλεὺς τῶν Φράγκων!

Μὰ ὁ Τουράν - Σὰχ δὲν μπόρεσε, μέσα στὴν παραζάλη αὐτὴ τῆς εὐδαιμονίας του, νὰ διακρίνῃ ὅτι ἕνας μεγάλος κίνδυνος τὸν ἀπειλοῦσε τὴν ἴδια ἐκείνη βραδυὰ ποὺ ἔδινε τὸ μεγαλοπρεπέστατο γεῦμα του.

Ποτὲ ἄλλωστε δὲν εἶχε προσέξει ὅτι οἱ ἐμίρηδες καὶ οἱ μαμελοῦκοι τὸν ὑτέβλεπαν ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἀκόμα ποὺ διαδέχθηκε στὸ θρόνο τὸν πατέρα του. Καὶ ὅταν, καιμιὰ φορά, μέσα στὰ γλέντια καὶ στὰ ὄργια ποὺ ἔκανε μὲ τοὺς συμβουλάτοράς του, κανένας ἀπ' αὐτοὺς ἔσκυβε στὸ αὐτί του καὶ τὸν συμβούλευε σχετικῶς, αὐτὸς γελοῦσε μὲ τὶς συμβουλὲς αὐτὲς καί, τραβῶντας τότε τὴ σπάθα του, ἔκοβε μὲ μιᾶς καὶ ἀποτοῦσε στὸν ἀέρα τὶς ἀναμμένες ἔκριες τῶν κηριῶν ποὺ ἐφώτιζαν τὴν

— "Ἀρχοντες, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Μὴν ἐγκαταλείψετε τὴν πόλι!...

ΤΡΥΦΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΖΑΝΝΕΤ ΓΚΡΕΒΙΛ

Τ' ΑΗΔΟΝΙ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΔΟ

ΕΣΑ σ' ἕναν μαγικὸ κι' ὀνειρεμμένο κῆπο μεγάλωνε ἕνα δροσερὸ καὶ μυρωμένο ρόδο, μοναχὸ στολίδι τῆς γέρικης τριανταφυλλιᾶς. Ὁ ἥλιος ἔριχνε ἀπάνω του κάθε μέρα τὶς μαγικὲς ἀχτίδες του, ἡ νυχτερινὴ δροσιὰ τὸ ἔλουζε μὲ τὰ κρουσταλλένια δάκρυά της κι' ἡ ἀνάλαφρη πνοὴ τοῦ ἀνέμου χάϊδευε κάθε στιγμὴ τὰ φύλλα του.

Ἀλλὰ τὸ περήφανο ρόδο δὲν ἀγαποῦσε οὔτε τὸν ἥλιο, οὔτε τὴ δροσιά, οὔτε τὸν ἄνεμο. Μέσα στὴν ψυχή του ἦταν κλεισμένος ὁ ἔρωτας.

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ, ἕνα μικρὸ ἀηδόνι ξεκίνησε ἀπὸ μέρη μακρυνὰ καὶ θερμὰ γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸ μεγάλο κόσμο, ποὺ τόσο πολὺ ποθοῦσε νὰ γνωρίσῃ. Ἄφησε λοιπὸν τὴ χαριτωμένη φωλιὰ του ποὺ ἦταν κρυμμένη μέσα στὸ δάσος κι' ὅπου εἶχε μεγαλώσει, λησμόνησε τὴν ἀγάπη του πρὸς τοὺς μικροὺς ἀδερφούς του, ἀπαρνήθηκε τὰ παιγνίδια καὶ τοὺς συντρόφους του, ἀπαρνήθηκε τὴν ἠχὼ ποὺ τόσο θρυαλὰ εἶχε ξαναπῆ τὸ πρῶτο του τραγούδι. Κι' ὅλο πετοῦσε, πετοῦσε μακρυὰ ἀπ' τὸ δάσος ποὺ γεννήθηκε, χωρὶς νὰ σταματήσῃ πουθενὰ καὶ χωρὶς νὰ πιάσῃ γνωριμία μὲ κανένα.

Ἐπὶ τέλους, ἕνα ὡραῖο δειλινό, ἔφτασε, ἐξαντλημένο ἀπὸ τὴν κούραση κι' ἀπογοητευμένο ἀπὸ τὴ μοναξιά, στὸν κῆπο ὅπου ἀνθοῦσε τὸ ρόδο. Μόλις εἶδε ἐκεῖ κάπου μιὰ μουριά, θυμήθηκε τὴν ἐξοχὴ τῆς παιδικῆς του καὶ νοστάλγησε τὸν τόπο του.

Ἀλλά, τὴ στιγμὴ ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὸ δέντρο μὲ λόγους μελαγχολικοὺς τὸν πόνο ποὺ ἔλυωνε τὴ μικροῦλα του καρδιά, ἕνα φύσημα τοῦ ἀγέρα ἔφερε κοντά του τὴ μεθυστικὴ εὐωδιὰ τοῦ βαλσαμὶ τοῦ κήπου.

Τὸ ἀηδόνι γύρισε ξαφνιασμένο τὸ κεφάλι του, εἶδε τὸ ρόδο νὰ λικνίζεται μὲ φιλαρέσκεια ἀπάνω στὸ κοτσάνι του καὶ νὰ χαιρετᾶη τὸν ἐτοιμοθάνατο ἥλιο μὲ τὸ φιλοῦσε μὲ τὴ στερνὴ χουσὴ του ἀχτίδα, κι' αἰσθάνθηκε δυνατὸν ἔρωτα γι' αὐτό.

Τὰ μάτια του θάμπωσαν μὲ μιᾶς, ἡ φωνή του σβύστηκε, ἡ καρδιά του **σφίχτηκε καὶ βυθίστηκε σὲ μιὰ** γλυκειὰ νάρκη.

Ὅταν συνῆρθε σὲ λίγο κι' ἄνοιξε τὰ μάτια του κοβεδιάθηκε πὼς τὸ ἄνθος ἐκεῖνο δὲν ἦταν γέννημα ὀνείρου, ἁπλοῦσε χαρούμενο τὰ φτερά του, ἄφησε τ' ἀγαπημένα του καὶ πέταξε κοντά του.

Ἄρχισε νὰ φτερουγίζῃ γύρω ἀπ' τὸ ρόδο καὶ νὰ θαυμάζῃ τὴ χάρι του, τὴ λάμψι τῶν χρωμάτων του, τὴν ἀφθαστη κομψότητα τοῦ σχήματός του, τὴν ἄπειρη λεπτότητα τῶν διάφανων πετάλων του.

Κι' ὅταν, δεύτερο φύσημα τοῦ ἀγέρα σκόρπισε γύρω τὰ ἄφθονα μῦρα τοῦ ρόδου, τ' ἀηδόνι κυριεύτηκε ἀπὸ ἕνα παράφορο μεθύσι, μέσα στὸ ὁποῖο πνίγηκαν τ' ἐσβυσαν μὲ μιᾶς ὅλοι οἱ πόνοι του, οἱ πόθοι του, ἡ ἀναμνήσεις του! Ἐλησμόνησε τὰ πάντα : πατρίδα, μητέρα, κόσμο! Ἕνα μονάχα ἔβλεπε πειὰ σ' ὅλη τὴν πλάσι : τὸ ρόδο καὶ μονάχα ἀπ' αὐτὸ ἤθελε ν' ἀγαπηθῇ...

Τὸ ρόδο, ἀπεναντίας, μόλις καὶ μὲ δυσκολία πρόσεξε λίγο τὸ μικρὸ ἐκεῖνο πουλὶ μὲ τὰ φτωχικά του φτερά, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ μένῃ ἄφωνο ἀπ' τὸ μεγάλο ἐρωτικὸ μεθύσι του. Κι' ὅταν ἐγειρε ὁ ἥλιος, ἡ ἀγέρωχο λουλοῦδι ἔκλεισε σιγὰ - σιγὰ τὰ πέταλά του καὶ βυθίστηκε, ὅπως πάντα, στὸν ἥσυχο κι' ἀμέριμνο ὕπνο του.

Ὅταν ὅμως ἡ νύχτα ἅπλωσε τὸν ἀδιαπέραστο πέπλο τοῦ σκοταδιοῦ κι' ἔπαψε κάθε θόρυβος τῆς ζωῆς, τ' ἀηδόνι, ὁ βασιλιᾶς τῆς σιωπῆς καὶ τῆς μοναξιᾶς, ἀρχίνησε νὰ ψάλῃ...

Στὴν ἀρχὴ ἔβγαλε μερικοὺς ἀόριστους κι' ἰδιόρρυθμους ἤχους ποὺ ξεπηδήσαν ἀπ' τὸ μαγικό του λαρύγγι μὲ τὴν ἀφροντισιὰ τοῦ ἐπιδέξιου τεχνίτη ποὺ δοκιμάζει τὸ μουσικὸ ὀργανό του, θέλοντας νὰ κινήσῃ τὴν περιέργεια καὶ νὰ ἐπιβάλῃ προσοχὴ στὸ ἀκροατήριο. Ὕστερα σώπασε, ἀλλ' αὐτὸ ἔγινε γιὰ μιὰ μόνο στιγμή...

Στοὺς πρωτάκουστους ἐκείνους τόνους ὅλος ὁ κῆπος ξύπνησε μὲ μιᾶς. Τὰ πράσινα χορτάρια ποὺ εἶχαν ἀποκοιμηθῇ, ἀνασήκωσαν ἐλαφρὰ τὰ μικρά τους κεφαλάκια γιὰ ν' ἀκούσουν καλύτερα τὴν ὡραία μελῳδία. Τὰ ἄνθη μισάνοιξαν ἐτοῦ τὰ φύλλα τους, τὰ δέντρα κούνησαν ὀκνὰ τὶς πυκνὲς φυλλωσιές των καὶ τὰ πουλιὰ ἀνατρίχιασαν ἀπὸ θαυμασμὸ κι' ἀπὸ ζήλεια, γιατὶ ἀναγνώρισαν τὸ μεγάλο μουσικό τους.

Τὸ ρόδο ξύπνησε κι' αὐτὸ κι' ἄρχισε νὰ παραπονιέται ποὺ τοῦ διέκοψαν ἔτσι ἀπότομα τὸν ἥρεμο καὶ γαλήνιο ὕπνο του. Κι' ἐπειδὴ κατάλαβε πὼς ἡ προεισαγωγὴ ἐκείνη θάχε καὶ συνέχεια, ἑτοιμάστηκε ν' ἀκούσῃ.

Κι' ἀλήθεια, σὲ λίγο, ἡ ἴδια φωνὴ ὑψώθηκε στὴν ἀτμόσφαιρα, λαγαρὴ καὶ παραπονιάρικη, περικλείοντας τὴν πιὸ βαθειὰ ἔκφρασι τοῦ ψυχικοῦ πόνου. Ἀφοῦ ἀνέβηκε τ' ἀηδόνι ἀπὸ τοὺς χαμηλότερους ἴσαμε τοὺς ψηλότερους τόνους, κατέληξε σ' ἕναν παρατεταμένο ἀναστεναγμὸ ποὺ ἔμοιαζε μὲ στερνὸν ἀποχαιρετισμὸ ἑτοιμοθανάτου.

Τὸ ἀκροατήριο κρατοῦσε πειὰ τὴν ἀναπνοή του ἀπὸ τὴ μεγάλη συγκίνησι, ὅταν ἔξαφνα ἡ λαλιὰ τοῦ πουλιοῦ ἀνυψώθηκε χαριμόσυνη στὰ οὐράνια. Τὸ τραγούδι τῆς λύπης τὸ διαδέχτηκε τὸ τραγούδι τῆς τρελλῆς χαρᾶς.

Ἦτανε μιὰ ἀλλόκοτη κι' ἀφάνταστη μελῳδία, ἅταχτη κι' ὁρμητική, ποὺ πλανιόταν σὰν ἄλογο ἀφηνιασμένο στὸν κάμπο, σκιρτοῦσε καὶ πηδοῦσε ἀπὸ ὕψωμα σὲ ὕψωμα, κυλιόταν ἀπὸ γκρεμὸ σὲ γκρεμό...

Ἄξαφνα ἡ φωνὴ μετριάστηκε χαμηλώνοντας ὁλοένα. Κι' ὅμοια μὲ τὴν ὀργισμένη θάλασσα ποὺ τρέχει νὰ χαϊδέψῃ μὲ τὰ ἅγουα κι' ἁπαλὰ νερά της τὴν ἀκρογιαλιά, τὴν ὁποία ἐμάστιζε πρὸ ὀλίγου μὲ τὰ ἀγριεμμένα κύματά της, τ' ἀηδόνι ἔψαλε ἕναν ὕμνο γλυκύτατο στὴν ἀγάπη καὶ στὴ χαρά.

Τότε ἄρχισαν νὰ κελαηδοῦν καὶ τ' ἄλλα πουλιὰ ποὺ ξαναθρῆκαν κι' ἐκεῖνα τὴ λαλιά τους κι' ἔτσι σχηματίστηκε μιὰ πολύφωνη συμφωνία, γεμάτη ἀπὸ λαχτάρα ἐρωτικὴ καὶ θλίψη ἀνέκφραστη, ποὺ δὲν ξανάχε ἀκουστῆ ποτὲ στὸν κῆπο.

Τὸ ρόδο, ποὺ στὴν ἀρχὴ δείχτηκε ἀδιάφορο, ἄκουγε κι' αὐτὸ τώρα μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ συγκίνησι. Ἀνασήκωσε τὸ μισογερμένο κεφάλι του, ἄνοιξε ὁλότελα τὰ πέταλά του καὶ γίνηκε ὁλάκερο μιὰ ψυχὴ γιὰ νὰ αἰσθανθῇ βαθύτερα τὴ θεία μουσική.

Τὸ μελαγχολικὸ ἐκεῖνο τραγούδι τοῦ ἔφερνε ὁλόγυρα ἐκεῖνο φανέρωμα τῆς χαρᾶς τὸ συνεπῆρε σ' ἀγνώστους κόσμους εὐτυχίας καὶ χαρᾶς. Τὸ μαγικὸ ἐκεῖνο ποτῆρι ποὺ ξεχείλισε ἀπὸ ἔρωτα κι' ἁρμονία, τοῦ ἔφερε ἕνα ἀκράτητο μεθύσι. Κι' ἔτσι τὸ ρόδο, χωρὶς νὰ καταλάβῃ πῶς, βρέθηκε ἐρωτευμένο μὲ τ' ἀηδόνι.

Ὅταν τ' ἀηδόνι, ὕστερα ἀπὸ λίγες ὧρες, ἄρχισε νὰ τριγυρίζῃ στὸν κῆπο γιὰ νὰ ἰδῇ ποιὸς κοιμόταν καὶ ποιὸς ἄγρυπνοῦσε, μονάχα τὸ ρόδο βρῆκε ξύπνιο. Τὸ καϋμένο τὸ λουλοῦδι ἔτρεμε στὸ μίσχο του κι' ἦταν ὠχρὸ καὶ κουρασμένο ἀπ' τὴ συγκίνησι.

Τότε τ' ἀηδόνι, χαρούμενο γιὰ τὸ θρίαμβό του καὶ βέβαιο ἐξ ἄλλου ὅτι μονάχα ἀπὸ τὸ ρόδο θ' ἀκουγόταν αὐτὴ τὴ φορά, τόνισε ἕνα καινούργιο τραγούδι, πολὺ ὡραιότερο ἀπὸ τ' ἄλλα. Σ' αὐτὸ ἐτραγούδησε τὴ ζωή του, τὸν ἔρωτά του, τὶς ἐλπίδες του, τοὺς πόθους του.

Ὅταν ἐφώτισε ἡ μέρα στὸν ὁρίζοντα, τὸ ρόδο ἄρχισε ν' ἀναζητᾶ μὲ τὸ βλέμμα του τὸ νυχτερινὸ ψάλτη, τὸν κυρίαρχο τῆς καρδιᾶς του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὸν εἶδε πουθενά, ἀνησύχησε καὶ φοβήθηκε μὴν τὸ εἶχε ἐγκαταλείψει κιόλας.

Σὲ λίγο τ' ἀηδόνι, πετῶντας ἀνάλαφρα καὶ γουρώνοντας τ' ἀρώματα τοῦ μυρωμένου λουλουδιοῦ, πῆγε κοντά του καὶ ρώτησε νὰ μάθῃ τ' ὄνομά του μὲ ἄφαντη συγκίνησι.

Τὸ ρόδο ἀνατρίχιασε καὶ μὲ φωνὴ τρεμάμενη ἀποκρίθηκε :

— Μὲ λένε Γκιούλ. Ἐσένα πῶς σὲ λένε ;

— Μπούλ, ἀπάντησε τὸ ἀηδόνι.

— Σ' ἀγαπῶ πολύ, Μπούλ, εἶπε τὸ ρόδο.

— Κι' ἐγὼ τό ἴδιο, Γκιούλ, ἀποκρίθηκε τὸ πουλί.

Κι' οἱ δυὸ ἀγαπημένοι ἔσμιξαν τὶς τρυφερὲς των φυλὲς σ' ἕνα θερμὸ κι' ἀτέλειωτο φίλι!...

ΖΑΝΝΕΤ ΓΚΡΕΒΙΛ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Τὸν ἥλιο ὅλοι κυττάζουνε πῶς πάει νὰ βασιλέψῃ,
κι' ἡ κόρη πουχει τὸν καλὸ στὸ πόλεμο ἀγναντεύει.
Βλέπει κορφὲς κι' βοσκοῦντια, βαρκοῦλες κι' ἀρμενίζουν.
βάνει μιὰ δυνατὴ φωνὴ καὶ λέει στοὺς βαρκολόγους :
Καράβια μου, βαρκοῦλες μου, γιάλοι μου βαρκολόγοι,
αὐτὸν τὸ νειὸ ποὺ πάτε αὐτοῦ θὲ νὰ τὸν ξαγυρίσω,
νὰ μὴν τὸν πάνε ταχτικό, νὰ μὴ γενῇ στρατιώτης.
Χίλια φλουρὶα βενέτικα τοῦ κάθε καπετάνιου
κι' ἕνα φλουρὶ βενέτικο σὲ κάθε ταμπουρᾶρι,
κι' ἂν δὲν μοῦ σώσουν τὰ φλουρία, σᾶς δίνω τὰ ἀρνάκια μου.
Πετιέται ἕνα ναυτόπουλο, τοῦ καραούλι κοπέλι,
τῆς ἔδωκε μιὰ ἀπόκριοι πικρή, φαρμακωμένη :
— Ἂν θέλῃς, κόρη, νὰ δεχτῇς τὸν ἀγαπητικό σου,
νὰ μὴν τὸν πᾶρουν ταχτικό, νὰ μὴ γενῇ στρατιώτης,
νὰ δώσῃς ἀπάνω φιλὶ σὲ κάθε παλληκάρι
καὶ δυὸ φιλιὰ στὸ μάγουλο σὲ κάθε καπετάνιο.
— Κάλλιο τὸ κῶμα νὰ τὸν φάῃ παρὰ τὸ λόγο σοῦ νὰ εἶπες!...

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Α. FEISTHAMEL

ΣΤΟ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟ...

Τα τελευταία χρόνια της ὑπηρεσίας μου στὴν Κλινικὴ τῶν Παρισίων, μοῦ ἀνετέθη ἀπὸ τὴ διεύθυνσί μου νὰ ἐπιθεωρήσω ἰνκόγνιτο ἕνα ἄσυλο φρενοπαθῶν, ποὺ βρισκόταν στὴν ἀγρία καὶ γραφικὴ χερσόνησο τοῦ Μορμπιάν. Ἔπρεπε νὰ παρουσιαστῶ στὸ διευθυντὴ τοῦ ἀσύλου αὐτοῦ, ὄχι μὲ τὴν πραγματική μου ἰδιότητα, ἀλλ' ὡς ἕνας ἁπλὸς ταξειδιώτης ποὺ πήγαινε νὰ πάρῃ σημειώσεις καὶ σκίτσα. Ἤμουν πολὺ νέος ἀκόμη τότε καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ μ' ἐνθουσίαζε.

Ὅταν ἔφτασα στὸ φρενοκομεῖο, ὁ διευθυντής του, ποὺ οὔτε κἂν ὑποψιάστηκε τὴν ἰδιότητά μου, ἀντὶ νὰ τεθῇ ὁ ἴδιος στὴ διάθεσί μου, μ' ἐμπιστεύθηκε στὶς φροντίδες ἑνὸς ὁδηγοῦ, ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς ὑπότροφος τοῦ φρενοκομείου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, τοῦ ὁποίου ἡ τρέλλα δὲν φαινόταν ἀπὸ κανένα ἐξωτερικὸ σημεῖο, μὲ ὁδήγησε κάτω στὸν κῆπο τοῦ ἱδρύματος, ὅπου ἀναπαυόντουσαν κι' οἱ ἄλλοι συνάδελφοί του. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἀναπαυόντουσαν κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο μεγάλων καστανιῶν, ἄλλοι εἶχαν ἀφοσιωθῇ στὴν ἐνατένισι τοῦ οὐκανοῦ, καὶ ἄλλοι καταγινόντουσαν μὲ τὴν κηπουρική. Ὅλοι τους φαινόντουσαν ἥσυχοι κι' εὐκολομεταχείριστοι.

Ἡ προσοχή μου τραβήχτηκε ἰδιαιτέρως ἀπὸ ἕναν ἄντρα καμμιὰ πενηνταριὰ χρόνων, μὲ πρόσωπο γαλήνιο καὶ περήφανο, ὁ ὁποῖος, καθισμένος παράμερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, παρακολουθοῦσε μὲ προσοχὴ τὸ δρόμο μιᾶς μπίλλιας ποὺ κυλοῦσε ἀπάνω σὲ μιὰ πλάκα, χωρισμένη μ' ἕνα μολύβι σὲ πολλὲς θέσεις, σημαδεμένες μὲ ἀριθμούς. Ἡ προσοχή, μὲ τὴν ὁποία ὁ δυστυχισμένος αὐτὸς τρελλὸς παρακολουθοῦσε τὴν αὐτοσχέδια ρουλέττα του, ἀποτελοῦσε ἀλλόκοτη ἀντίθεσι μὲ τὴν ἀπάθεια τῆς φυσιογνωμίας του.

Ἔξαφνα ὅμως τὰ χαρακτηριστικά του διεστάλησαν, μιὰ ἀστραπὴ ἔλαμψε μέσ' στὰ μάτια του καὶ φώναξε :

— Ἕνα, δύο, τρία !... Εἶνε ἀλάνθαστο !

Ἔπειτα ξαναβυθίστηκε πάλι στὴν προηγουμένη του ἀπάθεια.

— Τί κάνει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ τί σημαίνουν τὰ λόγια του ; ρώτησα τότε μὲ περιέργεια τὸ σύντροφό μου.

— Αὐτὸς εἶνε, μοῦ ἀπάντησε ὁ τρελλὸς ὁδηγός μου, ὁ Πέτρος ντὲ Σαζάν. Τρελλάθηκε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ τραγικὴ περιπέτεια... Θὰ θέλατε νὰ τὴν ἀκούσετε ;

— Βέβαια... Θὰ καταστράφηκε χωρὶς ἄλλο στὸ παιγνίδι...

— Ὄχι... Ἀκοῦστε... Πρὸ δεκαπέντε χρόνων ὁ Πέτρος, ποὺ ἦταν ξυλουργός, ἔφυγε ἀπὸ τὴν πατρίδα του γιὰ νὰ ἐγκατασταθῇ στὴ Νάντη... Ἐκεῖ, ἐπὶ τρία χρόνια, ὅλα πήγαιναν καλά... Ἀπόκτησε μάλιστα καὶ παιδί, ἕνα ἀγοράκι κοριτσάκι...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς διηγήσεως, ὁ τρελλός, γιὰ τὸν ὁποῖο μιλούσαμε, γύρισε καὶ μᾶς κύτταξε τόσο ἐκίμονα, ὥστε εἶπα στὸ σύντροφό μου :

— Ἂς ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ δῶ...

Ἀπομακρυνθήκαμε πράγματι καὶ ὁ σύντροφός μου συνέχισε :

— Μιὰ μέρα ὁ Πέτρος ἔμεινε χωρὶς δουλειά. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἀνησύχησε καθόλου, γιατί εἶχε μερικὲς οἰκονομίες. Μέ, σὲ λίγο, ἡ οἰκονομίες φαγώθηκαν καὶ δουλειὰ δὲν βρισκόταν... Ἔπρεπε νὰ ἐνεχυριάσῃ, νὰ πουλήσῃ ὅ,τι εἶχε !... Ὦ ! εἶνε πολὺ σκληρό, κύριε, ν' ἀναγκάζεται κανεὶς νὰ ξεκάνῃ γιὰ λίγα χρήματα τὰ προσφιλῆ του πράγματα, ποὺ τόσες ἀναμνήσεις κλείνει τὸ καθένα τους...

Ὁ Πέτρος ὅμως ἦταν πολὺ δλιγαρκής... Ἔλιωσε συνηθίσει στὴ στέρησι... Μὰ ἡ γυναίκα του ;... Τὸ παιδί του ;... Ὅταν ἕνα παιδὶ κλαίῃ ἀπὸ τὴν πείνα καὶ ὅταν ὑπάρχουν μέσ' στὰ μπακάλικα ἕνα σωρὸ πράγματα φαγώσιμα, πρέπει νὰ εἶνε κανεὶς ἄτιμος καὶ ὄχι τίμιος, γιὰ νὰ μὴν κλέψῃ.

Τέλος, χάρις σὲ μερικοὺς τυχαίους ἀνθρώπους, ἡ οἰκογένεια τοῦ Πέτρου μπόρεσε νὰ τὰ βολέψῃ στὴ φτώχεια της. Ἐντωμεταξὺ ἡ δουλειὰ ξαναρχισε πάλι κ' ὁ Πέτρος ἄρχισε νὰ ἐλπίζῃ.

Μὰ ἡ δυστυχία, ὅμα χτυπήσῃ τὸν ἄνθρωπο, φρέσκο μαρούλι γιὰ σαλάτα στὸ σπίτι του...

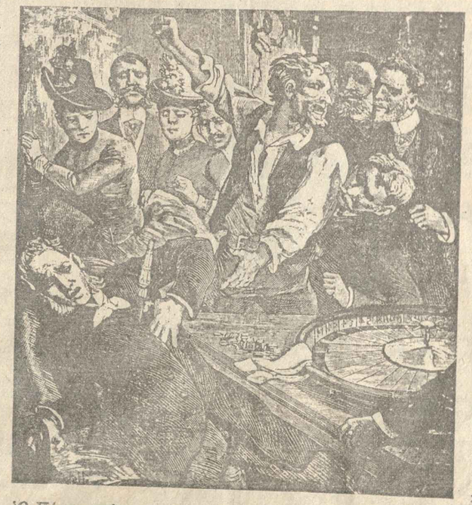

Ὁ Πέτρος χτύπησε τὸ γιατρὸ κατάστηθα μὲ τὸ μαχαίρι του...

νὰ τὸν συντρίψῃ γιὰ νὰ φύγῃ. Ἔξαφνα ἡ γυναίκα τοῦ Πέτρου ἔπεσε ἄρρωστη. Σὲ λίγο δὲ ἀρρώστησε καὶ τὸ κοριτσάκι τους. Δὲν ἦταν βέβαια σπουδαία ἀρρώστεια, μὰ τὸ κοριτσάκι χρειαζόταν φροντίδες. Καὶ ποιὸς νὰ τὸ περιποιηθῇ, κύριε, στὴ στιγμὴ ποὺ ἡ μητέρα του ἦταν ἄρρωστη καὶ ὁ πατέρας του πήγαινε στὴ δουλειά του ;... Ἔτσι, μιὰ μέρα, ἡ κατάστασις του χειροτέρευε καὶ ὁ Πέτρος ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ στὸ σπίτι γιὰ νὰ τὸ περιποιηθῇ, προτιμώντας νὰ χάσῃ τὴ δουλειά του γιὰ τὸ παιδί του... Ὁ γιατρὸς ποὺ προσκάλεσε, τοῦ ἔδωσε ἕνα φάρμακο γιὰ τὸ παιδί — γιατὶ ἡ μητέρα ἦταν πειὰ σὲ κακὸ χάλι ἀπὸ τὶς αἱμοπτύσεις — καὶ τοῦ εἶπε : «Ὅταν τὸ φάρμακο αὐτὸ φτάσῃ στὴ μέση, νὰ περιμένετε νὰ σᾶς δώσω ἐν' ἄλλο...».

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ ἐδῶ ὅτι ὁ γιατρὸς αὐτὸς ἦταν καλὸς ἄνθρωπος, μὰ μανιώδης χαρτοπαίκτης, ὁ ὁποῖος περνοῦσε τὶς νύχτες του στὰ χαρτοπαικτικὰ καταγώγια τοῦ Παρισιοῦ... Πολλὲς φορὲς εἶχε δοκιμάσει θλίψεις ἀπὸ τὸ πάθος του αὐτό, μὰ δὲν διορθωνόταν...

Ἕνα βράδυ ὁ Πέτρος εἶδε ὅτι τὸ φάρμακο εἶχε φτάσει στὴ μέση. Μὰ ὁ γιατρός, ἂν καὶ τὸν προσκάλεσε, δὲν ἐπῆγε. Ἡ ὥρα περνοῦσε, αὐτὸς δὲν φαινόταν πουθενά καὶ τὸ παιδάκι ὑπέφερε τρομερά... Ὁ Πέτρος τότε πῆγε νὰ ζητήσῃ τὸ γιατρὸ στὸ σπίτι του, μὰ δὲν βρῆκε παρὰ τὸ κοριτσάκι του σὲ ἀκόμη χειρότερη κατάστασι. Ὁ Πέτρος τραβοῦσε τὰ μαλλιά του ἀπ' τὴν ἀπελπισία του... Φώναξε ἀπάνω τὸ φαρμακοποιὸ τῆ γειτονιᾶς γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ μιὰ συμβουλὴ γιὰ τὸ κορίτσι του, μὰ αὐτὸς τοῦ εἶπε ὅτι ἡ κατάστασις του ἦταν πολὺ σοβαρὴ κι' ἔπρεπε νὰ τὸ δῇ ὁ γιατρός. Τρελλὸς πειά, ὁ φτωχὸς πατέρας ξαναπῆγε στὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ. Μὰ ὅτε καὶ τὴ φορὰ αὐτὴ βρισκόταν ἐκεῖ. Τὸν δέχτηκε μόνο μὲ καλοσύνη ἡ γυναίκα του, ἡ ὁποία δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν καθυστέρησι αὐτὴ τοῦ συζύγου της. Ὁ Πέτρος, ἐξαντλημένος πειά, ξαναγύρισε σπίτι του. Τὸ κορίτσι του ἐρρόγχαζε τώρα, ὅσο δὲ γιὰ τὴ γυναίκα του, αὐτὴ εἶχε χάσει πειὰ τὶς αἰσθήσεις της.

Ἔτσι πέρασε ἡ νύχτα... Κατὰ τὰ χαράματα, ὁ Πέτρος, ποὺ εἶχε ἀποκοιμηθῇ λίγο, ἄκουσε ἔξαφνα τὸ κορίτσι του νὰ τὸν φωνάζῃ... Ἔτρεξε κοντά του κι' εἶδε τὸ φτωχό του κορίτσι μὲ τὰ μάτια δοθάνοιχτα... Ὅλα πειὰ εἶχαν τελειώσει... Φώναξε τὴ γυναίκα του, μὰ δὲν τοῦ ἀπάντησε... Εἶχε πεθάνει κι' αὐτή...

— Τί σπαρακτικὸ δρᾶμα ! εἶπα τότε ἐγώ. Πῶς ν' ἀνθέξῃ τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου σὲ τόσες συμφορές ;

— Καὶ ὅμως δὲν εἶχε τρελλαθῇ ἀκόμα ὁ Πέτρος, μοῦ εἶπε ὁ σύντροφός μου. Ἀφοῦ ἔφερε τὸ πτῶμα τοῦ παιδιοῦ κοντὰ στὸ πτῶμα τῆς μητέρας του κι' ἔκλεισε μ' εὐλάβεια τὰ μάτια τῶν πεσμένων ἀγαπημένων του πλασμάτων, ὁ Πέτρος ξαφνιάστηκε βλέποντας πόσο γαλήνιος ἦταν... Τοῦ συνέβαινε αὐτὸ — ὅπως εἶπε ἀργότερα — γιατὶ τοῦ ἔμενα ἀκόμα κάτι νὰ κάνῃ... Πῆγε λοιπὸν στοῦ γιατροῦ, ὅπου βρῆκε τὴ γυναίκα του πολὺ ἀνήσυχη γιατὶ ὁ σύζυγός της δὲν εἶχε ἐπιστρέψει ἀκόμα. Τοῦ ἔδωσε ἀστόχο τὴ διεύθυνσι ἑνὸς χαρτοπαιγνίου, στὸ ὁποῖο ἀσύγναζε ὁ σύζυγός της... Ὁ Πέτρος τότε τράβηξε κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτό, μπῆκε μέσα στὴ αἴθουσα τοῦ παιγνιδιοῦ καὶ βρέθηκε ἀντιμέτωπος πρὸς τὸ γιατρό, ὁ ὁποῖος, καθισμένος μπρὸς σὲ μιὰ ρουλέττα, μάζευε χαρτονομίσματα φωνάζοντας :

— Ἐμπρός, πόνοι ! . . . Ὁ κόσμος ἀντέχει ! . . . Ἕνα, δύο, τρία ! . . .

Βλέποντας θμως τὸν Πέτρο, ὁ γιατρὸς ἔγινε ἄξαφνα κατάλευκος. Ἔκανε μιὰ πίνηση γιὰ νὰ σηκωθῇ, μὲ, πρὶν προφτάσῃ, ὁ Πέτρος τοῦ ἔβγαλε τὸ μαχαίρι του καὶ τοῦ τὸ κατάφερε κατευθεῖαν...

Ὕστερα πῆγε καὶ παραδόθηκε στὴν ἀστυνομία. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔγινε ἡ δίκη καὶ καταδικάστηκε μόνο σὲ πέντε ἐτῶν φυλάκισι. Μὰ δὲν ἐκράτησαν νὰ τὸν ὁδηγήσουν στὴ φυλακή, γιατὶ ἐντωμεταξὺ ὁ φτωχὸς Πέτρος εἶχε τρελλαθῇ κι' ἔπρεπε νὰ ὁδηγήσουν ἐκεῖ... Τώρα εἶνε ἐντελῶς τρελλός, καὶ φάγηκε τὸ δρόμο ἕνα σύστημα. Πλένθασιο γιὰ νὰ σοφιζῇ κανεὶς στὴ φυλάκισι...

Δ. FEISTHAMEL

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΧΗΡΑ

Κάθε μεσημέρι καὶ κάθε βράδυ, τὸν ἔβλεπε ὁ Αἰδεσιμώτατος νὰ γυρίζῃ ἀπὸ τὴ δουλειά του, κουρασμένος καὶ σκυφτός, καὶ νὰ κουβαλάῃ, σούρνοντας τὰ πόδια του μὲ τὰ χοντρὰ παπούτσια, κανένα φρέσκο λαχανικὸ στὸ σπίτι του ἢ καμμιὰ σακκοῦλα ὄσπρια. Κάπου-κάπου, τὶς γιορτές, ἔφερνε γιὰ τὴ φαμίλια του καὶ λίγο κρέας, μαζὶ μὲ κανένα χλωρόφυλλο καὶ ὀροσερὸ μαρούλι, ποὺ φάνταζε ἀπάνω στὸ ἀδυνατισμένο καὶ ξηραμένο του κορμὶ σὰν φρεσκοφύλλιασμα νέων βλασταριῶν ἀπάνω σ' ἕνα ξεραμένο κούτσουρο. σ' ἕναν ξηρὸ κορμό...

Ἡ πηγαίνοντας κάνα φρέσκο μαρούλι γιὰ σαλάτα στὸ σπίτι του...

Ἦταν ἥσυχος καὶ πρᾶος ἄνθρωπος, καλὸς χριστιανός, «ξεσκιμάχος», δουλευτής. Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὥς τὸ βράδυ δούλευε, μὲ τὴ «φαλτσέτα» ἢ τὸ κλαδευτῆρι, στ' ἀμπέλι του. Τὴν Κυριακὴ πήγαινε στὴν ἐκκλησιά, κι' ὕστερα γύριζε στὸ σπίτι. Κακὸ ἀνθρώπου ποτὲ δὲν ἔκανε, κι' ἡ καλημέρα ἔβγαινε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του.

— Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δουλειᾶς ! ἔλεγαν ὅλοι γι' αὐτόν.

Ὁ Θεὸς τοῦ ἡμέρευε τὶς ἡμέρες του, μέρες ἥσυχες, εἰρηνικές, χωρὶς πόνους καὶ ἀπαντοχές, χωρὶς ἐξάψεις καὶ κακίες, ἡμέρες ἁταλὲς καὶ ταπεινὲς σὰν τὰ φυτραδάκια καὶ τὶς κορυφὲς τῶν ἀγριολαχανικῶν ποὺ μάζευε στὴν ἐξοχή. Ὁ Θεός, εἰπαμε, τοῦ ἡμέρευε τὶς ἡμέρες καὶ ἡ δουλειὰ τοῦ εἶχε σκληράνει τὰ χέρια, τοῦ τάχε καρουλιάσει, μαζέψει καὶ ξεράνει σὰν νὰ ἦσανε καβούρια !...

Μὰ τώρα ἀναπαυτήκανε κι' αὐτά ! Πάει πειά, πέθανε !... Τὰ δουλευτάρικα καὶ ροζάρικα χέρια του τὰ στῆθος του ἀπάνω σταυρωμένα, ὅταν ἦσυχο πλέον καὶ καλοντυμένο τὸν ξαπλώσανε στὸ νεκροκρέββατο, χωρὶς τὴ φαλτσέτα καὶ χωρὶς τὸ κλαδευτῆρι του, χωρὶς τὰ ψώνια του καὶ τὰ λαχανικά του. Κοίτεται πειὰ στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ, σὰν πεισμωμένος μὴν ἀκούγοντας τὶς φωνὲς καὶ τοὺς θρήνους τῆς γυναίκας του, τὰ δάκρυά της καὶ τοὺς σπαραγμούς της, πρώτη φορὰ βαρὺς κι' ἀμίλητος σ' αὐτήν, γερισμένος ἐκεῖ κατὰ τὴν Ἀνατολή, σὰν νὰ τὸν τραβοῦσε κάτι τὸ κρυφὸ καὶ τὸ ἀμείλικτο, κάτι τὸ ἀπαρνημένο καὶ τὸ σκληρὸ στὸ νέο δρόμο, τὸν μυστηριώδη κι' ἄγνωστο, ὅπου ἀνοίχτηκε μπροστά του !...

Καὶ νάτος τώρα, ξαπλωμένος καταγῆς

* * *

Ἔτρεξ' ἀμέσως ὁ παπᾶς ἅμα τὸν κάλεσαν. Εἶδε τὴ γυναίκα τοῦ μακαρίτη νὰ χτυπιέται καὶ νὰ μαδιέται καταγῆς, νὰ σπαράζεται καὶ νὰ ζητᾷ νὰ τὴν ἀκούσῃ ὁ ἄντρας της, ποὺ ἦταν τώρα πειὰ ἥσυχος καὶ γαλήνιος, ποὺ δὲν ἦταν πειὰ δικός της.

Κάποια ἄλλη δύναμις, πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν ἀγάπη της καὶ πιὸ βαθειὰ ἀπὸ τὴ στοργή της, τῆς τὸν πῆρε καὶ τῆς τὸν ὑστέρησε...

Κόκκινα τὰ μάγουλά της ἀπὸ τὰ χτυπήματα, βρεγμένο τὸ νεανικό, τὸ στρογγυλό της πρόσωπο ἀπὸ τὰ πολλὰ τὰ δάκρυα, σὰν μῆλο πρασκοπλυμένο ἀπὸ τὴ βροχή, μὲ τὰ μαλλιά της χυμένα ἄφθονα στὶς πλάτες της, μὲ τὶς λαιμοθηλειές της ἀνοιχτές, ποὺ ἄριναν νὰ φαίνεται ἕνα στρογγυλὸ καὶ κουρσστὸ στῆθος, φωτερὸ καὶ πάλλευκο σὰν θαιμοχάραγμα αὐγῆς...

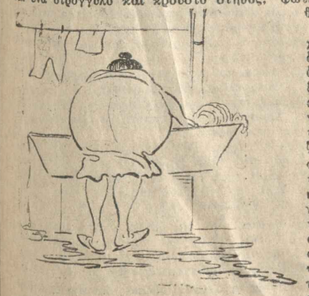

Σὰν ἁπλυνε γυμνόκοσθη καὶ στρογγυλή...

Ἄχ ! Πόσο τὴν εἶχε ἐπιθυμήσει ὁ παπᾶς, ὅταν τὴν ἔβλεπε, τὶς ἄλλες μέρες, γεμάτη ἀξιάδα, νὰ πλύνῃ μέσα στὴν αὐλή της, σκυμμένη στὶς σκάφες της, ὅταν ἔβλεπε ν' ἀσπρίζουν, ξεσκέπαστες στὸ σκύψιμο, ἡ στρογγυλές της κνῆμες, ὅταν ἀντίκρυζε τὰ καθάρια, τ' ἀνασκουμπωμένα μπράτσα της, ἅπορα καὶ τριανταφυλλένια, νὰ παλεύουνε μὲ τῆς βρύσης τὸ νερό, καὶ τοὺς ἄσπρους τῶν σαπουνιῶν ἀφρούς, ποὺ βγαλνανε σὰν σύννεφα ἀπὸ τὴ σκάφη...

Ἄχ ! Πόσο τὴ λαχταροῦσε καὶ τὴν ἐλιγούρευε, καὶ τὴ ροφοῦσε κάθε ἡμέρα μὲ τὰ μάτια του, ἀπ' τὸ γειτονικὸ παράθυρό του, νέος ἀκόμα αὐτός, χῆρος ἀπὸ δυὸ χρόνια, μὲ αἷμα ἀψὺ ποὺ ἔβραζε μέσα στὸ κορμί του, σὰν μοῦστος δυνατὸς μέσα στὸ βαρέλι...

Πόσες φορὲς δὲν γούρλωναν τὰ μάτια του καὶ δὲν τοῦ ἐχότανε νὰ σκάσῃ τὸ κειφάλι του σὰν καρπούζι, ὅταν τὴν ἔβλεπε ν' ἀνεβοκατεβαίνῃ στὸ σπιτικό της, μὲ τὸ σφιχτὸ σῶμα της καὶ τὰ γογὰ κινήματά της, καὶ πόσες φορὲς δὲν ἐμακάρισε καὶ δὲν ἐμίσησε συγχρόνως ἐκεῖνον τὸν κακομοίρη τὸν ἄντρα της, τὸν πάντα σκυφτό, τὸν ἀποκαμωμένο ἀπὸ τὴ δουλειά, τὸν ἀποξηραμένο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα. Κι' ὅσο ἐκεῖνος ἀδυνάτιζε, τόσο ἔβρεφε κι' ἐπάχαινε αὐτή, ὅσο ἐκεῖνος στέγνωνε, τόσο φρεσκάριζεν ἐτούτη καὶ ροδοβολοῦσε, σὰν νὰ ἔλυωνε ἐκεῖνος γιὰ νὰ θρέψῃ καὶ νὰ ζωογονήσῃ τὴ γυναίκα του !...

Τὴν κύτταζε ἀπ' τὸ γειτονικὸ παράθυρό του

Μὰ τώρα νάτος ξαπλωμένος καταγῆς, μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, τὰ χέρια τὰ κουρασμένα καὶ σκληραμένα ἀπ' τὴ δουλειά, τὰ ὄμορφα μὲ καβούρια, στολισμένος κι' ἥσυχος, καλὸς πάντοτε καὶ ταπεινός, τόσο καλός, ποὺ ἄκουσε, θαρρεῖς, τοὺς κρυφοὺς πόθους καὶ τὶς βαθειὲς σκέψεις τοῦ παπᾶ, καὶ φεύγει σιωπηλὸς καὶ ταπεινὸς ἀπ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ἀφίνοντας τὸ κλαδευτῆρι, τὴ φαλτσέτα, τὴ γυναίκα του, τὸν κόσμο τὸ δικό του τὸ φτωχό, τὸν κόσμο του τὸν περιορισμένο, γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλῇ πειὰ κανένα μὲ τὴν παρουσία του...

— Κουράγιο ! Κουράγιο, κυρὰ Μαλαματή, λέει ὁ παπᾶς τῆς χήρας. Δὲν εἶσαι οὔτε ἡ πρώτη, οὔτε ἡ τελευταία, οὔτε ἡ δεύτερη !... Κουράγιο κι' ὅλοι ἐκεῖ θὰ πᾶμε !...

Καὶ φόρεσε τὸ πετραχῆλι του, κι' ἄνοιξε τὸ βιβλίο του νὰ πῇ τὴν ἐπιθανάτιο εὐχή.

Δίπλα μιὰ λαμπάδα ἔκαιγε, μ' ἕνα φῶς ἥσυχο καὶ μαλακό, καί, πλάϊ, σ' ἕνα δοχεῖο πήλινο, λίγο λιβάνι σκόρπιζε τὴν εὐωδιά του στὴν κάμαρη.

— Τί κουράγιο νὰ κάνω, ἄγιε μου Δέσποτά, εἶπε κλαίγοντας ἡ χήρα, ποὺ ἔχασα τὸν ἄνθρωπό μου, τὸ στήριγμα καὶ τὴν ἀπαντοχή μου !...

— Κουράγιο, καὶ στοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα κανένας τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ...

— Εἶνε μεγάλος ὁ Θεός, μὰ ἐγὼ εἶμαι φτωχὴ καὶ κακομοίρα !...

Ὁ παπᾶς ἄρχισε τὶς εὐχὲς τῶν νεκρῶν.

Μουρμούριζε, γουργούριζε, βλογοῦσε τὸ νεκρό, καὶ κύτταζε τὴ χήρα. Ἐκείνη εἶχε σωριαστῇ στὸ πάτωμα. Ἡ θέα τοῦ παπᾶ τῆς ἔδωσε τώρα πιὸ βαθειὰ αἴσθησι τοῦ θανάτου ποὺ τὴν ἐπλησε, κι' ἡ ἀπελπισία της ἀνανεώθηκε, πλημμύρισε τὴν ψυχή της καὶ ξεχύθηκε σὲ θρήνους καὶ σὲ δάκρυα.

Σύρθηκε κοντὰ στὸν ἄντρα της καὶ, χαϊδεύοντας τ' αὐλακωμένο ἀπὸ τὶς ὀνεῖδες τρόσωπό του, ἄρχισε νὰ ρεκάζῃ, σὰν νὰ ζητοῦσε βοήθεια ἀπὸ κάποιον, σὰν νὰ ἐπερόκειτο κάποιος νὰ τὴν ἀκούσῃ καὶ νὰ τρέξῃ νὰ ξυπνήσῃ τὸ νεκρὸ γιὰ παρηγοριά της.

— Ἄχ, ἀντρούλη μου, μὲ ποιὸν θὰ πάω τώρα στὸ ἀμπέλι πειά ;

— Ἐγὼ καὶ σύ... ἀλληλούια, ἐψελνε ὁ παπᾶς, μὴ χορταίνοντας νὰ βλέπῃ τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο σῶμα μὲ τὰ τόσα θέλγητρα ποὺ σπαραζότανε καὶ λυγιζόταν κατάγῆς ἀπ' τὸν πόνο.

— Ἄχ, ἀντρούλη μου, καὶ μὲ ποιὸν θὰ πάω στὴ σταφίδα, ἡ φτωχή ;...

— Μ' ἐμένα, εὐλογημένη μου... ἀλληλούια... ἀλληλούια...

— Ἀντρούλη μου, ἀμ' ποιὸς θὰ πληρώσῃ τώρα καὶ τὸ χρέος ;

— Δὲν ἀνακατεύουμαι... ἀλληλούια... ἀλληλούια !... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν !... μουρμούριζε ὁ παπᾶς ἀλλάζοντας... τροπάριο.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Μὲ τὴ φαλτσέτα καὶ τὸ κλαδευτῆρι του

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Θεὲ ξημέρωσέ την μιὰ μέρα καὶ γιὰ μένα,
νάναι τὰ μάτια μου στεγνὰ καὶ ὄχι δακρυσμένα.

Ὅποιος ψηλὰ - ψηλὰ πετᾷ, στὸν οὐρανὸ θὰ [φτάσῃ,
τοδναι γραμμένο τοῦ κοχλιοῦ καὶ τοῦ καβουρ[ιοῦ
νὰ μοιάσῃ.

Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ βουνὸ καὶ κίσσο καραπίσω,
ἐκεῖ θὰ σὲ' ὁ τάφος μου σὲ δέκα σὲ ἀποχτήσω.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΜΠΟΥΤΕ

ΤΟ ΣΦΑΛΜΑ ΤΗΣ ΜΑΡΣΕΛΙΝΑΣ

Ἐτα πολλοὺς διαταγμοὺς καὶ πολλὴ ἀγωνία, ἡ Μαρσελίνα πῆρε στὸ τέλος τὴν ἀπόφασί της.

Ἕνα πρωί, ὅταν ὁ ἄντρας της ἔφυγε γιὰ τὸ γραφεῖο του καὶ ἤξερε πὼς δὲν θὰ ξαναγύριζε, παρὰ τὸ βράδυ μονάχα, βγῆκε κι' αὐτὴ ἔξω. Στάθηκε ἐμπρὸς σ' ἕνα κιόσκι καὶ ἀγόρασε ἕνα κοινό, ἐντελῶς κοινὸ χαρτὶ γιὰ ἐπιστολές, ἕνα μικρὸ φιαλίδιο μὲ γόμα καὶ ἕνα πινέλο καὶ τέλος δυὸ ἐφημερίδες. Ἔπειτα γύρισε στὸ σπίτι της, ἔκρυψε τὰ ψώνια της μέσα σ' ἕνα συρτάρι, ἔφαγε γρήγορα - γρήγορα τὸ μεσημέρι, κι' ἔπειτα κλείστηκε στὸ δωμάτιό της.

—Ἔχω νὰ γράψω ἐπιστολές, εἶπε στὴν καμαριέρα της.

Ἔγραψε πράγματι μερικὲς ἀσήμαντες ἐπιστολές. Κι' ἔπειτα, ἐβγαλε ἀπ' τὸ συρτάρι τὸ χαρτί, τὴ γόμα, τὸ πινέλο καὶ τὶς ἐφημερίδες ποὺ εἶχε ἀγοράσει, καὶ ἄρχισε τὴν ἐργασία της, ἐνῶ ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἡ νεαρὴ γυναῖκα ἔκανε ὀηφάνεια γιὰ τὸ θάρρος της αὐτὸ καὶ μιὰ ἀνεξήγητη εὐχαρίστησι γιὰ ἑαυτό της νὰ παρασυρθῆ.

Ἡ Μαρσελίνα ἔκοψε προσεκτικὰ μ' ἕνα ξυραφάκι ἀπ' τὶς ἐφημερίδες τὶς λέξεις ποὺ τῆς χρειαζόντανε, καὶ ἄρχισε νὰ κολλᾶ τὰ μικρὰ - μικρὰ κομματάκια τοῦ τυπωμένου χαρτιοῦ ἐπάνω στὸ χαρτὶ τῆς ἐπιστολῆς. Μιὰ ποὺ δὲν ἤθελε νὰ γράψη μὲ τὸ χέρι της ἐκεῖνο ποὺθελε νὰ γράψη, γιατὶ φοβόταν μήπως ἀναγνωρισθῆ τὸ γράψιμό της, καὶ μιὰ ποὺ δὲν ἤξερε γραφομηχανή, προτίμησε αὐτὸν τὸν τρόπο.

Ἦταν ὅμως πολὺ δύσκολη ἐργασία αὐτή. Χρειαζότανε κόπος πολὺς γιὰ νὰ βρῆ ἀκριβῶς τὶς λέξεις ποὺ ἤθελε, κι' ἔπειτα, αὐτὰ ποὺ σκόπευε νὰ γράψη, δὲν ἦταν καὶ τόσο ἁπλᾶ. Τὸ πρόσωπο τῆς Μαρσελίνας εἶχε γίνει κατακόκκινο, σὰν νὰ εἶχε πυρετό. Ὡστόσο, νὰ τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ ἐπέτυχε, ἀφοῦ χάλασε καὶ τὶς δυὸ ἐφημερίδες :

«Ἀξιότιμε κύριε,

Ἡ γυναῖκα σας σᾶς ἀπατᾶ
Σεῖς τὴν παραμελεῖς. ("Βάλε παραμελεῖς, γιατὶ δὲν εἶχε βρῆ τὴ λέξι παραμελεῖτε). Ποιὸ ; Μέ ποιόν; Μπορεῖτε νὰ τὸ μαντεύσετε.

Ἕνας φίλος».

Ἔπειτα πῆρε ἀπὸ τὸ συρτάρι τοῦ ἄντρός της ἕνα φάκελλο καὶ κόλλησε ἀπάνω μιὰ λέξι ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα : *«Ἰδιωτικό».*

Ὅταν ἡ Μαρσελίνα τελείωσε τὴ δουλειά της αὐτή, σηκώθηκε ἐπάνω μὲ ἀνακούφισι. Κύτταξε στὸν καθρέφτη καὶ εἶδε τὸ ἐρεθισμένο καὶ κόκκινο πρόσωπό της, τὰ φλογισμένα της μάτια καὶ μὲ δυσκολία μπόρεσε ν' ἀναγνωρίση τὴ συνηθισμένη Μαρσελίνα μὲ τὴν ἀνία ἐκείνη, ποὺ δὲν τὴν ἄφινε ποτὲ τελευταῖα. Τώρα εὐρισκε τὸν ἑαυτό της θελκτικὸ καὶ γεμᾶτον ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς !

Ἡ νεαρὴ γυναῖκα κατέστρεψε ἔπειτα τὶς ἐφημερίδες καὶ ἐξαφάνισε ὅλα τὰ ἄλλα πειστήρια τοῦ... ἐγκλήματός της. Ἔπειτα πῆρε τὸ γράμμα καὶ τὸκρυψε κάτω ἀπ' τὸ προσκέφαλο, στὸ κρεββάτι της. Ἀργότερα, ὅταν βγῆκε ἔξω, πῆγε νὰ τὸ ρίξη στὸ γραμματοκιβώτιο, ποὺ ἦτανε σὲ κάποια ὁδό, μακρυὰ ἀπ' τὴ συνοικία τους. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ νέπειες θὰ μποροῦσε τάχα νὰ ἔχη αὐτὸ ποὺ ἔκανε ; Μὰ τίποτε, ὅ,τι κι' ἂν συνέβαινε, θὰ ἦταν πάντα καλύτερο ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀνία καὶ τὴν πλῆξι, ποὺ κατεῖχε τώρα τὴ ζωή της ! Κι' ἔπειτα, δὲν κοπίασε τοῦ κάκου γιὰ νὰ γράψη ἢ καλύτερα γιὰ νὰ κατασκευάση αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, ἀπὸ τὴν ὁποία περίμενε τοὐλάχιστον μιὰ περιπέτεια, ποὺ θὰ ἔδινε κάποια ποικιλία στὶς μονότονες μέρες της...

Τὸ βράδυ τῆς ἄλλης μέρας ἡ Μαρσελίνα τὸ περίμενε μὲ ἀνυπομονησία. Τί θὰ γινόταν, λοιπόν ; Θὰ πίστευε πράγματι ὁ ἄντρας της ὅτι ἡ Μαρσελίνα του τὸν ἀπατοῦσε ; Ἀμφέβαλλε πολύ, πάρα πολύ, μὰ ὡστόσο περίμενε. Μὰ τὴν ἀλήθεια, οὔτε αὐτὴ ἡ ἴδια δὲν ἤξερε τί περίμενε. Ὅταν παντρεύτηκε, ἔτσι ἀπαράλλαχτα ἤξερε καὶ τί πρᾶγμα εἶνε ὁ γάμος. Ἡ μητέρα της τῆς εἶχε δώσει πολὺ αὐστηρὴ ἀνατροφή, καὶ αὐτὸς χυρίως ἦταν ὁ λόγος ποὺ ὁ κύριος Ἀλφρέδος Χερτοῦ τὴν εἶχε ζητήσει γιὰ γυναῖκα του. Ναί, ἦταν καλός, πολὺ καλὸς κατὰ τὰ ἄλλα ὁ ἄντρας της. Ποτὲ δὲν τὴν εἶχε ὑποφερετήση, ποτὲ δὲν τῆς εἶχε πῆ καμμιὰ βαρειὰ κουβέντα. Καὶ ὅμως ἡ Μαρσελίνα δὲν αἰσθανόταν ὡστόσο εὐτυχισμένο τὸν ἑαυτό της. Τί γιατί, δὲν τὸξερε. Μὰ μιὰ ἀπέραντη ἀνία εἶχε πλημμυρίσει τώρα τελευταῖα τὴν ψυχή της, ἀνία ποὺ ἤθελε μὲ κάθε τρόπο ν' ἀποτινάξη...

Ἡ Μαρσελίνα ἔτρεμε ἀπὸ τὴν ταραχή της, ὅταν τὴν ἄλλη μέρα τὸ βράδυ ὁ ἄντρας της γύρισε στὸ σπίτι. Εἶχε, ὅπως πάντα, τὴν ὄψι σοβαρή, τὴν κάπως αὐστηρὴ φυσιογνωμία, ἴσως νὰ ἦταν κάπως αὐστηρότερος ἀπὸ ἄλλοτε. Μὰ δὲν ἔκανε τίποτε, οὔτε εἶπε τίποτε ποὺ νὰ δείχνη ὅτι εἶχε πάρει τὸ ἀνώνυμο γράμμα. Ἡ Μαρσελίνα τὸν κύτταζε κάπου - κάπου μὲ περιέργεια, ὅταν τοῦ διηγόταν, ὅπως πάντα, τὶς εἶχε περάσει τὴ μέρα της, χωρὶς φυσικὰ νὰ τοῦ πῆ τὴν ἀλήθεια. Μὰ κι' αὐτὸς δὲν μπόρεσε ν' ἀνακαλύψη τίποτε...

Ὡστόσο, δυὸ μέρες ἀργότερα, ἡ νεαρὴ γυναῖκα ἀντιλήφθηκε πὼς κάποιος τὴν παρακολουθοῦσε στὸ δρόμο. Τὴν τρίτη μέρα ἔπεισης, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς στεκότανε κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά της καὶ, ὅταν ἔβγαινε, τὴν παρακολούθησε ἴσαμε τῆς μητέρας της, ὅπου εἶχε πάει. Ἐκεῖ τὸν εἶδε καὶ πάλι : στριγγυρνᾶ κάτω στὸ δρόμο, καὶ ὅταν ἐκείνη βγῆκε, τὴν ἄφησε παρὰ δίχως ξαναγύρισε στὸ σπίτι της.

Ἔκρυψε τὸ γράμμα κάτω ἀπ' τὸ προσκέφαλο, στὸ κρεββάτι της...

Ἡ Μαρσελίνα θύμωσε. Ἔτσι λοιπόν, ὁ ἄντρας της εἶχε βάλει ἄνθρωπο νὰ τὴν παρακολουθῆ !... Συγχρόνως ὅμως δοκίμασε κι' ἕνα αἴσθημα ὑπερηφανείας. Νὰ λοιπὸν τοὺ τὸν εἶχε ἀναγκάσει ἐπὶ τέλους νὰ ἐνδιαφερθῆ κάπως περισσότερο γι' αὐτήν !...

Ἔτσι, ἀπὸ κείνη τὴ μέρα, ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὴν παρακολουθοῦσε ἄρχισε νὰ εἶνε ἕνα καινούργιο θέλγητρο στὴ ζωή της. Ἐκεῖνος ἀλλαζε κάθε τόσο ἐνδυμασία, γιὰ νὰ γίνεται ἀγνώριστος. Μὰ ἡ Μαρσελίνα τὸν ἀνεγνώριζε, φυσικά, ἁμέσως. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἔφερνε καμμιὰ δυσκολία στὸ ἔργο του. Ἔπειτα ὅμως, σιγὰ-σιγά, ἄρχισε νὰ πάῃ μαζύ του, νὰ τὸν παραπλανᾶ, νὰ χάνεται στὴ στροφὴ κανενὸς δρόμου ἢ νὰ παίρνη ξαφνικὰ ἕνα ταξὶ ἢ νὰ κατεβαίνη ἀπρόοπτα ἀπ' τὸ τραμ. Ὅλα αὐτὰ τὴ διασκέδαζαν τρομερὰ καὶ ἡ στενοχώρια, ἡ ἀνία της, ἔφευγε ἔτσι. Καὶ κάποτε, ποὺ μιὰ μικρὴ γρίππη τὴν ἀνάγκασε νὰ μείνη δυὸ μέρες στὸ κρεββάτι της, κάχηκε πολὺ ὅταν, ξαναβγαίνοντας ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της, εἶδε τὸν ἄνθρωπό της νὰ τὴν παρακολουθῆ καὶ πάλι.

Συγχρόνως παρατηροῦσε τὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἄντρός της. Χωρὶς ἀμφιβολία, ἐκεῖνος εἶχε γίνει τώρα πιὸ νευρικός, πιὸ ἀνήσυχος στοὺς τρόπους του ἀπὸ ἄλλοτε. Κάθε τόσο τὴν ἐρωτοῦσε, ἀδιάφορα τάχα καὶ ὅπως πάντα συνήθιζε, πῶς εἶχε περάσει τὴ μέρα της.

—Καὶ τί ἔκανες ἔπειτα ἀπὸ τὶς πέντε ; Γιατὶ δὲν μοῦ λὲς τίποτε ποτὲ ; τὴν ρώτησε κάποτε ἐρεθισμένος.

—Ἔχω κάμποσες μέρες τώρα ποὺ πάω τακτικὰ στὶς μητέρας μου αὐτὴ τὴν ὥρα, ἀπάντησε ἡ Μαρσελίνα. Εἶνε ἄρρωστη !

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ ἄνθρωπος τὴν παρακολούθησε μὲ μεγαλείτερο ζῆλο ὅς τῆς μητέρας της. Ὡρισμένως εἶχε ἐντολὴ νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν ὄ,τι εἶχε πῆ τοῦ ἄντρός της ἦταν σωστό.

Ἔτσι ἡ Μαρσελίνα εἶχε ἐπιτύχει. Τόσον καιρὸ τώρα εἶχε ζήσει κόθος μέσα της : Γιατὶ τάχα νὰ μὴ δοκιμάση καὶ μιὰν ἄλλη, μιὰ ἀληθινὴ περιπέτεια αὐτὴ τὴ φορά ; Τί περιπέτεια ; Αὐτὸ ἡ Μαρσελίνα δὲν τὸ ἤξερε ἀκόμα, οὔτε καὶ ἤξερε ποιὸς ἄντρας θὰ ἦταν ὁ ἥρωας αὐτῆς τῆς περιπετείας. Μὰ ἔλεγε μέσα της, μ' ἕνα θριαμβευτικὸ χαμόγελο, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀληθινὴ περιπέτεια δὲν θὰ τὴν ἔβαζε σὲ μεγαλείτερους κινδύνους. Μήπως δὲν εἶχε κατορθώσει ἴσαμε τότε νὰ παραπλανᾶ τόσο συχνὰ τὸ κινητικὸ σκυλὶ ποὺ παρακολουθοῦσε τὰ βήματά της καὶ μήπως δὲν κατώρθωνε εὔκολα - εὔκολα νὰ καθησυχάζη τὸν ἄντρα της ; . . .

Ἕνας μῆνας πέρασε ἐντωμεταξύ...

Τώρα πειὰ ἡ Μαρσελίνα δὲν ἀνιᾶ, δὲν στενοχωριέται καθόλου. Ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὸ νέο της σχέδιο. Εἶνε ἐρωτευμένη μὲ κάποιον. Δέχεται ψέμματα στὸν ἄντρα της καὶ κατορθώνει νὰ ξεφεύγη ἀπ' τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴν παρακολουθεῖ... Ἡ ζωὴ ἔχει πειὰ γι' αὐτὴν καινούργια θέλγητρα...

Ἡ ἡμέρα τῶν τύψεων εἶνε τόσο μακρυά, τόσο μακρυὰ ἀκόμα !...

ΦΡ. ΜΠΟΥΤΕ

ΣΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

ΠΩΣ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ ΟΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΣ ΤΑ ΦΕΙΔΙΑ

Τι γράφει ἕνας ξένος περιηγητής. Τὸ τρομερὸ μαῦρο φεῖδι Ἰσσώ. Μιὰ φρικώδης σκηνὴ μέσα σ' ἕνα δάσος. Πῶς ἀπεκεφάλισε τὸ ἑρπετὸ ἕνας ἰθαγενής. Ἡ ζωντανὴ σφεντόνα. Τὸ φεῖδι ζαλίζεται. Τὸ τελειωτικὸ χτύπημα. Μετὰ τὴν νίκην. Ὁ χορός. Ἡ ἁρπαγὴ τῶν τροφίμων. Ὁ νικητὴς γίνεται ἄφαντος κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἀπὸ τὸ βιβλίο ἑνὸς ξένου περιηγητοῦ, ὁ ὁποῖος ἔζησε ἀρκετὸν καιρὸ μαζὺ μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας καὶ γνώρισε ἀρκετὰ καλὰ τὶς συνήθειές των, παραλαμβάνουμε τὴν κατωτέρω σελίδα, στὴν ὁποία περιγράφεται ὁ δραματικὸς ἀγὼν μεταξὺ ἑνὸς ἰθαγενοῦς κι' ἑνὸς δηλητηριώδους μαύρου φειδιοῦ, ἀπὸ τὰ πιὸ ἐπικίνδυνα τοῦ κόσμου.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἀρχίζει ὁ ξένος περιηγητής, εἴχαμε χωθῆ μέσα στὸ δάσος μαζὺ μὲ τὸ σύντροφό μου καὶ δὲν εἴχαμε συναντήσει ὥς τὴν ὥρα ἐκείνη κανένα ἀπρόοπτο. Ἔξαφνα ἄκουσα τὸ συνοδό μου νὰ ψιθυρίζη μὲ φωνὴ σιγανή :

—Ἰσσώ ! Ἰσσώ ! . . .

Συγχρόνως τὸν εἶδα ν' ἀγριεύη, νὰ τρίζη τὰ δόντια του, να ἑτοιμάζεται ν' ἀμυνθῆ ἐναντίον κάποιου ἐχθροῦ ἀοράτου ἀκόμη γιὰ μένα. Τί συνέβαινε, **λοιπόν;**

Ἤξερα ὅτι Ἰσσὼ εἶνε τὸ ὄνομα ἑνὸς τῶν φοβερώτερων φειδιῶν τῆς Αὐστραλίας, τὰ ὁποῖα, ὅταν βρεθοῦν στὴν ἀνάγκη, συνάπτουν πεισματώδεις ἀγῶνας μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἔρριξα λοιπὸν ἀμέσως ἕνα βλέμμα πρὸς τὸ μέρος ποὺ μοῦ ἔδειχνε ὁ ἰθαγενὴς καὶ εἶδα ἕνα πελώριο μαῦρο φεῖδι ποὺ ἦταν ξαπλωμένο ἀπάνω στὸν κορμὸ μιᾶς ὡραιοτάτης εὐκαλύπτου ριγμένης κάτω ἀπὸ κεραυνό. Τὸ μισό του σῶμα κουβόταν ἀκόμα κάτω ἀπὸ μιὰ χοντρὴ φλοῦδα.

Ἐτράβηξα εὐθὺς τὸ ξίφος μου καί, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, ἔβαλα μερικὲς σφαῖρες στὸ πιστόλι μου. Ὁ ἄγριος ὅμως, βλέποντας τὶς προπαρασκευαστικὲς αὐτὲς κινήσεις μου, μοῦ ἔγνεψε ὅτι τὰ μέτρα μου ἦσαν ἀνοφελῆ καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ προσπαθοῦσε νὰ σκοτώση μὲ ἄλλον τρόπο τὸ τρομερὸ ἑρπετό.

Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἐξητοῦσα καὶ τίποτε καλύτερο. Σκεφτόμουν μάλιστα νὰ ἀποχωρήσω, γιὰ νὰ μὴν παρευρεθῶ στὴ φοβερὴ αὐτὴ πάλη, ἡ ὁποία, ὅπως ἐμάντευα, θὰ ἦταν τρομακτική, φριχαλέα.

Σιγὰ - σιγὰ ὅμως πῆρα κάποιο θάρρος ἀπὸ τὴν ἀκινησία τοῦ φειδιοῦ, τὸ ὁποῖο εὐτυχῶς κοιμόταν στὸν ἥλιο. Κινούμενος λοιπὸν ἀπὸ μιὰ ζωηὴ περιέργεια, ἀποφάσισα νὰ μείνω, κατανικώντας τὸ φόβο μου.

Ὁ σύντροφός μου μοῦ ἔγνεψε στὸ μεταξὺ αὐτὸ νὰ τοῦ δώσω κάτι. Τί ὅμως, δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω. Φοβόμασταν νὰ μιλήσουμε γιὰ νὰ μὴν ξυπνήσουμε τὸ ἀπαίσιο ἐκεῖνο τέρας.

Ἔδειξα λοιπόν, μὲ τὴ σειρά, στὸν ἰθαγενῆ τὸ μαχαίρι μου, τὸ ντουφέκι μου, τὸ **πιστόλι** μου, ἂν καὶ τὸ τελευταῖο δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ τοῦ τὸ δώσω.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἤθελε κανένα ἀπ' αὐτὰ καὶ στὸ τέλος μοῦδειξε τὴν τσέπη ποὺβαζα τὸ μαντῆλι μου. Ἀμέσως κατάλαβα τί ζητοῦσε καί, βγάζοντας τὸ μαντῆλι μου, τοῦ τὸ ἔδωσα.

Τὸ ἄρπαξε βιαστικὰ καὶ μοῦ ἔγνεψε ν' ἀπομακρυνθῶ μερικὰ βήματα ἀκόμα. Ἐγὼ ὑπήκουσα καὶ στάθηκα παραπέρα, μὲ τὴν ἀναπνοὴ πασμένη, τὴν καρδιὰ παλλομένη, τὰ μάτια ἀκίνητα καὶ τὸ πιστόλι στὸ χέρι.

Ὁ ἰθαγενὴς τύλιξε μὲ τὸ μαντῆλι τὸ χέρι του, ἐδοκίμασε τὴ δύναμι τῆς γροθιᾶς του, στριφογύρισε πάνω στὶς φτέρνες του μερικὲς φορὲς καὶ προχώρησε κατόπιν μὲ μεγάλες προφυλάξεις πρὸς τὸ μέρος τοῦ τρομεροῦ εἰσσώ».

Ὁ ἰθαγενὴς προχώρησε μὲ μεγάλες προφυλάξεις πρὸς τὸ μέρος τοῦ τρομεροῦ Ἰσσώ...

Σὲ μιὰ στιγμὴ νόμισα ὅτι ὁ δυστυχὴς ἦταν χαμένος. Ἡ τόλμη καὶ ἡ ψυχραιμία του μοῦ ἔφεραν ἀφάνταστη ταραχή. Μὰ ὅταν ὁ ἀτρόμητος αὐτὸς κάτοικος τῶν δασῶν ἔφταξε κοντὰ στὸν ξερριζωμένο κορμὸ τῆς εὐκαλύπτου, ἔσκυψε, τέντωσε τὸ κορμί του, πλησίασε πρὸς τὸν ἀνύποπτο ἐχθρό του, τὸν ἔπιασε δυνατὰ ἀπὸ τὴν οὐρὰ κι' ἀμέσως τινάχτηκε ὄρθιος.

Τὸ φεῖδι, ποὺ ξύπνησε ἀπότομα, θέλησε νὰ ὁρμήση καὶ νὰ δαγκάση τὸν ἰθαγενῆ, μὰ δὲν τὸ κατάφερε.

Ὁ ἄγριος, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑπολογίση ἐκ τῶν προτέρων ὅλες τὶς κινήσεις του, ἄρχισε νὰ ὀπισθοχωρῇ, σφίγγοντάς το ὁλόενα καὶ πιὸ ἰσχυρά. Ὅταν δὲ τὸ τρομερὸ ἑρπετό, ἐλευθερωμένο πειὰ ἀπὸ τὴ φλοῦδα ποὺ τὸ συγκρατοῦσε, θέλησε νὰ ἐφορμήση ἐναντίον του καὶ νὰ τὸν δαγκάση, ὁ ἀτρόμητος σύντροφός μου ἄρχισε νὰ στριφογυρίζη τὰ χέρια του σὰν δαιμονισμένος, περιστρέφοντας ἔτσι τὸ φεῖδι πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, σὰν νάταν σφεντόνα.

Εἶχα ἀπομείνει ἀκίνητος, εἶχα καταληφθῆ ἀπὸ ἕνα εἶδος γοητείας, σὰν αὐτὴ ποὺ παθαίνουν τὰ πουλιά, ὅταν προσηλώνουν ἀπάνω τους τὸ βλέμμα μερικὰ φεῖδια, βλέποντας τὸ ἀλλόκοτο, τὸ τρομερὸ αὐτὸ θέαμα.

Ὁ ἰθαγενὴς ἐντωμεταξὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ χοροπηδᾶ καὶ νὰ ἐκβάλη τρομερὰ οὐρλιαχτὰ ποὺ μὲ πάγωναν ἀπὸ φρίκη. Ἀφοῦ περιέστρεψε τὸ ἑρπετὸ ἀρκετὰ καὶ εἶδε πειὰ ὅτι ἡ ἀντίστασις ποὺ προέβαλε αὐτὸ λιγόστεψε, ἐπλησίασε στὴν εὐκάλυπτο καί, μὲ μιὰ τελευταία βίαιη κίνησι, χτύπησε τὸ κεφάλι τοῦ φειδιοῦ ἀπάνω στὸν κορμό.

Τὸ φεῖδι ἔμεινε πειὰ ἀκίνητο.

Ψόφησε ; ρώτησα τὸν ἰθαγενῆ.

Ὁ σύντροφός μου ἔγνεψε ἀρνητικὰ καὶ μοῦ ζήτησε τὸ μαχαίρι μου γιὰ νὰ τοῦ κόψη τὸ κεφάλι, γιατὶ σὲ λίγο θὰ ξαναστηκώνταν καὶ θὰ τοῦ συνόνταν μὲ λύσσα.

Ἐπλησίασε τότε τὸ ἑρπετό, τοῦ πάτησε μὲ τὴ φτέρνα τὸ κεφάλι καὶ μὲ τρία κτυπήματα τὸ χώρισε ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο σῶμα.

Ἐγὼ εἶχα ἀπομείνει κατάπληκτος ἀπὸ τὸ κατόρθωμά του, γιατὶ γνώριζα ὅτι τὸ δάγκωμα τοῦ μαύρου αὐτοῦ φειδιοῦ ἦταν δηλητηριῶδες καὶ προκαλοῦσε ἀκαριαίως σχεδὸν τὸ θάνατο.

Ὁ ἄγριος, ὑπερηφανος πλέον γιὰ τὴ νίκη του καὶ πιὸ πολὺ γιὰ τὸ φαϊνασμὸ τὸ δικό μου, ἄρχισε νὰ χοροπηδᾶ, νὰ γελᾶ, νὰ τρέχη ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ νὰ οὐρλιάζη ἀπὸ ἱκανοποίηση.

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ πήγαινε κοντὰ στὸ θῦμα του, τὸ κλωτσοῦσε καὶ προσεποιεῖτο ὅτι τὸν εἶχε δαγκάσει, ἐνῶ ἐγώ, ἀκουμπισμένος σ' ἕνα δέντρο, παρακολουθοῦσα μὲ περιέργεια τὶς ἀλλόκοτες κινήσεις του.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔτρεξε πάλι στὸ σκοτωμένο φεῖδι, τὸ ἅρπαξε μὲ τὰ δυό του χέρια, τὸ ἔβαλε γύρω στὸ λαιμό του σὰν γλαμποέτα, ἴσιωσε πλάι μου, μοῦ χαμογέλασε ἀπαίσια, κινώντας δαιμονισμένα τὰ χέρια του, καὶ μοῦ ἅρπαξε ἀπ' τὰ χέρια τὸ δεμα μὲ τὰ τρόφιμα, χωρὶς νὰ τοῦ φέρω ἀντίσταση.

Ἔπειτα πῆρε ἀπὸ κάτω τὸ μαχαίρι, τὸ ἔρριξε ψηλά, τὸ ἔπιασε καὶ τὸ ξανάπιασε στὸν ἀέρα, σβολιάσε ξανά, πήδησε ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο καὶ ἀρμακούνθηκε, γυρνῶντας κάθε τόσο καὶ κυττάζοντας πίσω του...

Σὲ λίγο ξαναγύρισε, πέρασε ἀπὸ κοντά μου σὰν βέλος, ξαναπῆρε τὸν ἴδιο τρελλὸ δρόμο κι' ἔγινε ἀφαντος στὰ βάθη τῶν δασῶν, μαζὺ μὲ τὰ τρόφιμά μου, ἀφίνοντάς μου ὡς μόνη ἀμοιβὴ τῆς γενναιοδωρίας μου τὸ κεφάλι τοῦ σκοτωμένου φειδιοῦ, ποὺ μοῦ ἦταν ἐντελῶς ἄχρηστο...

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΡΙΕΤΤΑΣ ΜΠΕΖΑΝΣΟΝ

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ : (*Δεσποινὶς Ἑρμινία, 58 ἐτῶν*
(*Ἕνας γέρων ἀδέξ.*

(Στὸ σπίτι τῆς Ἑρμινίας. Σ' ἕνα μικρὸ σαλόνι, ποὺ τὸ καλύτερο στόλισμά του εἶνε ἕνα ἀρκετὰ μεγάλο χρυσὸ κουτί, ἐπάνω σ' ἕνα μαῦρο τραπεζάκι).

Ο ΑΒΒΑΣ. — Τί εὐτυχὴς ποὺ εἶσθε, δεσποινὶς Ἑρμινία !... Ἀγαπήσατε τόσο πολύ !... Θυσιάσατε ὅλη σας τὴ ζωὴ στὸ βωμὸ ἑνὸς μοναδικοῦ ἔρωτος...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Εἶνε χρόνια τώρα ποὺ τ' ἀκούω αὐτὰ τὰ λόγια... Ἐγὼ ποὺ ἀγάπησα ὅσο κανεὶς στὸν κόσμο... Ἐγώ, τὸ σύμβολον τοῦ πιστοῦ καὶ αἰωνίου ἔρωτος...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Μά, μήπως δὲν εἶνε ἀλήθεια ; Ὅλοι μιλοῦν μὲ τόσο θαυμασμὸ καὶ μὲ τόση ἐκτίμηση γιὰ σᾶς...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ναί ! Εἶμαι ἕνα πρόσωπο σχεδὸν θρυλλικό !... Ὁ φωτοστέφανος ἑνὸς μεγάλου καὶ μοναδικοῦ ἔρωτος μὲ κάνει νὰ ξεχωρίζω ἀπὸ τὶς ἄλλες γεροντοκόρες... Δὲν παντρεύτηκα, ὄχι γιατὶ δὲν ὁρκιστῆ νὰ μείνω πιστὴ στὸν μεγάλο, στὸν μοναδικό μου ἔρωτα !... Ἀλήθεια, δὲν μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, τί ξέρετε ἐσεῖς γιὰ τὸν μεγάλο μου αὐτὸν ἔρωτα ;

Ο ΑΒΒΑΣ. — Μὰ ὅ,τι ξέρει ὅλος ὁ κόσμος...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ὅ,τι δηλαδὴ νομίζει ὁ κόσμος ὅλος... Λοιπόν, λένε ὅτι ἤμουν πολὺ ὡραία στὰ νειάτα μου... Δὲν εἶνε ἔτσι ;

Ο ΑΒΒΑΣ. — Ναί ! Καὶ ἐὼς τώρα ἔχετε φυλάξει ἀκόμη ἴχνη τῆς ὁμορφιᾶς σας, ὥστε, ὅταν σᾶς βλέπῃ κανείς, διερωτᾶται : «Μὰ γιατί, λοιπόν, ἀφοῦ ἦτο τόσο ὡραία, ἔμεινε ἄγαμος;».

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Μιλᾶτε σὰν κοσμικός, καλέ μου κύριε ἀββᾶ !

Ο ΑΒΒΑΣ. — Ἐπαναλαμβάνω τὴ γνώμη τῶν ἄλλων... Ἀλλώστε ἔχω ἰδῆ μιὰ εἰκόνα σας ποὺ σᾶς παριστᾶ σὲ ἡλικία δέκα ὀχτὼ - εἰκοσι ἐτῶν καὶ πιστοποιεῖ ἄριστα ὅτι πράγματι εἴσαστε ἐξωρετικὰ ὅμορφη...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ὥστε πιστεύουν ὅλοι ὅτι ἤμεινα ἄγαμος ἐξ αἰτίας μιᾶς τραγικῆς ἐρωτικῆς περιπετείας ;

Ο ΑΒΒΑΣ. — Ναί, δεσποινὶς Ἑρμινία. Λένε πὼς ἐγνωρίσατε σὲ μιὰ φιλανθρωπικὴ ἐορτὴ ἕνα νεαρὸ ἀξιωματικὸ τοῦ ἀποικιακοῦ στρατοῦ...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Κι' ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ἤμουν ντυμένη ἔτσι ὅπως εἶμαι στὴν εἰκόνα... Φοροῦσα μαῦρο φόρεμα καὶ εἶχα ἕνα κλωνάρι πασχαλιᾶς στὰ ξανθά μου μαλλιά... Πουλοῦσα λουλούδια ὑπὲρ τῶν ἀπόρων μητέρων... Κι' ἀνάμεσα σ' ἕνα σωρὸ λουλούδια ἤμουν ἐγὼ τ' ὡραιότερο ἄνθος, δὲν εἶν' ἔτσι ;

ΑΒΒΑΣ. — Ναί, ἔτσι λένε ὅλοι...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ἔτσι δηλαδὴ τὰ ἔχω διηγηθῆ ἐγὼ ἡ ἴδια σ' ὅλους. Τὰ βλέμματά μας ἀνταμώθηκαν... Ἡ καρδιές μας χτύπησαν... Ἐμέσως ὅτι εἴμαστε πλασμένοι ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο. Ὅτι ἤμουν ἐκείνη ποὺ περίμενε, ὅτι ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ὀνειροπολοῦσα... Τί ὡραῖα !...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Καὶ χωριστήκατε μὲ ὅρκους αἰωνίας πίστεως...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ναί, «Ἐκεῖνος» ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ στὶς ἀποικίες. Ἐκεῖ ἔπιαζε νὰ δράσῃ, νὰ δοξαστῆ, νὰ προβιαστῆ... Καὶ τότε πειὰ ναϊδωθήκαμε ποτὲ πειά... Γιατί...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Γιατὶ ἐκεῖνος, ἔκειτα ἀπὸ ἕνα χρόνο, παντρεύτηκε στὴ Μαδαγασκάρη...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Κι' ἐγώ, ἐκὶ τριάντα χρόνια τώρα, φυλάω τὸν φευτερὸ χῆρα, τὴν ἀποία δλοι ἔχουν γιὰ παράδειγμα...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Αὐτὸ ἀποὺ νὰ λένε γιὰ σᾶς καὶ πολλὲς φορὲς μπρὲ

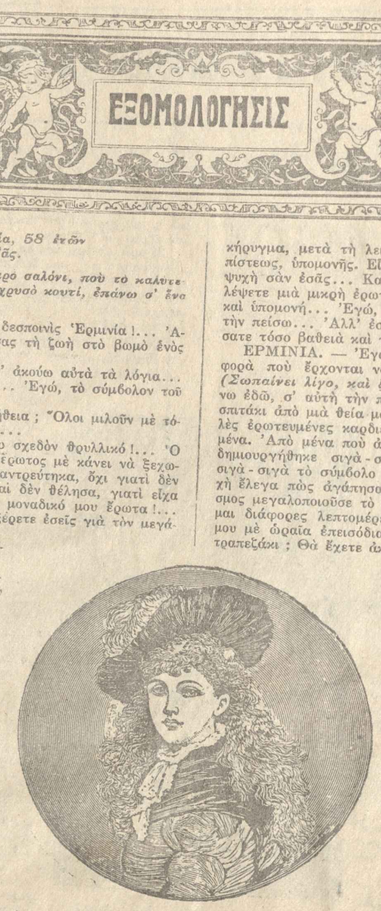

κήρυγμα, μετὰ τὴ λειτουργία, σᾶς ἀναφέρω ὡς παράδειγμα θυσίας πίστεως, ὑπομονῆς. Εἶνε λίγες ἡ γυναίκες ποὺ ἔχουν μιὰ τόσο δυνατὴ ψυχὴ σὰν ἐσᾶς... Καὶ σήμερα ἤρθα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ συμβουλέψετε μιὰ μικρὴ ἐρωτευμένη, ποὺ δὲν ἔχει τὴ δική σας μεγαλοψυχία καὶ ὑπομονή... Ἐγώ, δυστυχῶς, μὲ ὅλα ὅσα τῆς λέω, δὲν μπορῶ νὰ τὴν πείσω... Ἀλλ' ἐσεῖς, ποὺ ἀγαπήσατε τόσο πολύ, ἐσεῖς ποὺ πονέσατε τόσο βαθειὰ καὶ τόσο καρτερικά...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ἐγὼ ποὺ ἀγάπησα τόσο πολύ... Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἔρχονται νὰ μὲ συμβουλευθοῦν γιὰ τέτοια ζητήματα... *(Σκοπαίνει λίγο, καὶ ξαναρχίζει).* Εἶναι τώρα εἴκοσι χρόνια ποὺ μένω ἐδῶ, σ' αὐτὴ τὴν πόλι. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ κληρονόμησα αὐτὸ τὸ σπιτάκι ἀπὸ μιὰ θεία μου... Καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἤρθαν πολλὲς ἐρωτευμένες καρδιὲς νὰ ζητήσουν συμβουλὲς καὶ παρηγοριὰ ἀπ' ἐμένα. Ἀπὸ μένα ποὺ ἀγάπησα τόσο πολύ !... Δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πῶς δημιουργήθηκε σιγὰ - σιγὰ αὐτὸς ὁ θρύλος γιὰ μένα... Πῶς ἔγινα σιγὰ - σιγὰ τὸ σύμβολο μιᾶς πιστῆς καὶ μοναδικῆς ἀγάπης ! Στὴν ἀρχὴ ἔλεγα πὼς ἀγάπησα κι' ἐγὼ στὴ ζωή μου, ὅπως ὅλοι. Μὰ ὁ κύκλος μεγαλοποιοῦσε τὸ αἴσθημά μου. Κι' ἐγὼ τότε ἄρχισα νὰ διηγοῦμαι διάφορες λεπτομέρειες... Κι' ὁλοένα ἐπλούτιζα τὴν περιπέτειά μου μὲ ὡραῖα ἐπεισόδια... Βλέπετε αὐτὸ τὸ κουτὶ ἐδῶ, ἐπάνω στὸ τραπεζάκι ; Θὰ ἔχετε ἀκούσει βέβαια νὰ μιλοῦν γι' αὐτό...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Ἔχετε κλεισμένα μέσα σ' αὐτὸ τὰ ἐνθύμια τῆς ἀγάπης σας...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Μέσα σ' αὐτὸ τὸ χρυσὸ κουτί, ἐπὶ τριάντα χρόνια τώρα, μένουν, βέβαιος πιστεύει ὁ κόσμος τοὐλάχιστον, χρυσωμένα σὰν θησαυρός, ἡ φωτογραφίες του, μισοσβυσμένες ἀπὸ τὰ φιλιὰ καὶ τὰ δάκρυα, τὰ γράμματά του, τὰ μισοσβυσμένα ἐπίσης καὶ τὸ τελευταῖο του γράμμα, μὲ τὸ τρομώδες χειρόγραφο... Ἕνας ξανθὸς βοστρυχος ἀπὸ τὰ μαλλιά του, ἕνα ξερὸ λουλούδι, ἕνα γάντι καὶ μιὰ κορδέλλα ἀπὸ τὰ μαλλιά μου, ποὺ τὰ εἶχε πάντα σὰν φυλαχτὸ ἐπάνω του καὶ μοῦ τὰ ἔστειλε ἕνας φίλος του ποὺ ἦταν κοντὰ του ὅταν πέθανε «Ἐκεῖνος»... Δὲν εἶνε ἔτσι ; Δὲν νομίζουν ἔτσι ὅλοι ;...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Ἀκριβῶς !

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Κανεὶς ποτὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ νὰ ἰδῇ τὸ περιεχόμενο αὐτοῦ τοῦ κουτιοῦ. Μὰ ὅλοι ὅσοι ἔρχονται νὰ μὲ ἰδοῦν, τὸ κυτάζουν μὲ θαυμασμό. Ἔρχονται σὲ μένα, σὰν νὰ εἶμαι ἐγὼ ἡ ἁγία προστάτις τῶν ἐρωτευμένων !... Πόσες ἐξομολογήσεις ἔχω ἀκούσει !... Ἔρχονται κάτοὺς γονεῖς των γιὰ νὰ τοὺς δώσουν τὸν ἐκλεκτὸ τῆς καρδιᾶς των. Καὶ κατορθώνω νὰ τοὺς πείθω ὅλους ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης !... Ἀλλοῦν καὶ τόσο καλὰ μὲ τοὺς συζύγους των. — «Δεσποινὶς Ἑρμινία, μοῦ λένε, ὁδηγῆστε μας, φωτίστε μας, ἐσεῖς ποὺ θὰ εἴσαστε μιὰ τελεία σύζυγος».

Ο ΑΒΒΑΣ. — Μὰ κ' ἐγώ, γιατὶ τὰ ξέγω ἀκριβῶς ὅλα αὐτά, γι' αὐτὸ ἤρθα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ συμβουλέψετε καὶ νὰ παρηγορήσετε μιὰ νεαρὴ ἐνορίτισσά μου...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ἄχ ! εἶνε τώρα κάμποσος καιρὸς ὅπου δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω αὐτὴ τὴν κατάσταση... Τόσοι ἐπαινοι, τόσα ὡραῖα λόγια, τόσα θαυμασμὸς γιὰ μένα, μοῦ ἔγιναν ἔξαφνα ἀνυπόφορα...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Γιατί ; Ἀφοῦ τὰξίζετε ; Εἶσθε πολὺ μετριόφρων...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Δὲν τὰξίζω ! Ἀκοῦτε ; Δὲν τὰξίζω καθόλου ! Ὅλη ὁλοῆθῆ σὲ μιὰ τυραννικὴ τύφη...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Δὲν σᾶς ἐννοῶ...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ μιλήσω, γιατὶ πνίγομαι... Ἔχω κλέψει, ναί, κλέψει, τὴν ἐκτίμηση ὅλου τοῦ κόσμου. Ἔχω κλέψει ὅσὸν νὰ εἶνε ἱερὸς χρησμὸς... Ὅσὰν νὰ ἤμουν ἐγὼ μιὰ ἐμπνευσμένη αὐτή ! Ἐγώ, ἀφῆστε με νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ τὴν ἁμαρτία μου !...

Ο ΑΒΒΑΣ. — Δεσποινίς, θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ ἔλθετε στὴν ἐκκλησία, γιὰ νὰ ἐξομολογηθῆτε ἐκεῖ...

ΕΡΜΙΝΙΑ. — Ἄ ! δὲν εἶνε μιὰ συνηθισμένη ἐξομολόγησις ἡ δική μου... Καὶ θὰ τὴν ἔλεγα μπροστὰ σὲ ὅλο τὸν κόσμο ἂν εἶχα τὸ θάρρος... *(Πηγαίνει καὶ παίρνει τὸ χρυσὸ κουτὶ ἀπὸ τὸ τραπεζάκι, τὸ ἀνοίγει καὶ τὸ δείχνει στὸν ἀββᾶ).* Κυτάξτε, λοιπόν ! Κυτάξτε ! Τὸ κουτὶ εἶνε ἄδειο ! Τὸ χρυσὸ κουτὶ τῶν ἀναμνήσεων ! Ἔ, λοιπόν, ἔτσι καὶ ἡ ζωή μου εἶνε ἄδεια ! Δὲν ἀγάπησα ποτέ ! Δὲν θυσιάστηκα γιὰ καμμὰν ἀγάπη ! Σὰν ὅλα τὰ κορίτσια, εἶχα κι' ἐγὼ κάποια ὄνειρα, κάποιες συμπάθειες περαστικές, χωρὶς ἐπαύριον... Κάποιος, ποὺ γι' αὐτὸν δὲν αἰσθανόμουν καμμιὰ συμπάθεια, μὲ ζήτησε σὲ γάμο... Αὐτὸ ἦταν ὅλο... Κι' ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀσήμαντα ἐπεισόδια ἐδημιούργησα τὸν ἐρωτάς μου ! Ἕναν ἔρωτα ἐντελῶς φανταστικό, γιὰ ν' ἀποφύγω τὸν περιφρονητικὸ οἶκτο ποὺ ἐμπνέει μιὰ γυναῖκα ἄγαμη στὴν ἡλικία μου... Γιὰ νὰ γεμίσω τὴν ἄδεια μου ζωή... Γιὰ νὰ ντύσω τὸ γυμνό μου παρελθόν... Καί, σιγὰ - σιγά, ἄρχισα νὰ πιστεύω κι' ἐγὼ ὅτι τὸ ὡραῖο μου παραμύθι ἦταν πραγματικότης. Συχνὰ ἐπάθαινα παραισθήσεις... Νόμιζα ὅτι, ἂν ἀνοῖξω αὐτὸ ἐδῶ τὸ χρυσὸ κουτί, θὰ ἰδῶ τὰ πολύτιμα ἐνθύμια τῆς ἀγάπης μου ! Καὶ ὅταν τὸ ἄνοιγα καὶ δὲν ἔβλεπα τίποτε, πόσο γελοῦσα μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου ! Πόσο ἤμουν ψεύτρα !... Ἀλλὰ δὲν εἶχα τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσω τὴν ψευτιά μου, νὰ δείξω στὸν κόσμο τὴ γυμνότητα τῆς ζωῆς μου. Κι' ἐξακολουθοῦσα νὰ ψεύδομαι... Μὰ τώρα, δσο γηράζω περισσότερο, δσο πλησιάζω πρὸς τὸ θάνατο, δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ πειὰ νὰ ὑποφέρω αὐτὸ τὸ ψέμμα !... Θέλω νὰ μάθετε τὴν ἀλήθεια... Θέλω ὅλοι νὰ τὴν μάθουν... Αὐτὸ θὰ μὲ ταπεινώσῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ μὲ ἀνακουφίσῃ καὶ θὰ μ' ἐξαγνίσῃ συγχρόνως... Ἄ, δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ πειὰ ν' ἀκούω νὰ μοῦ λένε : — «Ἐσεῖς ποὺ ἀγαπήσατε τόσο !... Ἐσεῖς, τὸ πρότυπο τῆς ἀρετῆς !... Ἐσεῖς, τὸ σύμβολον τοῦ αἰωνίου ἔρωτος !... Ναί, δὲν ἀγάπησα ποτέ !... Δὲν ἔχω κανένα παρελθόν, ἀφοῦ δὲν ἐγνώρισα τὸν ἔρωτα... Δὲν ἔζησα ποτέ, ἀφοῦ δὲν ἀγάπησα... Δέν εἶμαι ἀξία καμμιᾶς ἐκτιμήσεως, ἀφοῦ τόλμησα νὰ ψεύδουμαι ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης !...

(Κλαίει μὲ λυγμούς, κρύβοντας τὸ πρόσωπό της στὰ χέρια της)

ΕΡΙΕΤΤΑ ΜΠΕΖΑΝΣΟΝ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

(Τοῦ ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΚΩ)

Τοῦρκοι διάβηκαν. Χαλασμός, θάνατος πέρα ὡς πέρα
Ἡ Χίο, τ' ὁλόμορφο νησί, μαύρη ἀπομένει ξέρα,
μὲ τὰ κρασιά, μὲ τὰ δεντρά
τ' ἀρχοντονήσι ποὺ βουνὰ καὶ σπίτια καὶ λαγκάδια
καὶ στὸ χορὸ τὶς λυγερὲς καμμιὰ φορὰ τὰ βράδια
καθρέφτιζε μέσ' στὰ νερά.

Ἑρμιὰ παντοῦ. Μὰ κύτταξε κι' ἀπάνω κεῖ στὸ βράχο
στοῦ κάστρου τὰ χαλάσματα κάποιο παιδὶ μονάχο
κάθεται, σκύβει θλιβερὰ
τὸ κεφαλάκι, στήριγμα καὶ σκέπη τοῦ ἀπομένει
μόνο μιὰν ἄοσπη ἀγράμπελη σὰν κεῖνο ξεχασμένη
μέσ' στὴν ἀφάνταστη φθορά.

Φτωχὸ παιδί ποὺ κάθεσαι ξυπόλητο στὶς ράχες,
γιὰ νὰ μὴν κλαῖς λυπητερὰ τ' ἤθελες τάχα νάχες
γιὰ νὰ τὰ ἰδῶ τὰ θαλασσιὰ
ματάκια σου ν' ἀστράψουνε, νὰ ξαστερώσουν πάλι
καὶ νὰ σπάσῃς χαρούμενα σὰν πρῶτα τὸ κεφάλι
μὲ τὰ μαλλάκια τὰ χρυσᾶ;

Τί θέλεις, ἄχαρο παιδί, τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω
γιὰ νὰ τὰ πλέξῃς ξέγνοιαστα, γιὰ νὰ τὰ καμαρώσω
ριχτὰ στοὺς ὤμους σου πλατειὰ
μαλλάκια ποὺ τοῦ ψαλλιδιοῦ δὲν τ' ἄγγιξεν ἡ κόψη
καὶ σκόπια στὴ δροσόσκη σου τριγύρω γέρνουν ὄψη
κι' σαν τὴν κλαύουσα τὴν ἰτιά ;

Σὰν τί μπορεῖσε νὰ σοῦ διώξῃ τάχα τὸ μαράζι ;
Μήπως τὸ κρῖνο ἀπὸ τὸ Ἰράν, ποὺ τοῦ ματιοῦ σου μοιάζει;
Μὴν ὁ καρπὸς ἀπ' τὸ δεντρὸ
ποὺ μέσ' στὴ μουσουλμανικὴ παράδεισο φυτρώνει,
κι' ἕν' ὥλογο, κι' ἂν πηλαλάῃ χρόνια ἑκατό, δὲ σώνει
μέσ' ἀπ' τὸν ἰσκιο του νὰ βγῇ;

Μῆ τὸ πουλὶ ποὺ κελαϊδάει στὸ δάσος νύχτα μέρα
καὶ μὲ τὴ γλῶσα του περνάει καὶ ντέφι καὶ φλογέρα;
Τί θὲς κι' ἀπ' ὅλα τ' ἀγαθὰ
τοῦτα ; Πές ! Τ' ἄνθος, τὸν καρπό ; θὲς τὸ πουλί ;
— «Διαβάτη,
μοῦ κράζει τὸ Ἑλληνόπουλο μὲ τὸ γαλάζιο μάτι,
βόλια, μπαροῦτι θέλω, νά !...».

Μετάφρ. ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΑΠΟ ΤΑ «ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ» ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

— Πῶς ἔχασε τὸ Νόμπελ

Ὁ περίφημος Γερμανὸς μυθιστοριογράφος Θωμᾶς Μάνν, στὸν ὁποῖον ἀπενεμήθη ἐφέτος τὸ Νόμπελ, θὰ ἐπαιρνε ἀσφαλῶς τὸ βραβεῖο αὐτὸ ἀπὸ τὸ 1927, ἂν ἦταν κοινωνικώτερος καὶ λίγο εὐγενέστερος πρὸς τοὺς ἀγνώστους ἐπισκέπτας του.

Λίγον καιρὸ πρὸ τῆς ἀπονομῆς τοῦ βραβείου, κατὰ τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1927, ὁ Πρόεδρος τῆς Σουηδικῆς Ἀκαδημίας, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἀπονέμει τὸ Νόμπελ, εἶχε πάει στὸ σπίτι τοῦ Μάνν γιὰ νὰ δῇ τὸν μυθιστοριογράφο καὶ νὰ συζητήσῃ μαζύ του γιὰ τὴν ὑποψηφιότητά του.

Ὁ Θωμᾶς Μάνν ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν ἤξερε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐπισκέπτου του καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἀγαπάει καθόλου τὰ ἄγνωστά του πρόσωπα, τοῦ δήλωσε ξερὰ ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸν δεχθῇ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, καί, ἐπειδὴ ἦταν ἡ ὥρα τοῦ καθημερινοῦ του περιπάτου, ἔσπευσε νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Σουηδικῆς Ἀκαδημίας, ἐξοργισμένος μὲ τὴν ἀγενῆ αὐτὴ συμπεριφορά του, ἔφυγε ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Μάνν, καὶ ὅταν ἐγύρισε στὴ Στοκχόλμη, ἀπέκρουσε μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Γερμανοῦ μυθιστοριογράφου...

Ἔτσι ὁ Θωμᾶς Μάνν ἔχασε τὸ βραβεῖο Νόμπελ τὸ 1927.

Εὐτυχῶς ποὺ τὸ ἔπηρε στὸ 1929.

***

— Τί ἐπερίμενε...

Ὁ Γάλλος μυθιστοριογράφος Ρολάνδος Ντορζελές, ὁ συγγραφεὺς τοῦ περιφήμου πολεμικοῦ μυθιστορήματος «Οἱ Σταυρέοι», ὁ ὁποῖος πρὸ διμήνου ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Γκονκούρ, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ μεγάλου πολέμου ὑπηρετοῦσε ὡς ἐθελοντὴς στὸ στρατὸ τῆς πατρίδος του. Καὶ στὸν πόλεμο δμως διατηροῦσε ὅλο τὸ χιοῦμορ ποὺ εἶχε ὡς πολίτης καὶ δὲν μποροῦσε νὰ συμμορφωθῇ μὲ τοὺς αὐστηροὺς κανόνες τῆς πειθαρχίας.

Μιὰ μέρα ποὺ φύλαγε σκοπὸς μπρὸς σὲ κάποιο κατώφλι, ἕνας ἀξιωματικὸς τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐρώτησε ἀπότομα τί ἔκανε ἐκεῖ.

— Τότε ὁ Ντορζελές, χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ καθόλου, τοῦ ἀπάντησε :

— Περιμένω τὴν... ἀνακωχή, λοχαγέ μου!

***

— Τὸ ἐργόχειρο τοῦ Λενορμὰν

Ὁ περίφημος Γάλλος δραματικὸς συγγραφεὺς Λενορμάν, τοῦ ὁποίου τὸ ἀριστουργηματικὸ ἔργο «Οἱ Ἀποτυχημένοι» παίζεται τὶς ἡμέρες αὐτὲς στὴν «Ἐλευθέρα Σκηνή», εἶνε τρομερὰ νευρικός. Οὔτε τὰ ντοὺς, οὔτε ἡ φυσικὲς ἀσκήσεις κατορθώνουν νὰ τοῦ κάνουνε κανένα καλό. Ὡστόσο βρῆκε στὸ τέλος μόνος του τὸν τρόπο γιὰ νὰ συγκοατῇ τὰ νεῦρα του... Καὶ ποιὸς εἶνε, ἂν μαντεύετε, ὁ τρόπος αὐτός ;

Ἁπλούστατα, τό... πλέξιμο !

Παίρνει τὶς βελόνες στὰ χέρια του, ἕνα κουβάρι μαλλὶ καὶ ἡ δουλειὰ ἀρχίζει...

Ἔτσι ὁ διάσημος συγγραφεύς, ὄχι μονάχα τὰ νεῦρα του καταστέλλει, ἀλλ' ἀποκτᾷ καὶ τὴν ἀταραξία τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

***

— Τὸ κόσκινο καὶ ἡ τρύπες του

Ὁ Λουδοβίκος Βεγιό, ὁ περίφημος Γάλλος λιθελλογράφος, εἶχε προσβληθῇ στὴ νεότητά του ἀπὸ βλογιά, ἡ ὁποία τοῦ εἶχε κατατρέψει τὸ πρόσωπο.

Μιὰ μέρα ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του, γιὰ νὰ τὸν ἐξευτελίσῃ, τοῦ εἶπε :

— Τὸ πρόσωπό σας εἶνε σὰν κόσκινο !

— Μολὺ καλά !... τοῦ ἀπάντησε ὁ Βεγιό. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ σᾶς ἀνησυχεῖ σᾶς, εἶνε ὅτι τὸ πνεῦμα μου περνάει ἀπὸ τὶς τρύπες του !..

***

— Ὁ Μπαλζὰκ καὶ ἡ Ἀκαδημία

Εἶνε γνωστὲς οἱ προσπάθειες ποὺ κατέβαλε ὁ περίφημος Γάλλος μυθιστοριογράφος Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζὰκ γιὰ νὰ μπῇ στὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία, ὅπως εἶνε ἐπίσης γνωστὲς καὶ ἡ ἐπανειλημμένες ἀποτυχίες τῆς ὑποψηφιότητός του. Ὁ μόνος ἀπὸ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς, ὁ ὁποῖος τὸν ὑπεστήριζε ἦταν ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος Κάρολος Νοντιέ.

Ὅταν ὁ Νοντιὲ βρισκόταν στὰ τελευταῖα του, μιὰ μέρα ποὺ ὁ Μπαλζὰκ εἶχε πάει νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, τοῦ εἶπε :

— Αὐτὴ τὴ φορὰ, πεθαίνοντας, δὲν θὰ σοῦ δώσω μόνο τὴν ψῆφο μου γιὰ νὰ μπῇς στὴν Ἀκαδημία... Θὰ κάνω κάτι καλύτερο... Θὰ σοῦ παραχωρήσω τὴν ἴδια τὴ θέσι μου...

Καὶ, πράγματι, ὁ φίλος Νοντιὲ πέθανε δύο ἢ τρεῖς λίγες ἡμέρες μετὰ τὴ συνάντησί του αὐτὴ μὲ τὸν Μπαλζάκ, τὸν ὁποῖο τόσο ἐβαρυμάρε καὶ τόσο ἀγαποῦσε...

Μὰ εἶχε γελάσει στὶς προβλέψεις του... Γιατὶ δὲν τὸν ἀντικατέστησε ὁ Μπαλζὰκ στὴν Ἀκαδημία, ἀλλὰ ὁ Προσπέρ Μεριμὲ !...

Προσπέρ Μεριμὲ

Ὁνορὲ ντὲ Μπαλζὰκ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΕΝΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΣΑ

Πῶς καὶ πότε ἀγάπησε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ περιβόητος Τύραννος τῆς Ἠπείρου. Ὁ Ἀλῆς καὶ ἡ κόρη τοῦ Κιοὺρτ Πασσᾶ. Οἱ γάμοι τῆς ὡραίας Μαριέμ. Μετὰ τὴ χυλόπιτα... Τὸ κεφάλι ἑνὸς ληστάρχου. Τὸ Ἀρβανίτικο τέχνασμα τοῦ Ἀλῆ. Στὴ Μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν. Ὁ σωτῆρας τοῦ ληστάρχου καὶ τὸ μυστηριῶδες βαρέλι. Ὁ Ἀλῆς ἐπίζηλος γαμπρός! Οἱ γάμοι του μὲ τὴν κόρη τοῦ Καπλὰν Πασσᾶ. Ἀλῆς καὶ Ἐμινὲ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΦΟΥ ἀγαποῦν καὶ ἡ τίγρεις καὶ οἱ πάνθηρες καὶ οἱ κροκόδειλοι, ἀγάπησε καὶ τὸ θηρίο τῆς Ἠπείρου, ὁ περιβόητος Ἀλῆ Πασσᾶς. Καὶ μάλιστα ὄχι μιὰ φορὰ μόνο. Οἱ ἔρωτες τοῦ Ἀλῆ ἀποτελοῦν ἓν' ἀπὸ τὰ περιεργότερα κεφάλαια στὴν ἀνεξάντλητη ἱστορία του. Θὰ τοὺς διηγηθοῦμε μὲ τὴ σειρά τους, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν πρῶτο του ἔρωτα.

Ὁ Ἀλῆς ἦταν νεαρώτατος ἀκόμη ὅταν ἄφησε τὸ πατρικό του σπίτι, στὸ Τεπελένι, καὶ βγῆκε στὰ βουνά, ἀρχηγὸς ἀνὰ συμμορία του, ἡ ὁποία ἔμαινε στὰ Ἠπειρωτικὰ καὶ Θεσσαλικὰ χωριὰ καὶ τὰ λεηλατοῦσε, καίοντας, σκοτώνοντας, ἁρπάζοντας... Οἱ κάτοικοι, στὴν ἀπελπισία τους, κατέφυγαν μὲ ἀναφορὲς στὸν Πασσᾶ τοῦ Βερατίου Κιούρτ, καὶ κεῖνος ἔστειλε τέλος ἰσχυρὴ δύναμι νὰ γίνεται ἐπικίνδυνη καὶ γιὰ τὴν Ὀθωμανικὴ ἐξουσία...

Ὁ στρατὸς καὶ ἡ συμμορία συναπαντήθηκαν τέλος σὲ μιὰ ἄγρα κλεισούρα. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ὁ Ἀλῆς ἐκατάλαβε ὅτι ἦταν περικυκλωμένος καὶ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ διαφύγη. Ἐν τούτοις, γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ γόητρό του, ἐπροτίμησε νὰ δώσῃ μάχη... Τὸ τυφεκίδι ἄστρατὸς δὲν ἐπήγαινε πίσω. Βαροῦσε στὸ κρέας, ἀλύτητα...

Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως ὁ Ἀλῆς παραδόθηκε... Σιδεροδεμένος ὡδηγήθηκε στὸ Σεράτιο. Κάτω ἀπὸ τὸ Σεράγι τοῦ Κιοὺρτ Πασσᾶ ἦσαν ἡ φυλακές, σκοτεινὰ καὶ ὑγρὰ μπουντρούμια. Ἐκεῖ τὸν ἔρριξαν οἱ στρατιῶτες, μὲ μπάλες στὰ πόδια, καὶ ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορὰ ὁ θηριώδης λήσταρχος ἐκατάλαβε τὴν ἐναντίωση τῆς τύχης καὶ τὴν ἀστασία της.

Τὴν ἑπομένη — γράφει ὁ Γάλλος ἱστορικὸς Ποικεβίλ — ὁ Ἀλῆς ὡδηγήθηκε μπροστὰ στὸ Διοικητή. Ὁ Κιοὺρτ Πασσᾶς, μόλις εἶδε ἔτσι ἐξευτελισμένο τὸ νεαρώτατο αὐτὸ ληστή, μὲ τὸν ὁποῖον μάλιστα εἶχε καὶ κάποια συγγένεια, ἔννοιωσε γι' αὐτὸν πολλὴ εὐσπλαχνία, ἐσυγκράτησε τὸ θυμό του καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν συχωρέσῃ... Τὰ σγουρά, ξανθὰ μαλλιὰ τοῦ Ἀλῆ, τὰ γαλάζια του μάτια, ποὺ σπίθιζαν ἀπὸ φωτιὰ κι' ἐξυπνάδα, καὶ ἡ φυσικὴ του εὐγλωττία, κατώρθωσαν νὰ κατακτήσουν τὴν καρδιὰ τοῦ γέρου Κιοὺρτ Πασσᾶ. Ἐπῆρε κατὰ μέρος τὸν Ἀλῆ, τοῦ ἔλυσε τὰ δεσμὰ καὶ ἄρχισε νὰ τὸν συμβουλεύῃ ν' ἀφήσῃ τὴ ληστρικὴ ζωὴ καὶ νὰ πάρῃ τὸν ἴσιο δρόμο...».

Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ συμβουλὲς τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Βερατίου δὲν ἔφεραν ἀποτέλεσμα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀρχιληστῆ, ὁ ὁποῖος τὸν ἄκουγε σιωπηλὸς καὶ συγκεντρωμένος. Διέταξε λοιπὸν νὰ τὸν κατεβάσουν πάλι στὰ μπουντρούμια. — «Φυλακίστε τον πάλι καὶ βλέπουμε...», εἶπε ὁ Κιοὺρτ Πασσᾶς. Ἀλλὰ σὲ λίγες μέρες ἔφτασε στὸ Βεράτι ἡ Χάμκω, ἡ μητέρα τοῦ Ἀλῆ. Πῆγε εὐθὺς στὸ Σεράγι, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Κιοὺρτ Πασσᾶ καί, ἐν ὀνόματι τῶν συγγενικῶν δεσμῶν, τοῦ ζήτησε τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ γιοῦ της... Ὁ Διοικητὴς δὲν μποροῦσε πειὰ ν' ἀντισταθῇ. Διέταξε νὰ φέρουν μπροστά του τὸν αἰχμάλωτο, γιὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ.

— Εἶσαι ἐλεύθερος, Ἀλῆ, τοῦ εἶπε. "Αν ὅμως ξαναβγῆς στὰ βουνὰ καὶ κάνῃς τὰ ἴδια, χάρι ἀπὸ μένα δὲν θἄχῃς... "Αν σὲ ξαναφέρουν ἐδῶ, θὰ σὲ κρεμάσω!...

Ὁ Ἀλῆς ὑπεσχέθη νὰ καθήσῃ φρόνιμα... Ἡ περιπέτεια ὅμως αὐτὴ τοῦ Ἀλῆ ἔχει ἐνδιαφέρον, γιατὶ συνδέεται μὲ τὸ πρῶτο ρομαντικὸ ἐπεισόδιο τῆς ζωῆς του, καὶ ἰδοὺ πῶς :

* * *

Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ἀλῆς, ἐλεύθερος πειά, διέσχιζε τὴν εὐρύχωρη αὐλὴ τοῦ Σεραγίου, ἐσήκωσε τὰ μάτια του ψηλά, στὰ παράθυρα τοῦ χαρεμιοῦ, τὰ σκεπασμένα μὲ πράσινα καφάσια. Δὲν διέκρινε ἴσως τίποτε πίσω ἀπὸ τὰ ξύλινα ἐκεῖνα δικτυωτά, ἀναστέναξε ὅμως βαθειὰ καὶ βγῆκε ἔξω, ὅπου τὸν ἐπερίμενε ἡ Χάμκω νὰ πάνε στὸ Τεπελένι, γεμάτος ἔγνοια καὶ συλλογή.

Τὸ πρόσωπο τοῦ νεαροῦ ληστάρχου ἦταν χλωμὸ καὶ τὰ μάτια του ἔδειχναν ὅλη τὴν ταραχὴ τῆς τρικυμισμένης ψυχῆς του... "Οταν ἔσμιξε μὲ τὴ μητέρα του, τῆς ἐξομολογήθη τὸ μυστικὸ τῆς καρδιᾶς του :

Ὁ Ἀλῆς ἦταν ἐρωτευμένος !

Στὸ σύντομο διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας του εἶχε ἀγαπήσει τὴν κόρη τοῦ Κιοὺρτ Πασσᾶ, τὴν ἐξωραία Μαριέμ — μιὰ τέλεια Ἀνατολίτικη ὁμορφιὰ — χωρὶς ὅμως ἡ καημένη νὰ τοῦ δώσῃ κἀμμιὰ ἀφορμή, ἢ καὶ ἁπλῶς νὰ μάθῃ τὸ φλογερὸ αἴσθημα ποὺ εἶχε ἀνάψει στὴν καρδιὰ τοῦ ληστάρχου...

"Οταν ἄκουσε τὴν ἐξομολόγησι τοῦ γιοῦ της, ἡ θηριώδης Χάμκω ἔμεινε συλλογισμένη. Πρώτη φορὰ ἔβλεπε τὸν Ἀλῆ της τρυφερό, καὶ καταλάβαινε ὅτι τέλεια μεταβολὴ εἶχε γίνει στὴν ψυχή του...

Ἔφτασαν ὡστόσο στὸ Τεπελένι. Ἐκεῖ παρουσιάστηκαν στὸν Ἀλῆ διάφοροι ὑποψήφιοι καὶ τοῦ ἐπρότειναν νὰ καταρτίσῃ νέα συμμορία, ἀλλ' ὁ Ἀλῆς τοὺς ἔδιωχνε, λέγοντάς τους ὅτι αὐτὸς δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ ξαναβγῇ στὸ κλαρί, ἀλλ' ὅτι στὸ ἑξῆς θὰ ζοῦσε ἥσυχα στὸ Τεπελένι... Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ Ἀλῆς, τρέφοντας τὴ φιλοδοξία νὰ γίνῃ ἄντρας τῆς Μαριέμ καὶ γαμπρὸς τοῦ Πασσᾶ τοῦ Βερατίου, ἤθελε νὰ μεγαλουργήσῃ, ἀλλ' ὄχι ὡς λήσταρχος. Ἤθελε διοικητικὴ ἐξουσία!...

Σὲ λίγον καιρὸ ὁ ἀνυπόμονος Ἀλῆς ἔστειλε προξενειὰ στὸν Κιοὺρτ Πασσᾶ. Τοῦ ἐζήτησε ἐπισήμως τὴν κόρη του. Ὁ Πασσᾶς εἶχε πολλὲς προτάσεις γάμου, ἀντὶ ὅμως ν' ἀκολουθήσῃ τὸ Ἀρβανίτικο ἔθιμο καὶ νὰ ἐπιβάλῃ στὴν κόρη του τὸν ἄντρα ποὺ ἤθελε αὐτός, ἐπροτίμησε νὰ τῆς ἀφήσῃ ἐλευθερία ἐκλογῆς. Καὶ ἡ ὡραία Μαριέμ, ἀπ' ὅλους τοὺς μνηστῆρες, ἐδιάλεξε τὸν Ἰμπραὴμ-Μπέη τῆς Λιλιώνος, ποὺ κατήγετο ἀπὸ εὐγενικὴ οἰκογένεια. Σύντομα πολὺ ἔγιναν κ' οἱ γάμοι τους, μὲ πολλὴ ἐπισημότητα.

* * *

Ὁ Ἀλῆς ἔννοιωσε κατάκαρδα τὴν περιφρόνησι τῆς ὡραίας Τοιγκοπούλας καὶ ἡ καρδιά του, ποὺ γιὰ λίγον καιρὸ εἶχε ἀπαλύνει, ξαναγινε ἄγρια, σκληρή, ἐκδικητική. Σὰν τὸ πληγωμένο θηρίο, ἐνόμιζε ὅτι τοῦ φταίει ὅλος ὁ κόσμος. Γρήγορα συνεκέντρωσε τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀλβανίας, κατήρτισε ληστοσυμμορία, τὴν ὑφηνάνωσε καὶ βγῆκε στὰ χωριά... Τρόμος καὶ φόβος κατέλαβε τοὺς κατοίκους. Ὁ Ἀλῆς ἅρπαζε περιουσίες, ἔκαιγε σπίτια, ἔσκότωνε, ἐρήμαζε... Ὁλόκληρη ἡ Ἠπειρος, ὁλόκληρη ἡ Θεσσαλία ἐστέναζαν κάτω ἀπὸ τὸ σπαθὶ τοῦ Ἀλῆ Τεπελενλῆ!...

Τότε ὁ Κιοὺρτ Πασσᾶς, γιὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπ' τὸ κακὸ αὐτὸ τοὺς κατοίκους τῆς δικαιοδοσίας του, ἐπεχήρυξε τὸν Ἀλῆ. Πέντε χιλιάδες γρόσια θὰ ἔδινε σὲ κεῖνον ποὺ θἄφερνε τὸ κεφάλι του, καὶ δέκα χιλιάδες σὲ κεῖνον ποὺ θὰ τοῦ τὸν ἔφερνε ζωντανό! "Ηθελε νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ τὰ σκληρότερα βασανιστήρια, γιὰ παραδειγματισμό. Εἶχε ὅμως καὶ ἄλλο, σπουδαιότερο λόγο, νὰ θέλῃ ὁ Πασσᾶς τοῦ Βερατίου τὸ θάνατο τοῦ Ἀλῆ. Ὁ φοβερὸς λήσταρχος τοῦ εἶχε παραγγείλη ὅτι θὰ ἐσκότωνε τὸ γαμπρό του Ἰμπραὴμ-Μπέη, θὰ τοῦ ἔπαιρνε διὰ τῆς βίας τὴ Μαριὲμ καὶ θὰ τὴν ἐπήγαινε στὰ λημέρια του, στὰ βουνὰ τοῦ Τεπελενιοῦ. «Ἀφοῦ ἡ Μαριὲμ δὲν θέλησε νὰ γίνῃ μὲ τὸ καλὸ γυναίκα μου — τοῦ παράγγειλε — θὰ γίνῃ μὲ τὸ στανιό'».

"Οταν ὁ Ἀλῆς ἔμαθε ὅτι ἐπεκηρύχθη τὸ κεφάλι του, ἐστοχάσθη νὰ... πάρῃ αὐτὸς τὶς 5.000 γρόσια τῆς ἐπικηρύξεως! Συνεννοήθηκε λοιπὸν μὲ δυὸ χριστιανοὺς φίλους του, τὸ Σκέντο Μπούγια καὶ τὸ Λέκκα Ντούρα, καὶ γίες του, οἱ δυὸ αὐτοὶ Ἕλληνες παρουσιάστηκαν στὸν Κιοὺρτ Πασσᾶ καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι αὐτοὶ ἀναλαμβάνουν νὰ ἐξοντώσουν τὸν ἐχθρό του, ἀλλὰ αὐτοὶ μόνο ξέρουν τὰ λημέρια του. Ὁ Πασσᾶς τοὺς ὑποσχέθηκε τότε καὶ πρόσθετη ἀμοιβή...

Οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄνθρωποι ἐπῆραν μερικὰ ροῦχα τοῦ Ἀλῆ, γνωστὰ σὲ ὅλους, ἐσκέπασαν μ' αὐτὰ ἕνα... κριάρι καὶ τὸ ἐπουροβόλησαν!... Ἔπειτα ἐπῆραν τὰ αἱματοβαμμένα ροῦχα τοῦ Ἀλῆ, τὰ παρουσίασαν στὸν Κιοὺρτ (ὁ ὁποῖος ἦταν λιγάκι μπουνταλᾶς) καὶ ἐπῆραν τὶς 5.000 γρόσια καὶ ἀπὸ ἕνα ζευγάρι πιστόλια γιὰ δῶρο. Ἔφυγαν ὕστερα ἀμέσως ἀπὸ τὸ Βερατί, ἀφοῦ πρῶτα ἐπῆραν καὶ τὸ παραδώσουν τὸ ἀντίτιμο... τῆς κεφαλῆς του, σὰν πιστοὶ φίλοι!...

Ὁ Κιοὺρτ Πασσᾶς ἐξ ἄλλου ἐκάλεσε ἀμέσως τὴν κόρη του, καὶ δείχνοντας τὰ ματωμένα ροῦχα τοῦ Ἀλῆ, τῆς εἶπε :

— Κύτταξε, Μαριέμ μου! Τὸν ἐσκοτώσαμε τὸν ἐχθρό μας! Δὲν ἔχεις πειὰ νὰ φοβᾶσαι τίποτε!

Καὶ ἡ Μαριὲμ ἡσύχασε... Ἀλλ' ὄχι γιὰ πολὺν καιρό. Γρήγορα ἔγινε γνωστὸ ὅτι ὁ Ἀλῆς ζῇ καὶ βασιλεύει στὰ βουνά του καὶ ὅτι τοὺς εἶχε παίξει κωμῳδία! Καὶ ὁ Κιοὺρτ Πασσᾶς, τραβῶντας τὰ γένεια του, διάταξε τοὺς στρατιῶτες του νὰ πάνε, νὰ τοῦ φέρουν τὸ κεφάλι τοῦ Ἀλῆ, ἢ ἀλλοιῶς νὰ μὴ γυρίσουνε στὸ Βεράτι!...

* * *

Οἱ στρατιῶτες τοῦ Κιοὺρτ Πασσᾶ κατεδίωξαν τὴ συμμορία τοῦ Ἀλῆ καὶ τέλος τὴν ἔζωσαν κοντὰ στὸ λεγόμενο Σωπικό. Ὁ Ἀλῆς ἀναγκάστηκε τότε νὰ κλειστῇ, μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους του στὸ Μοναστήρι τῶν Ταξιαρχῶν, ὅπου τὸν ἐπολιόρκησαν. Ἀλλὰ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ τολμηρὸς λήσταρχος κατώρθωσε νὰ ξεφύγῃ μὲ τὸν ἀκόλουθο περίεργο τρόπο :

Ὁ Ἡγούμενος τοῦ Μοναστηριοῦ Ἰωάννης Σωπικιώτης, θέλοντας νὰ σώσῃ τὸν Ἀλῆ, τὸν ἔβαλε μέσα σ' ἕνα μεγάλο βαρέλι τυριοῦ, τὸν ἐσκέπασε, τὸν ἐφόρτωσε σ' ἕνα μουλάρι καὶ τὸν παρέδωσε στὸν ἀρχιτσελίγκα τοῦ Μοναστηριοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὴν πολιορκημένη ζώνη... Οἱ στρατιῶτες τοῦ Κιοὺρτ Πασσᾶ δὲν ἐμάντεψαν καθόλου ὅτι μέσα στὸ βαρέλι κρυβόταν ὁ κοντόσωμος λήσταρχος...

* * *

Ἀλλ' ἡ ἡλικία τοῦ Ἀλῆ εἶχε προχωρήσει. "Ηταν καιρὸς πειά, συλλογιζόταν νὰ παντρευτῇ. Ἡ φήμη τῆς ἀνδρείας του καὶ τῶν κατορθωμάτων του εἶχε διαδοθῇ σὲ ὅλη τὴν Ἠπειροθεσσαλία, τὴν Ἀλβανία καὶ πιὸ πέρα ἀκόμη. "Ελληνες καὶ Ἀλβανοὶ τὸν τραγουδοῦσαν στὰ γλέντια τους. Ὁ Ἀλῆς εἶχε γίνει πειὰ ἐπικὸς ἥρως! Πολλοὶ Πασσάδες, φοβούμενοι τὴ δύναμί του, ποὺ ὁλοένα γινότανε μεγαλείτερη, ἐκτιμοῦσαν καὶ τὶς πολεμικές του ἀρετές, καὶ εὐχαρίστως θὰ τὸν ἐδέχονταν γαμπρό τους. Ὁ Γιαννιώτης Καπλὰν Πασσᾶς, Διοικητὴς τῆς Ἐπαρχίας Δελβίνου, ἐπρότεινε στὸν Ἀλῆ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν κόρη του Ἐμινέ, μιὰ γλυκειά, ἀγαθὴ καὶ χαριτωμένη κοπέλλα. κι' ὁ Ἀλῆς δέχτηκε. Κι' ἔτσι ὁ Καπλὰν Πασσᾶς γίνηκε πεθερὸς τοῦ ληστάρχου καὶ μάλιστα τὸ ἐθεώρησε μεγάλη τιμὴ του!

Σὲ ἄλλο φύλλο θὰ ἰδοῦμε τὰ ἐπακόλουθα τοῦ γάμου αὐτοῦ καὶ τὴν τύχη τῆς καλῆς Ἐμινέ. Γιατὶ ὁ φλογερὸς Ἀλῆς, καὶ μετὰ τὸ γάμο του, ἔβυσε στὸν Ἔρωτα καὶ ἀπώλεσε. Ἀλλὰ θὰ τὰ διηγηθοῦμε μὲ τὴ σειρά τους ὅλα αὐτά.

Ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΥ

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ζοῦσε στὴν Ἀγγλία κάποιος γέρος ἐργένης, περιφημισμένος γιὰ τὰ πλούτη του καὶ τὴ φιλαργυρία του. Ὁ γέρος αὐτὸς ἤθελε νὰ ἔχῃ διαρκῶς κοντά του ἕναν ὑπηρέτη γιὰ νὰ τὸν περιποιῆται. Ὅλοι ὅμως ὅσους εἶχε προσλάβει ὡς τότε, μόλις ἔμεναν μαζύ του ἐπὶ ἕνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα κι' ἔπειτα τὸν ἐγκατέλειπαν, ἐπειδὴ τοὺς ἐξανάγκαζε νὰ τρέφωνται μὲ ξερὸ ψωμί. "Ἔτσι κάθε μῆνα μπαινόβγαιναν νέοι ὑπηρέτες στὸ σπίτι του γιὰ νὰ τὸν ἀφήσουν μόλις εἰσέτρατταν τὸν πρῶτο μισθό τους.

Κι' ὁ φιλάργυρος ἄρχισε πειὰ νὰ σκέπτεται μὲ ποιὸ τρόπο θὰ μποροῦσε νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράγματα ἔτσι ποὺ καὶ ὑπηρέτη νὰ ἔχῃ καὶ χρήματα νὰ μὴ δίνῃ. Ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε μόνος του μιὰ μέρα στὸ δωμάτιό του, τοῦ κατέβηκε ἄξαφνα μιὰ ἰδέα κι' ἔτρεξε νὰ βρῇ τὸ συμβολαιογράφο του, στὸν ὁποῖον παρήγγειλε νὰ προσθέσῃ στὴ διαθήκη του καὶ τὰ ἑξῆς :

«Κληροδοτῶ ἐπίσης στὸν ὑπηρέτη ποὺ θὰ μοῦ κλείσῃ τὰ μάτια 1200 λίρες».

Συγχρόνως ἐφρόντισε νὰ γίνῃ αὐτὸ γνωστὸ σ' ὅλη τὴν περιφέρεια. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ τρέξουν ἀμέσως σπίτι του πλῆθος ἀπὸ φτωχοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀνελάμβαναν νὰ τὸν περιποιηθοῦν μὲ ἀφοσίωσι καὶ μὲ σεβασμό.

Ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ὁ φιλάργυρος διάλεξε κάποιον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι ἔτρωγε πολὺ ὀλίγο καὶ δὲν ἐξόδευε τίποτε ἐκτὸς τῆς τροφῆς του.

Ἀμέσως μετὰ τὴν πρόσληψη τοῦ νέου ὑπηρέτη, ὁ φιλάργυρος, θέλοντας νὰ τὸν δοκιμάσῃ, τὸν ἄφησε μιὰ μέρα νηστικό. Κι' ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν διαμαρτυρήθηκε καθόλου, ἄρχισε πειὰ νὰ τοῦ δίνῃ ἕνα ξερόκομματο τὴν ἡμέρα γιὰ τροφή!... Ἔτσι σὲ λίγο διάστημα τὸν κατήντησε ἐλεεινὸν ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Ἀλλά, γιὰ καλὴ τύχη τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ ἀνθρώπου, ὁ φιλάργυρος πέθανε ὕστερα ἀπὸ ἑξῆς μῆνες.

"Οταν ἀνοίχτηκε ἡ διαθήκη, ὁ ὑπηρέτης ζήτησε τὴν ἀμοιβὴ ποὺ εἶχε ὁρίσει ὁ κύριός του σ' αὐτήν.

Οἱ κληρονόμοι ὅμως τοῦ γέρου, πλουσιόκτητοι καὶ ἄδικοι σὰν τὸ μαγαρίτι, ἀρνήθηκαν νὰ τοῦ ἀναγνωρίσουν τὸ δίκηο του, στηριχθέντες ἐπὶ τοῦ ἑξῆς δικολαβικοῦ ἐπιχειρήματος :

— Ἡ ἀπαίτησίς σου εἶνε παράλογη, τοῦ εἶπαν, γιατὶ ὁ θεῖος μας ἦταν... μονόφθαλμος! Ἑπομένως δὲν μπόρεσες νὰ τοῦ κλείσῃς τὰ μάτια, ὅπως ὁρίζει ρητῶς στὴ διαθήκη...

Τότε ὁ δυστυχισμένος ὑπηρέτης προσπάθησε νὰ τοὺς συγκινήσῃ διεκτραγῳδάντας τὶς στερήσεις καὶ τὶς κακουχίες του καὶ δείχνοντάς τους τὴ σωματική του ἐξάντλησι. Ἐκεῖνοι ὅμως ἔμειναν ἀμετάπειστοι κι' ἔτσι ἡ ὑπόθεσις ἔφτασε στὸ δικαστήριο.

Εὐτυχῶς οἱ δικασταὶ δὲν θέλησαν νὰ πάρουν τὴ σχετικὴ παράγραφο τῆς διαθήκης κατὰ γράμμα, καὶ ἀπέδωσαν τὸ δίκαιο στὸν πολυπαθῆ ὑπηρέτη.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΪΑΝ ΤΟΥ 1913

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Πῶς πολεμοῦν καὶ πῶς πεθαίνουν οἱ λεβέντες. Ὁ στρατιώτης ποὺ ἐμάχετο κατατρυπημένος ἀπὸ τὶς σφαῖρες. «Ἐμπρός, παιδιά!...» Ὁ ἡρωϊσμὸς τοῦ συνταγματάρχου Κολοκοτρώνη. Ἡ ἀγριότης τῶν Βουλγάρων. Ὁ Βούλγαρος παπᾶς ποὺσφαξε δεκαπέντε εὐζώνους μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια!... Πῶς σκοτώθηκε ὁ γενναῖος ἀνθυπολοχαγὸς Τριανταφυλλόπουλος κ.τ.λ.

"Ενας γενναῖος στρατιώτης ἀπὸ τὴ Μάνδρα τῆς Ἐλευσῖνος, ὀνόματι Ζωγράφος, βοσκὸς στὴν πατρίδα του, σὲ κάποια ἐπίθεσι κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐδέχτηκε στὸ δεξὶ χέρι μιὰ σφαῖρα ἐχθρική. Αὐτὸς ὅμως, χωρὶς νὰ λιποψυχήσῃ οὔτε μιὰ στιγμή, ἐπέδεσε πρόχειρα τὴν πληγὴ του μ' ἕνα μαντῆλι καὶ προχώρησε μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους φαντάρους.

Ἀλλὰ σὲ λίγο ἄλλη σφαῖρα τοῦ διεπέρασε τὸ μηρὸ κι' ἀπ' τὴν πληγὴ ἄρχισε νὰ τρέχῃ ἄφθονο αἷμα. Τὸ ἀνδρεῖο παλληκάρι, ἀφοῦ ἐπέδεσε καὶ τὸ δεύτερο τραῦμα, δίχως νὰ δειλιάσῃ καθόλου, ἐξακολούθησε νὰ τραβᾷ μπροστά.

"Υστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ὅμως τρίτη σφαῖρα τὸν ἐχτύπησε στὸ στῆθος καὶ τὸν ἐξάπλωσε καταγῆς. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἥρωας ξεψυχοῦσε, πρὶν κλείσῃ τὰ μάτια του γιὰ πάντα, ἄφησε μέσα στὴ φοβερὴ δίνη τῆς μάχης αὐτὴ τὴν κραυγή :

— Ἐμπρός, παιδιά! Ἐγὼ καλὰ τὸ πούλησα τὸ παληοτόμαρό μου!...

* * *

"Ενα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα ἐπεισόδια τῆς δράσεως τῶν ἀξιωματικῶν μας κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸ πόλεμο εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθο, ποὺ δείχνει μέχρι ποίου σημείου ἔφτανε ἡ ὁρμή των.

Ὁ διοικητὴς τοῦ 1ου συντάγματος Εὐζώνων συνταγματάρχης Κολοκοτρώνης, ἀπάνω σὲ μιὰ ἔφοδο σπουδαιοτάτης σημασίας γιὰ τὸ στρατό μας, καθὼς βρισκόταν στὴ γραμμὴ τοῦ πυρός, ἔσκυψε καὶ πῆρε τὸ μάνλιχερ ἀπὸ ἕνα σκοτωμένο στρατιώτη, ζώστηκε τὶς μπαλάσκες του καὶ ἄρχισε νὰ πολεμᾷ μέχρι τέλους, σὰν ἁπλὸς φαντάρος!

* * *

"Ενα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα δείγματα τῆς θηριωδίας τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1912—13 εἶνε καὶ τὸ κάτωθι :

Μιὰ νύχτα, κοντὰ στὸ Καρασοῦλι, οἱ Βούλγαροι, κατόπιν προδοσίας ἑνὸς παπᾶ δικοῦ των, ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ ἐκεῖ φυλακίου μας καὶ συνέλαβαν ἐκ τῶν ἔνδοθεν του δεκαπέντε εὐζώνους, μαζὺ μὲ τὸ λοχία τους.

Οἱ αἰχμάλωτοι μετεφέρθησαν δεμένοι σ' ἕνα χωριὸ Βουλγαρικὸ ἐκεῖ κοντά, ὁ δὲ προδότης λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ, μόλις τοὺς εἶδε, φώναξε ἐξαγριωμένος στὸν ἐπικεφαλῆς τῆς συνοδείας ὁμοεθνῆ του ἀξιωματικό :

— Τί τοὺς φυλᾶς τοὺς ἀπίστους καὶ δὲν τοὺς σφάξεις ;

— Τοὺς ἔφερα ἐπίτηδες γιὰ σένα, τοῦ ἀπάντησε ὁ Βούλγαρος ἀξιωματικός. Θέλω νὰ τοὺς σφάξῃς ἐσὺ μὲ τὸ χέρι σου...

Τότε ὁ θηριώδης παπᾶς ἅρπαξε ἕνα χαντζάρι καὶ, ἀφοῦ ἔνιαξε πρῶτα τὰ κοτόπουλα, ἔσφαξε τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλο ὅλους τοὺς δεκαπέντε εὐζώνους. Στὸ τέλος ἔδωσε ἕφτὰ μαχαιριὲς καὶ στὸ λοχία καὶ, νομίζοντάς τον νεκρό, ἔφυγε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους.

Πολλοὶ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, Τοῦρκοι, ποὺ ἔτυχε νὰ παρευρεθοῦν στὴν αἰματηρὴ ἐκείνη σκηνή, μετὰ τὴν ἀναχώρησι τῶν δολοφόνων ἔσπευσαν πρὸς τοὺς δικούς μας καταλιμοῦδες καὶ διηγήθηκαν μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸ φοβερὸ κακούργημα τῶν Βουλγάρων.

— Βάλτε τὸ γρηγορώτερο φωτιὰ στὸ χωριὰ καὶ στὰ σπίτια μας ἀκόμα, ἔλεγαν κλαίοντας στοὺς εὐζώνους μας. Μαζὺ μ' αὐτοὺς κάψτε κ' ὅλη μας τὴν περιουσία γιὰ νὰ ξεπαστρευτῇ ὁ τόπος ἀπ' τὸ αἷμα τοῦ χύθηκε ἄδικα!...

"Οταν οἱ στρατιῶται μας προῆλθαν τὴν ἄλλη μέρα, κατόπιν διαταγῆς, στὸ ἐν λόγῳ χωριό, βρῆκαν τοὺς δεκαπέντε εὐζώνους καὶ τὸ λοχία μισοζωντανὸ ἀκόμα.

Κατὰ τὴν περιφημη μάχη τοῦ Λαχανᾶ, ὁ ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς Τριανταφυλλόπουλος, ἐνῶ πολεμοῦσε στὴν πρώτη γραμμή, πληγώθηκε βαρειὰ καὶ σωριάστηκε κάτω. Οἱ στρατιῶται του, μόλις εἶδαν τὸ γενναῖο ἀξιωματικό τους πέφτει, ἔτοιμα ἦταν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴ θέσι των καὶ νὰ τρέξουν, ἀλλὰ ἐκεῖνος, ἀφοῦ ἔσυρε τὸ σπαθί του, ἐφώναξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμι :

— Ἐμπρός, παιδιά! Ἐγὼ καλὰ τὸ πούλησα τὸ παλτό μου!...

Καὶ ἔτσι ἐνθουσιασμένοι οἱ στρατιῶται ἐπροχώρησαν καὶ ἐκέρδισαν τὴ μάχη.

Ὁ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ

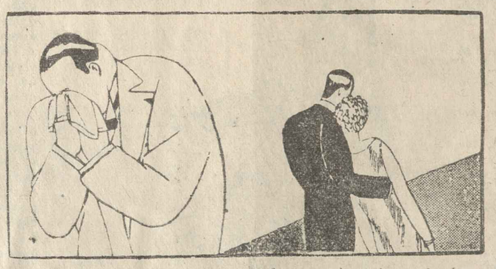

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ... ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Μὰ δὲν σᾶς ἔπιασαν ἀκόμα, ἢ μᾶλλον δὲν πρόκειται καθόλου νὰ σᾶς πιάσουν, ἀφοῦ ἐγὼ ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς σώσω... εἶπε ἡ ὡραία κόρη μὲ πεῖσμα στὸν Ρογῆρο.

— Εἶνε ποτὲ δυνατὸν νὰ βγῶ ἀπὸ δῶ μέσα ; ρώτησε ὁ Ρογῆρος.

— Εὐκολώτατο. Ὑπάρχει ἕνας ὑπόγειος διάδρομος, καθὼς μοῦ ἐφανέρωσε ἡ δούκισσα, ὁ ὁποῖος φέρνει σ' ἐπικοινωνία τὸ διαμέρισμα ποὺ κατέχω μὲ τὸ θάλαμο, ὅπου τώρα βρισκόμαστε. Ἔπειτα ἀπ' αὐτὸ λοιπὸν μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ σᾶς πῶ ἐκεῖνο ποὺ εἶπε ὁ Χριστὸς στὸ Λάζαρο : —«Ἐγείρου καὶ περιπάτει !»

Καὶ ἡ Λευκὴ ἔβγαλε ἀμέσως ἕνα μαχαῖρι κι' ἔκοψε τὰ δεσμὰ ποὺ κρατοῦσαν ἀκίνητο τὸ Ρογῆρο.

— Τώρα πειὰ εἶστε ἐλεύθερος, πρόσθεσε ἡ νέα. Ἀκολουθῆστε με...

— Θὰ μπορέσῃ νὰ σωθῇ κι' ὁ λόρδος Χόβαρτ ὅπως ἐγώ ; ρώτησε ὁ νεανίας.

— Τὸ ξέρεις καὶ μόνος σου ὅτι ἀποκλείεται τέτοιο πρᾶγμα. Ὁ λόρδος Χόβαρτ ἔχει δώσει τὸ λόγο του κι' ὁ λόγος του τὸν κρατεῖ σφιχτότερα ἀπ' ὅλα τὰ δεσμὰ τῆς Ἀγγλίας.

— Ἔχετε δίκηο. Μὰ τότε πρέπει νὰ μείνω κι' ἐγώ...

— Τί λές, Ρογῆρε ; φώναξε κατάπληκτη ἡ νέα.

— Ἐγὼ ὁ ὁποῖος ἐμοιράστηκα ὥς τώρα τὴ δόξα μὲ τὸν γενναῖο λόρδο Χόβαρτ, ἀπάντησε μὲ συγκίνησι ὁ νέος, πρέπει νὰ συμμερισθῶ μαζύ του καὶ τὴ δυστυχία. Δὲν μπορῶ νὰ φύγω χωρὶς αὐτόν. Ἂν τὸκανα, θἄμουν ἄτιμος. Ἐν τούτοις ὅμως σᾶς εὐγνωμονῶ γιὰ τὴν καλοσύνη σας καὶ σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι ποτὲ δὲν θὰ σᾶς λησμονήσω. Τὴν ὥρα ποὺ θὰ πεθαίνω, ἡ καρδιά μου θὰ χτυπᾶ μονάχα γιὰ σᾶς καὶ τὰ χείλη μου θὰ ψιθυρίζουν γιὰ τελευταία φορὰ τ' ὄνομά σου... Μὴ μοῦ ζητᾶς νὰ σ' ἀκολουθήσω... Χαῖρε, Λευκή !...

— Ἄ ! ἀπεκρίθηκε ἡ νέα. Τώρα βλέπω πὼς εἶχε δίκηο ὁ λόρδος νὰ λέῃ πὼς εἶσαστε μέχρι τρέλλας ἱππότης. Ἀκοῦστε ὅμως τί μοῦ παράγγειλε νὰ σᾶς πῶ, ὁ ἴδιος ὁ Θωμᾶς Χόβαρτ. Ἀκοῦστε τὰ ἴδια τὰ λόγια του:

«Νὰ πῆς στὸ Ρογῆρο, παράγγειλε, ὅτι ἡ τελευταία μου ἐπιθυμία εἶνε νὰ δεχθῇ νὰ τὸν ἀπελευθερώσετε. Νὰ τρέξῃ κατόπιν ἀμέσως στὴ Σκωτία καὶ νὰ ἑνωθῇ μὲ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς βασίλισσας. Κανένας δὲν ἔχει νὰ χάσῃ ἂν πεθάνω ἐγώ. Αὐτὸς ὅμως πρέπει νὰ ζήσῃ καὶ νὰ θυμᾶται πάντα τὴ θυσία μου, ὄχι γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸ θάνατό μου, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴ σωτηρία τῆς ἄτυχης βασίλισσας Μαρίας Στοὺαρτ. Ἴσως ἡ τύχη μιὰ μέρα νὰ χαμογελάσῃ στὴ μαρτυρικὴ βασίλισσα καὶ κατορθώσῃ, ὅταν ἐγὼ πειὰ δὲν θὰ ὑπάρχω, νὰ ἀνεβῇ πάλι στὸ θρόνο της ἢ νὰ ξανατάτῃση τὸ χῶμα τῆς ἀγαπημένης της Γαλλίας. Τότε ὁ Ρογῆρος ἂς τὴν πληροφορήσῃ πόσο τὴν ἐθαύμασα ὡς βασίλισσα καὶ πόσο τὴν ἐλάτρεψα ὡς γυναῖκα ! Ἂν θέλῃ —αὐτὴ τὴ χάρι μόνο τῆς ζητῶ— ἂς διατηρῇ τὴν ἀνάμνησί μου σὲ μιὰν ἄκρη τῆς καρδιᾶς της. Ἡ ψυχή μου, ποὺ θὰ φτερουγίζῃ τότε ἀπάνω ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν ζωντανῶν, θὰ σκιρτήσῃ ἀπὸ χαρά...»

Ἡ Λευκὴ εἶχε πλησιάσει πολὺ τὸ Ρογῆρο, καθὼς ἐμιλοῦσε, καὶ τὰ χείλη της σχεδὸν ἄγγιζαν τὰ μαλλιά του. Τὸν ἐφίλογίζε μὲ τὴ θερμὴ της ἀναπνοὴ καὶ τὸν ἐμεθοῦσε μὲ τὴν ψιθυριστὴ τρεμάμενη φωνή της. Ἐκείνος ἔπῆρε τὰ χέρια της, τὰ ὁποῖα ἡ κόρη κατέβαλε μιὰ ἀσθενῆ προσπάθεια νὰ ἀποσύρῃ, κι' ἀκούμπησε τὰ χείλη του στὰ δάχτυλά της.

— Λευκή ! Ἀγαπημένη μου Λευκή ! τῆς εἶπε μὲ παραφορά. Σὲ σένα ὀφείλω τὴ ζωή μου καὶ τὴν ἐλευθερία μου. Ἐπιτρέψατέ μου ὅμως νὰ σᾶς πῶ ὑπὸ ποιὰ συμφωνία δέχομαι νὰ σᾶς ἀκολουθήσω.

— Λέγετε ! ψιθύρισε ἡ Λευκή.

— Ὅταν βρέθηκα κοντὰ στὸ θάνατο καὶ φοβήθηκα μήπως σᾶς χάσω γιὰ πάντα, σᾶς ἔκανα μιὰ ἐξομολόγησι. Τὴ θυμᾶστε ;

— Τὴ θυμοῦμαι, ἀποκρίθηκε ἡ Λευκὴ μὲ φωνὴ μόλις ἀκουσμένη.

— Λοιπόν, ἐξακολούθησε ὁ νέος, ἂν θελήστε νὰ μ' ἐνισχύσετε μὲ μιὰ ἐλπίδα γιὰ τὴ ζωή, σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ζήσω. Δὲν σᾶς ζητῶ νὰ μοῦ πῆτε πὼς μ' ἀγαπᾶτε. Καταλαβαίνω πὼς αὐτὸ θἄταν ἄδικο. Ἐπιθυμῶ μόνο ν' ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα σας ὅτι μπορεῖ νὰ μ' ἀγαπήσετε μιὰ μέρα...

— Κύριε Βάλτερ, ἀποκρίθηκε ἡ δεσποινὶς Λευκὴ Βάζα μὲ φωνὴ σταθερὴ καὶ ἀξιοπρεπῆ, ἐμεγάλωσα στὴν Ἀγγλία κι' ἐκεῖ τὰ κορίτσια δὲν συνηθίζουν, ὅπως στὴ Γαλλία, νὰ κρύβουν τὶς σκέψεις των πίσω ἀπὸ λόγια ὑπολογισμένα. Λοιπόν, σᾶς τὸ λέγω καθαρά, ὅπως θὰ μποροῦσα νὰ τὸ πῶ μεγαλοφώνως στὸν καθένα. Ρογῆρε, νομίζω ὅτι θὰ σὲ ἀγαπήσω, ἢ μᾶλλον μοῦ φαίνεται ὅτι σὲ ἀγαπῶ ἀπὸ τώρα... Δὲν ξέρω ἀκριβῶς τί εἶνε ἔρωτας. Ξέρω μονάχα ὅτι γιὰ κανένα ἄλλον δὲν αἰσθάνθηκα τὴ βαθιὰ καὶ τρυφερὴ συμπάθεια ποὺ νοιώθω σήμερα γιὰ σᾶς...

— Ὦ ἀγαπημένη μου Λευκή, φώναξε ὁ Ρογῆρος, ἂς εἶνε εὐλογημένο τὸ στόμα σου ποὺ λέει τέτοια λόγια ! Εἶστε τὸ τελειότερο καὶ θελκτικώτερο πλάσμα τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἀφοῦ μοῦ τροφίζεις τὴν ἐλπίδα ποὺ ζητοῦσα, σοῦ παραδίνω κι' ἐγὼ τὴ ζωή μου γιὰ νὰ τὴ διαθέσῃς στὸ ἑξῆς ὅπως σοῦ ἀρέσει. Μὴ λησμονῆς ὅμως ὅτι ἡ φιλοδοξία τοῦ στρώτου δὲν ἱκανοποιεῖται εὔκολα. Μόλις αἰσθανθῶ ἐλεύθερο τὸν ἑαυτό μου, θὰ ἀναλάβω ἀμέσως ἕνα ἔργο ἐξωφρενικὰ ἐπικίνδυνο, τοῦ ὁποίου μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ μαντέψω τὴν ἔκβασι. Ὅσον καιρὸ λοιπὸν διαρκέσῃ τὸ ἔργο μου —καὶ θὰ διαρκέσῃ ἀρκετά, μοῦ φαίνεται— θἄμαστε κατ' ἀνάγκην χωρισμένοι...

— Ἔστω ! Τὸ δέχομαι.

— Θὰ μὲ περιμένετε λοιπόν ;

— Ἂν νικήσετε, Ρογῆρε, θὰ μ' ἀφήσετε νὰ συμμετάσχω κι' ἐγὼ τοῦ θριάμβου σας ;

— Κι' ἀμφιβάλλετε γι' αὐτό, Λευκή ;

— Ὄχι, δὲν ἀμφιβάλλω. Θέλω μόνο νὰ μοῦ ἔχῃς τὴν ἴδια ἐμπιστοσύνη ποὺ ἔχω κι' ἐγὼ σὲ σένα. Ὁποιοδήποτε κι' ἂν εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος σου, ἐγὼ θἄμαι πάντα κοντά σου, γιὰ νὰ σὲ παρηγορήσω στὴν ἥττα σου καὶ νὰ σὲ χειροκροτήσω στὴ νίκη σου. Ἀσχέτως ὅμως αὐτοῦ, εἶμαι βέβαιη πὼς θἄστε πάντα ἀνδρεῖος καὶ τίμιος στὸν ἀγῶνα σας. Ἐκεῖνο ποὺ εἶνε χαραγμένο στὴν καρδιά μου, θὰ μείνῃ ἐκεῖ δέκα χρόνια κι' ἂν περάσουν, ὅσες περιπέτειες κι' ἂν μοῦ τύχουν. Φέρε λοιπὸν ἄφοβα ἀπὸ κοντά μου καὶ ἀφοσιώσου στὸ ἔργο σου. Ἐγὼ θὰ σὲ περιμένω πάντα καὶ θὰ σοῦ μείνω μέχρι τέλους πιστή... Ἐλάτε τώρα μαζύ μου. Στὸ ὑπόγειο ὑπάρχει λυχνάρι καὶ στὸ δωμάτιο ποὺ εἶνε δίπλα ἀπ' τὸ δικό μου θὰ βρῆς τὰ ὅπλα ποὺ χρειάζεσαι...

Θὰ σωριάζοταν κάτω, ἂν δὲν τὸν κρατοῦσε ὁ ἀκόλουθός του...

ΤΑ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΝΟΣ ΚΑΚΟΥΡΓΟΥ

Λίγο πρὶν ἀπ' τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου τὸ μέγαρο τῆς κ. Λογστὼν ἀναστατώθηκε μὲ μιᾶς ἀπὸ τὸ θόρυβο καὶ τὴν ταραχή. Ὁ Τζὼν Τροῦμφυ, ὁ ὁποῖος περιπολοῦσε ὅλη νύχτα στὸν κῆπο μὲ καμμιὰ δωδεκαριὰ στρατιῶτες, μπαίνοντας μέσα στὸ περίπτερο τὴν αὐγὴ βρῆκε ἀντὶ τοῦ Ρογήρου μερικὰ σκοινιὰ κομμένα. Ὁ αἰχμάλωτος εἶχε γίνει ἄφαντος !...

Ὁ κόμης Λάνσεστερ ἐπορογεμάτιζε ὅταν ἔμαθε τὴν δραπέτευσι. (Ἀκολουθεῖ)

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΛΑΜΑΝΤΕ

ΕΝΑ ΑΛΛΟΚΟΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς τελείωσε τὸ κατηγορητήριό του, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου γύρισε πρὸς τὸν κατηγορούμενο καὶ τὸν ρώτησε :

— Κατηγορούμενε Φλοράνζ, ἔχετε ν' ἀπαντήσετε τίποτε ;

Ὁ Φλοράνζ ἔκανε τότε ἕνα νεῦμα μὲ τὸ κεφάλι του, ποὺ σήμαινε ναί, καὶ σηκώθηκε ἀπ' τὸ ἑδώλιό του.

Ἕνας ψίθυρος περιεργείας, ἀνάμικτης μὲ συμπάθεια, διέτρεξε τότε ὅλη τὴν αἴθουσα. Ὁλόκληρο τὸ ἀκροατήριο, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ «σνὸμπ» κυρίους καὶ κοσμικὲς κυρίες, εἶχε κιόλας ἀθωώσει τὸ Φλοράνζ στὴ συνείδησί του. Καὶ πῶς θὰ μποροῦσε τάχα νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς ; Ἦταν ποτὲ δυνατὸν νὰ εἶχε σκοτώσει ὁ Φλοράνζ, ὁ λεπτὸς καὶ εὐγενικὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ τόσο αἰσθηματικὸς μυθιστοριογράφος ; Κι' ἔπειτα, πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ τὸν καταδικάσουν, χωρὶς κανένα μάρτυρα, χωρὶς καμμιὰ ἀπόδειξι ὅτι αὐτὸς εἶχε διαπράξει τὸ ἔγκλημα ; Εἶχε τώρα πέντε μέρες ποὺ τὸ μυστήριο πλανιόταν ἀπάνω ἀπὸ τὶς συνεδριάσεις τοῦ δικαστηρίου. Καὶ τώρα, θὰ τὸ διέλυαν τάχα τὸ μυστήριο αὐτό, θὰ τὸ διεφώτιζαν τὰ λόγια τοῦ Φλοράνζ ;

Ὁ κατηγορούμενος ἄρχισε μὲ μισοσβυσμένη φωνή :

— Κύριε πρόεδρε, εἶπε, δὲν πρόκειται νὰ ἀρνηθῶ τὸ ἔγκλημα γιὰ τὸ ὁποῖο κατηγοροῦμαι. Ἀναγνωρίζω, ὁμολογῶ ὅτι πράγματι ἕνα βράδυ, κατὰ τὶς δέκα ἡ ὥρα...

Ἔξαφνα σταμάτησε. Ἔσκυψε πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἔκανε μιὰ χειρονομία, σὰν νὰ ἔπιανε κάποιον ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ νὰ τὸν στραγγάλιζε. Κι' αὐτὴ ἡ μιμικὴ ἔκφρασις ἔκανε ὁλόκληρο τὸ ἀκροατήριο ν' ἀνατριχιάσῃ.

— Κύριε πρόεδρε, ἐξακολούθησε μὲ τρυφερὴ φωνὴ τώρα ὁ Φλοράνζ, τὴ γυναίκα του, τὴ Ρεγκίνα μου, τὴν ἀγαποῦσα τρελλά !... Ὦ ! σᾶς βεβαιῶ, ἤμουνα τρελλὸς μαζύ της ! Καὶ ὅμως...

Δάκρυα ἔτρεξαν στὸ πρόσωπό του.

— Καὶ ὅμως τὴ σκότωσα ! Καὶ τὸ σῶμα της, τὸ γυμνό, τὸ νεκρό, τὸ πέταξα ἐγὼ ὁ ἴδιος στὸν κῆπο ! Ἐγώ, ἐγὼ τὸ ἔκανα αὐτό ; Ἀλλοίμονο, εἶχα τὴν ἀνοησία νὰ πιστεύω πὼς γνώριζα καλὰ καὶ μποροῦσα ν' ἀναλύω τὴ γυναικεία ψυχή. Κι' αὐτὴ ἡ πεποίθησίς μου μὲ εἶχε καταντήσει νὰ μὴ βλέπω ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ ἰδῶ, πρὶν ἀπ' ὅλα. Μὰ ὁ δόκτωρ Πίνκκο, αὐτὸς μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια. Ὁ δόκτωρ Πίνκκο ἔφυγε πειά, δὲν εἶνε τώρα ἐδῶ, καὶ μπορῶ νὰ τὸ πῶ. Ναί, αὐτὸς μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια...

Ὅλοι στὸ ἀκροατήριο συγκροτοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους, γιατὶ θὰ μάθαιναν, ἐπὶ τέλους. Μὰ ὁ Φλοράνζ ἐξακολούθησε, χωρὶς νὰ βλέπῃ τίποτε :

— Πῶς συνέβη αὐτό ; Σᾶς παρακαλῶ, ἀκοῦστε με δυὸ λεπτά, δυὸ λεπτὰ τῆς ὥρας μονάχα. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Πίνκκο μὲ εἶχε πάρει μαζύ του στὴν ἐσπερίδα τῶν Μονμπαζόν. Στρατηγοί, διπλωμάται, χρηματισταὶ καὶ ὡραῖες κυρίες εἶχαν πλημμυρίσει τὴν ἀπέραντη αἴθουσα. Καθήσαμε λίγο ἁπόμερα καὶ παραγγείλαμε σαμπάνια. Ὁ Πίνκκο ἦταν, ὅπως πάντα, ὁμιλητικώτατος.

— Ἀγαπητέ μου, μοῦ ἔλεγε μὲ τὴν ἰταλιάνικη ἐκείνη προφορά του, ποὺ μ' ἐρέθιζε καὶ μὲ πείραζε στὰ νεῦρα, ἀγαπητέ μου, ἀμφιβάλεις συχνὰ γιὰ τὴν ἱκανότητά μου, νὰ μαντεύω ἀπὸ τὴ φυσιογνωμία τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων. Μὰ δὲν εἶχες δίκηο καὶ θὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω. Ἐδῶ, μᾶς δίνεται μιὰ πρώτης τάξεως εὐκαιρία γι' αὐτό. Οἱ τύποι δὲν λείπουν. Τοὺς ἔχετε ἰδῆ τόσες φορές ! Μά, γιὰ νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια, ξέρετε καὶ νὰ ψυχολογῆτε βαθειά ;

Ἔπινα καὶ τὸν ἄκουα, χωρὶς ν' ἀπαντῶ. Ἐκεῖνος ἐξακολούθησε :

— Νά, ἔξαφνα, ὁ βαρῶνος ντὲ Βιντράκ : Κυττάξτε, λοιπόν, τὶ τραχὺ δέρμα καὶ τί ἄρθρονα μαλλιά. Καὶ τὸ στόμα του; Κυττάξτε τί γερό, τί ὁρμητικό, τί αἱμοβόρο στόμα !

Ἔπειτα κατηύθυνε τὸ βλέμμα του στὸ μαρμάρινο ντὲ Τώ.

— Κι' αὐτός ἐδῶ ; Αὐτὸς δὲν περπατεῖ, ἀγαπητέ μου, γλυστρᾷ, σταματᾷ ἔπειτα, προχωρεῖ ξανά, μὲ τὸ σῶμα γεμάτο ἀπὸ ἐλαστικότητα. Τὰ δόντια του ; Ἄσπρα, μυτερά, ἁρπακτικά. Λοιπόν, θυμηθῆτε τον γιὰ μιὰ στιγμή, ὅταν ἀνεβαίνῃ στὸ βῆμα τῆς Βουλῆς. Θαρρεῖς καὶ χαϊδεύει τὸ θῦμα του, τὸ ἀποκοιμίζει, σκύβει ἀπάνω του κι' ἔπειτα συμμαζεύεται ἀπότομα, χτυπᾷ καὶ τὸ ξεσκίζει. Κι' ἔπειτα στέκει σὰν νικητής, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, σάμπως νὰ ἐπιδεικνύῃ μέσα στὰ χειροκροτήματα καὶ τὶς ἐπευφημίες τὸ ἄμοιρο θῦμα του !...

Ὁμολογῶ πὼς ἡ παρατηρήσεις του αὐτὲς μὲ εἶχαν κλονίσει. Ναί, ἦταν ὁμολογουμένως ἕνας τρομερὸς φυσιογνωμιστής, κατεῖχε μιὰ ἐπιστήμη ὁλόκληρη, ποὺ τώρα μοῦ ἀποκαλυπτότανε μὲ ὅλο τὸ μεγαλεῖο της. Ἡ σαμπάνια βηθοῦσε ἴσως σ' αὐτό, ἐν πάσῃ περιπτώσει αἰσθανόμουνα τὸ κεφάλι μου ν' ἀνάβῃ. Καὶ τὸν ἄκουα συνεπαρμένος.

— Ἂς ἰδοῦμε τώρα καὶ μερικὲς γυναῖκες, ἐξακολούθησε ἐκεῖνος. Κυττάξτε αὐτὴν ἐδῶ : Λεπτὴ καὶ ντελικάτη, φωνάζει ἀντὶ νὰ μιλᾷ, μυρίζεται ἀντὶ νὰ αἰσθάνεται...

Ἤμουνα σὰν σαγηνευμένος μ' αὐτὰ ποὺ ἄκουγα. Μὰ ἔξαφνα μ' ἀπόσπασε ἀπὸ τὴ νάρκη μου μιὰ ἀναφώνησί του :

— Ἄ ! μὰ αὐτὴ πάλι ;

Γύρισα καὶ κύτταξα.

— Κυττάξτε, λοιπόν, αὐτὰ τὰ μάτια, μοῦ ἔλεγε. Εἶνε στρογγυλὰ καὶ πολὺ κοντὰ τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο, ἡ μύτη πολὺ κοντή, χονδρὴ λίγο, ἡ γλῶσσα δὲν παύει νὰ μιλᾷ. Προσέξτε, προσέξτε, εἶνε ἡ πιὸ ἐπικίνδυνη γυναίκα, ἡ πιὸ τεχνίτρα στὴν ὑποκρισία. Ὁ σύζυγός της πρέπει νὰ εἶνε πολὺ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ! Εἶνε ἡ γυναίκα ποὺ ἀπατᾷ, ποὺ προδίνει, ποὺ ἀτιμάζει τὸ σύζυγό της... Ναί, ναί, ἀκοῦστε με...

Ὅταν τὰ ἄκουσα αὐτά, δὲν ξέρω πῶς, μοῦ ξέφυγε μιὰ μικρὴ παραπονιάρικη κραυγή. Σὰν νὰ μὲ θἄμπωσε ξαφνικὰ ἕνα μεγάλο φῶς. Μιὰ τρομερὴ εἰκόνα πέρασε ἐμπρὸς ἀπ' τὰ μάτια μου. Ἄπλωσα τὰ χέρια, σάμπως νἄθελα νὰ διώξω ἕνα φανταστικὸ ἐχθρὸ κι' ἔπειτα σηκώθηκα ἀμέσως... Κατέβηκα κάτω καὶ μπῆκα στὸ αὐτοκίνητό μου. Μοῦ φαινόταν πὼς δὲν ἔτρεχε καθόλου. Τέλος, ἔφτασα στὸ σπίτι μου καὶ ὥρμησα στὴν κάμαρα, ὅπου κοιμόταν ἡ Ρεγκίνα. Ἄρχισα νὰ μελετῶ τὸ πρόσωπό της, προσπαθῶντας νὰ ξεχωρίσω καλὰ ἕνα - ἕνα τὰ χαρακτηριστικά της, ὥς ποὺ στὰ μάτια της, ποὺ ἦσαν πολὺ κοντὰ τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο, στὴν κοντὴ καὶ κάπως χονδρὴ μύτη της, ἀνεκάλυψα... ἀνεκάλυψα αὐτὸ ποὺ εἶχα φοβηθῆ ! Τὴν ἀπιστη... Τὴν προδότρα !...

Μὲ μιὰ ἀπότομη κίνησι, ξεσκέπασα τοὺς ὦμοφρους ὤμους της. Ἡ Ρεγκίνα ξύπνησε.

— Φίλε μου, μοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο, ποὺ τὸ ξαναβλέπω ἀκόμα.

— Μὲ ἀπάτησες ! τῆς φώναξα τότε μὲ μανία. Μὲ ἀπάτησες ! Ἔλα, πέτα αὐτὴ τὴ μάσκα, αὐτὴ τὴν καταραμένη μάσκα !...

Ἡ φτωχὴ γυναίκα, χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ τίποτε, μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ μιὰ ἀναφώνησι φρίκης. Ἐγὼ ἐπαναλάμβανα : «Βγάλε τη μάσκα, βγάλε τὴ μάσκα !...». Καὶ τότε ἐκείνη ἄρχισε νὰ κλαίῃ ἀπὸ τὸν τρόμο της κι' ἔτσι, ὅπως ἔκλαιε, μοῦ φάνηκε πιὸ ἀπαίσια ἀκόμη.

Οὔτε γι' ἐγὼ ξέρω ποιὰ τρέλλα μ' ἐκυρίεψε τότε, σὰν φλόγα. Ἄπλωσα τὰ χέρια μου καὶ τὰ ἔβδεσα γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ τῆς Ρεγκίνας. Μιὰ κραυγὴ ἀγωνίας τῆς ἔφυγε, μερικὰ ἀνατινάγματα τοῦ κορμιοῦ της, κι' ἔπειτα, πότε πειά... Μέσα στὴν τρέλλα μου, σήκωσα ἔλαφρὰ τὸ φτωχὸ ἄψυχο σωματάκι, τὸ πέταξα ἔξω, στὸν κῆπο !... Κατέβηκα ἔπειτα κάτω τρέχοντας καὶ ξάπλωσα στὴ χλόη. Κύτταζα τὸ σῶμα της σὰν χαμομηλένιος. Δὲν σπάραζε καθόλου. Ἦταν νεκρή !... νεκρή !... Ἔτσι ἔγινε τὸ ἔγκλημα, κ. Πρόεδρε...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ κατηγορούμενος σταμάτησε... Ἡ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλειπαν καὶ τὰ χέρια του συνεστάθησαν νευρικά. Ὁ δικηγόρος του ἔτρεξε καὶ τὸν δέχτηκε λιπόψυχο στὴν ἀγκαλιά του.

Στὸ ἀκροατήριο, ἡ γυναῖκες ἔκλαιγαν μὲ λυγμούς.

Κατέβηκα ἔπειτα κάτω τρέχοντας καὶ ξάπλωσα στὴ χλόη...

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Ο ΑΠΑΡΗΓΟΡΗΤΟΣ

Ὅποιος μ' ἀκούει ποὺ τραγουδῶ θαρρεῖ δὲν ἔχω πίκρα,
μὰ ἐγὼ ἔχω πίκρα στὴν καρδιά, στὰ χείλη μου ζαφρᾶμι.
Δὲν ἔχω μάνα νὰ τὸ εἰπῶ, νὰ μὲ παρηγορήσῃ,
δὲν ἔχω ἀδέρφι νὰ τὸ εἰπῶ, εἶνε μακρυὰ στὰ ξένα.
Ἂν πῶ τὴν πίκρα στὸν παπᾶ, πῶς μπορεῖ νὰ μήν τὴν κρύψῃ,
ἂν πῶ τὰ ντέρτια στὰ βουνὰ ὁ ἀνάφορις νὰ χαθῶνε.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΙΝΟΣ ΠΙΝΤΟΥΡΙΚΚΙΟ

Ἕνας μεγάλος ζωγράφος, εὐνοούμενος τοῦ Πάπα. Πῶς ἔγινε Πάπας ὁ Ροδερῖκος Βοργίας. Ἡ περίφημη Ρόζα Βανόζα. Καῖσαρ καὶ Λουκρητία Βοργία. Ἔρωτες, μίση, ἐγκλήματα. Ἕνα πτῶμα στὸν Τίβερι! Ἡ Ἰουλία Φαρνέζα. Ἀπὸ τί πέθανε ὁ Πιντουρίκκιο. Τὸ σαρκοφαγωμένο κιθώτιο μὲ τὰ φλουριά. Ἡ ἄπιστη γυναῖκα τοῦ Βερναρδίνου κ.τ.λ.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς διασημοτέρους ζωγράφους τῆς Ἰταλίας, στὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως, εἶνε καὶ ὁ Βερναρδῖνος Πιντουρίκκιο, τοῦ ὁποίου θὰ ἀφηγηθοῦμε ἐδῶ τὴ ζωή.

Ὁ Πιντουρίκκιο ἐργάσθηκε στὴν ἀρχὴ στὴν Περοῦζα, κατόπιν δὲ ἔφυγε γιὰ τὴ Σιέννα, ὅπου ἔμεινε ἀρκετὸν καιρὸ καὶ ζωγράφισε περίφημες εἰκόνες. Μετὰ τὴ Σιέννα ὁ Πιντουρίκκιο πῆγε στὴ Ρώμη, τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς ποὺ ἐξελέγη Πάπας ὁ Ροδερῖκος Βοργίας, στὶς 10 Αὐγούστου τοῦ 1492, μὲ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος ὁ 6ος.

Ὁ Βερναρδῖνος Πιντουρίκκιο ἔγινε ἀμέσως ὁ εὐνοούμενος καλλιτέχνης τοῦ Ἀλεξάνδρου 6ου. Μὰ προτοῦ προχωρήσουμε στὶς ἄλλες δόξες τοῦ ζωγράφου, ἂς σταματήσουμε προτήτερα στὸ πρόσωπο αὐτὸ ποὺ μόλις εἶχε καταλάβει τὴν Ἁγία Ἕδρα τῆς Ρώμης. Γιατὶ τὸ τάλαντο τοῦ Πιντουρίκκιο εἶνε στενὰ συνδεδεμένο μὲ τὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ Ροδερίκου Βοργία, τοῦ Ἀλεξάνδρου 6ου δηλαδή. Ὁ Ροδερῖκος Βοργίας δὲν εἶχε σκεφτεῖ ποτὲ νὰ γίνῃ Πάπας. Καταγόμενος ἀπὸ βασιλικὴ οἰκογένεια, εἶχε μᾶλλον τὴ φιλοδοξία ν' ἀποχτήσῃ στέμμα βασιλέως, παρὰ τὴν τιάρα τοῦ Ποντίφηκος. Ὡστόσο, μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔγινε Πάπας, ζοῦσε τὴ ζωὴ ἑνὸς φιληδόνου ἀριστοκράτη τῆς ἐποχῆς, σύμφωνα μὲ τὰ γοῦστα καὶ τὰ καπρίτσια του. Πλούσιος καὶ τειμπέλης, δὲν εἶχε παντρευτεῖ, εἶχε ὅμως φίλη μιὰ ὡραιοτάτη γυναίκα ποὺ λεγόταν Ρόζα Βανόζα καὶ ἡ ὁποία τοῦ χάρισε πέντε παιδιά: τὸ Φραγκίσκο, τὸν Καίσαρα, τὴ Λουκρητία καὶ τὸν Γκιοῦφρι. Τοῦ πέμπτου τὸ ὄνομα παρέμεινε ἄγνωστο.

Μὰ ἄξαφνα, ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μέσα στὴ διεφθαρμένη ζωὴ ποὺ ζοῦσε, σοφίστηκε νὰ γίνῃ Πάπας! Εἶνε ἄγνωστο τὸ πῶς τοῦ κατέβηκε αὐτὴ ἡ σκέψη. Τὰ βέβαιο μονάχα εἶνε ὅτι ἔγινε ἀμέσως κληρικός, πέρασε ἀπὸ τὴν πλούσια ζωή του σὲ μιὰ ζωὴ ταπεινή, ἀπὸ τὴν τειμπελιὰ στὴ μετάνοια καὶ ἔγινε ἕνας Σολομὼν στὴ σοφία, ἕνας Ἰὼβ στὴν ὑπομονή, ἕνας Μωϋσῆς στὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Τέλος ἔγινε Πάπας!

Ἡ Ρώμη ὁλόκληρη ἐξεθείαζε τὶς ἀρετὲς καὶ τὶς ἀγαθοεργίες τοῦ καινούργιου ἀρχηγοῦ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Μὰ ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔβλεπε ἡ ἔκανε πὼς δὲν ἔβλεπε, ἦταν ἡ διαγωγὴ τῶν παιδιῶν του. Γιατὶ ἀληθινά, ἡ ἱστορία δὲν ἀναρέσει ἀπαισιότερα ὀνόματα ἀπὸ τὰ τοῦ Καίσαρος καὶ τῆς Λουκρητίας Βοργία!

Ἔχουμε διηγηθῆ καὶ ἄλλοτε τὰ φρικιαστικὰ ἐγκλήματα τῶν ἡμιπαραφρόνων αὐτῶν ἀδελφῶν. Ἐδῶ θὰ σταματήσουμε σὲ κάτι ἄλλο, γιὰ νὰ ξαναγυρίσουμε καὶ στὸν Βερναρδῖνο Πιντουρίκκιο: Οἱ δυὸ γιοὶ τοῦ Πάπα, Φραγκίσκος καὶ Καῖσαρ, εἶχαν αἰσθανθῆ ἔξαφνα ἕνα παράφορο αἴσθημα γιὰ τὴν ἀδελφή τους τὴ Λουκρητία! Τὸ μικρὸ αὐτὸ αἴσθημά τους δὲν μπόρεσαν καὶ δὲν θέλησαν, διεφθαρμένοι ὅπως ἦταν, νὰ τὸ καταπνίξουν. Καὶ ὄχι μονάχα αὐτό, μὰ καὶ μιὰ τρομερὴ ζηλοτυπία καὶ ἕνα θανάσιμο μῖσος ἀναπτύχθηκε ἀνάμεσα στοὺς δυὸ **ἀντεραστάς.**

Ἕνα βράδυ, ποὺ ὁ Πάπας ἔτρωγε μαζὺ μὲ τοὺς δυὸ γιούς του, ὁ Φραγκίσκος πῆρε ἕνα γράμμα, ποὺ τοῦ τὸ ἔφερε κάποιος ἀπεσταλμένος. Ὁ ἀδελφός του Καῖσαρ ἔρριξε γρήγορα-γρήγορα μιὰ ματιὰ καὶ εἶδε τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα αὐτοῦ τοῦ γράμματος. Ἦταν ἀπὸ τὴ Λουκρητία. Δὲν εἶπε φυσικὰ τίποτα καὶ μετὰ τὸ γεῦμα οἱ δυὸ ἀδελφοὶ ἀνέβηκαν στὰ ἀλογά τους, πῆγαν λίγο μαζὺ καὶ ἔπειτα χωρίστηκαν. Ὁ Φραγκίσκος τράβηξε πρὸς τὸ μοναστῆρι τοῦ Ἁγίου Σίξτου, ὅπου ἔμενε ἡ ἀδελφή του ἡ Λουκρητία, καὶ ὁ ἄλλος πῆγε στὸ σπίτι του. Μὰ τὸ πρωῒ τῆς ἄλλης μέρας μιὰ τρομερὴ εἴδηση συνετάραξε ὁλόκληρη τὴ Ρώμη: Εἶχαν ἀνασύρει ἀπὸ τὸν Τίβερι τὸ πτῶμα τοῦ Φραγκίσκου, τοῦ μεγαλειτέρου γιοῦ τοῦ Πάπα! Καὶ κανεὶς ποτὲ δὲν ἔμαθε ποιὸς καὶ γιατὶ τὸν σκότωσε. Μονάχα ὁ Καῖσαρ ἴσως νὰ ἤξερε κάτι, μὰ αὐτός, φυσικά, δὲν μιλοῦσε...

Λουκρητία Βοργία

Ὕστερα ὡστόσο ἀπὸ τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ὁ Πάπας ἔπεσε σὲ μεγάλη θλίψη. Καὶ οἱ χρονικογράφοι διηγοῦνται ὅτι τόσο μεγάλη ἦταν ἡ θλίψη του αὐτή, ὥστε εἶχε πάρει στὴ θέσι τῆς Ρόζας Βανόζας, ποὺ εἶχε πεθάνει, τὴν Ἰουλία Φαρνέζα, μιὰ ὡραιοτάτη γυναίκα, γιὰ νὰ βρῇ κοντά της τὴν παρηγοριὰ καὶ τὴ λήθη...

* * *

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ Πάπας ἀνέθεσε στὸν Πιντουρίκκιο νὰ τοῦ κάνῃ μιὰ καινούργια εἰκόνα. Ὁ ζωγράφος, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὡς τώρα πολλὰ ἀριστουργηματικὰ ἔργα, τοῦ τὴν ἔκανε πράγματι καὶ ἡ εἰκόνα αὐτή, ποὺ εἶνε τὸ μεγαλύτερο ἔργο του, φέρει τὸν τίτλο «Ἡ Τροπαιοφορία». Εἶνε ζωγραφισμένη σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες αἴθουσες τοῦ Βατικανοῦ καὶ παρασταίνει τὸν Πάπα Βοργία γονατιστὸ μπροστὰ στὸν Παναγιὸ Θρόνο. Μόνο ποὺ στὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Θεοτόκου ἀναγνωρίζει κανεὶς τὴν Ἰουλία Φαρνέζα!

Ὁ Πιντουρίκκιο ἔκανε καὶ πολλοὺς ἄλλους πίνακας ἀκόμα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Πάπα. Ζωγράφισε τὰ πορτραῖτα πολλῶν ἀριστοκρατῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα συγκαταλέγεται καὶ τὸ τοῦ Καίσαρος Βοργία. Ὁ Καῖσαρ θὰ πόζαρε ἀσφαλῶς στὸ ζωγράφο κανέναν χειμῶνα, γιατὶ τὸ χαλοκαίρι, ὅπως διηγοῦνται οἱ χρονικογράφοι τῆς ἐποχῆς, τὸ πρόσωπό του γέμιζε ἀπὸ κάτι ἀλλόκοτα σπειριά, ποὺ προερχότανε ἴσως ἀπὸ κάποια ἀπόπειρα δηλητηριάσεως ποὺ τοῦ εἶχαν κάνει, καὶ τὰ ὁποῖα προξενοῦσαν ἀλήθεια φρίκη!

Τέλος ὁ Πιντουρίκκιο ἀνέλαβε νὰ ζωγραφίσῃ μιὰ «Γέννηση τῆς Παρθένου σ' ἕνα μοναστῆρι, ποὺ ἦταν ἀφιερωμένο στὸν Ἅγιο Φραγκίσκο. Ὁ ζωγράφος ζήτησε τότε ἀπὸ τοὺς καλογήρους νὰ τοῦ παραχωρήσουν ἕνα δωμάτιο στὸ μοναστῆρι γιὰ νὰ ἐργασθῇ καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸ ἀδειάσουν ἀπὸ ὅλα τὰ ἐπιπλα ποὺ περιεῖχε.

Οἱ μοναχοὶ ἐξετέλεσαν τὴν ἐπιθυμία του, μὰ ὅταν ὁ καλλιτέχνης μπῆκε στὸ δωμάτιο ποὺ τοῦ ἔδωσαν, βρῆκε ἐκεῖ σὲ μιὰ γωνιὰ ἕνα παμπάλαιο κιβώτιο, τὸ ὁποῖο ἦταν παραριχνμένο ἐκεῖ ἀπὸ χρόνια. Ὁ Πιντουρίκκιο θέλησε νὰ τὸ βγάλῃ κι' αὐτὸ ἔξω καὶ δοκίμασε νὰ τὸ σηκώσῃ, μὰ δὲν μπόρεσε, γιατὶ ἦταν πολὺ βαρύ! Φώναξε τότε τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸ βγάλουν κι' αὐτὸ ἔξω, γιατὶ ἔτσι ὅπως ἦταν παλιὸ καὶ σκουριασμένο τὸν πείραζε στὰ νεῦρα καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ ἐργασθῇ!

Οἱ καλόγηροι ὑπήκουσαν. Μὰ τὴν ὥρα ποὺ τὸ μετέφεραν, ἕνα ἀπὸ τὰ πλάγια τοῦ κιβωτίου ἔσπασε καὶ τότε τὸ δωμάτιο πλημμύρισε ἀπὸ ἄφθονα χρυσὰ νομίσματα! Ὁ ζωγράφος δοκίμασε τότε τόση θλίψη, γιατὶ μόνος του εἶχε διώξει ἀπὸ κοντά του ἕναν τέτοιο θησαυρό, ποὺ θὰ μποροῦσε θαυμάσια νὰ τὸν ἔχῃ δικό του, ὥστε πέθανε ἀπ' τὸ κακό του!

Ἔτσι χάθηκε πρώτη φορὰ ὁ μεγάλος αὐτὸς ζωγράφος. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἐκδοχὴ γιὰ τὸ θάνατό του εἶνε τῆς γυναίκας του. Καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν τὴν πιστέψῃ, γιατὶ εἶνε γνωστὸ ὅτι ἡ γυναῖκα τοῦ Πιντουρίκκιο εἶχε κάμει μὲ τὴν ἐκτροχιασμένη ζωή της ἀπὸ πολὺν καιρὸ διστυχισμένο τὸ ζωγράφο καὶ ὅτι τὴν ὥρα ποὺ ὁ Πιντουρίκκιο πέθαινε γιὰ τὸν ἕνα ἢ γιὰ τὸν ἄλλο λόγο, ἐκείνη ἔφυγε ἀπ' τὸ κρεββάτι τοῦ ἑτοιμοθάνατου ἀνδρός της γιὰ νὰ πάῃ νὰ βρῇ κάποιο φίλο της!

Αὐτὰ συνέβησαν στὰ 1513. Δυὸ χρόνια προτήτερα εἶχε πεθάνει κι' ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος 6ος καὶ τρεῖς μῆνες προτήτερα ὁ Καῖσαρ Βοργίας σκοτώθηκε σὲ μιὰ μάχη.

Ὅσο γιὰ τὴ Λουκρητία Βοργία, αὐτή, ἄπιστη φίλη καὶ ἄπιστη σύζυγος, τέσσαρες φορὲς παντρεμένη καὶ δυὸ φορὲς χήρα, γιατὶ ὁ Καῖσαρ ὁ ἀδελφός της εἶχε σκοτώσει ἀπὸ ζήλειες τοὺς ἄνδρες της, πέθανε τελευταία, ἀφοῦ ὁ λαὸς τὴν ἐλάτρεψε σὰ βασίλισσα καὶ ὁ Ἀριόστος, ὁ μεγάλος ποιητὴς τῆς ἐποχῆς της, τὴν ἐτραγούδησε σὰν θεά...

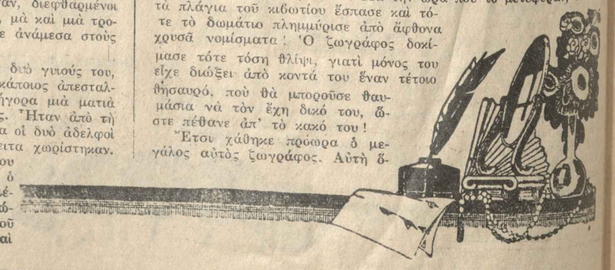

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

Κάποιος στρατιώτης νεοσύλλεκτος συλλαμβάνεται στὸ δρόμο ἀπὸ ἠν περίπολο, χωρὶς ἄδεια.

—Σὲ ποιό τάγμα ἀνήκεις; τὸν ἐρωτᾶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς περιπόλου.

—Δὲν ἀνήκω σὲ τάγμα, ἀπαντᾶ ὁ στρατιώτης. Εἶμαι στὸ ρέμπελο λόχο!...

—Στὸ... ρέμπελο λόχο; Μπᾶς καὶ θὲς νὰ πῆς, μωρέ, στὸν ἔμπεδο;

—Ναί, στὸν ἔμπεδο, στὸν ρέμπελο, τὸ ἴδιο κάνει...

* * *

Ὁ δεκανεὺς κατὰ τὴ θεωρία:

—Ὁ πολικὸς ἀστὴρ εἶνε... ἀπλανήτης καὶ διὰ τοῦτο δὲν κινεῖται!...

* * *

Κάποιος νεαρὸς καθόταν πίσω ἀπὸ μιὰ κυρία, πρὸς τὴν ὁποία ἔτρεφε κάποιο κρυφὸ αἴσθημα, χωρὶς νὰ τολμᾶ νὰ τῆς ἀπευθύνῃ τὸ λόγο. Σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ εἶδε στὴ ράχι της μιὰ μυίγα, ἐθεώρησε τὴν εὐκαιρία κατάλληλη καὶ τῆς εἶπε:

—Κυρία, κάποιο... ζῶο εἶνε πίσω σας...

—Ἄ! Θεέ μου, ἔκανε ἐκείνη τρομαγμένη. Δὲν ἀντελήφθην ὅτι εἴσαστε πίσω μου!...

* * *

Κάποιος νεαρὸς δικηγόρος, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφημίζετο καὶ τόσο γιὰ τὴν ἐπιστημονική του ἱκανότητα, παρουσιάστηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ δικαστήριο νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ὑπόθεσι μιᾶς φτωχῆς ὀρφανῆς. Μετὰ τὴν αἰσία ἔκβασι τῆς δίκης, ὁ νεαρὸς νομομαθὴς ἐπλησίασε τὸν πρόεδρο τοῦ δικαστηρίου καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἐ, πῶς σᾶς φάνηκα; Σᾶς διήγειρα τὴ συμπάθεια;

—Ὄχι, ἀλλὰ μοῦ κινήσατε τὸν... οἶκτο! ἀπάντησε ὁ πρόεδρος.

* * *

Ὁ δάσκαλος. — Πότε καὶ πῶς καταλαβαίνουμε ὅτι ὁ χρόνος εἶνε χρῆμα;

Ὁ μαθητής. — Ὅταν πάρουμε ἕνα ἀμάξι... μὲ τὴν ὥρα!..

* * *

Ἡ κόρη. — Ἄχ, μπαμπάκα! Αὐτὸς ὁ λοχαγὸς μοῦ ἔχει κατακτήσει τὴν καρδιά...

Ὁ πατέρας. — Αὐτὸ δὲν εἶνε καὶ πολὺ σπουδαῖο, κόρη μου. Τὸ σπουδαιότερο εἶνε ὅτι θὰ ζητήσῃ μεγάλη... πολεμικὴ ἀποζημίωσι!...

* * *

Ὁ γιατρός. — Κατὰ τὴν ἐξέτασί μου διέγνωσα στὴ σύζυγό σας μιὰ μικρὴ ἀδιναμία...

Ὁ σύζυγος. — Δὲν μπορέσατε, γιατρέ μου, νὰ ἐξακριβώσετε γιὰ ποιόν;...

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΟΙ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΤΟΥ ΝΤΕΒΟΝΣΑΪΡ

Ἡ Νανσύ, ἡ ὄμορφη καὶ ξανθὴ Νανσύ, θὰ παντρευόταν τὴν ἄλλη μέρα τὸν Ἔντβιν, τὸν παὸ ὄμορφο καὶ πιὸ περήφανο τοξότη τῆς Ντεβονσάϊρ.

—Καλὴ νύχτα, Νανσύ, τῆς εἶπε ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ νέος φεύγοντας ἀπὸ τὸ σπίτι της. Αὔριο δὲν θὰ σὲ λένε πειὰ μνηστή μου... Αὔριο...

Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ τελειώσῃ τὴ φράσι του, γιατὶ ἡ νέα τοῦ ἔφραξε τὰ χεῖλη μὲ τὸ ἁβρό της χέρι, ποὺ ἐκεῖνος τὸ πῆρε μέσ' στὸ δικό του καὶ τὸ ἐσφιξε μὲ πάθος.

Ἔπειτα, ἀφοῦ καληνυχτίστηκαν, ἡ νέα ξαναμπῆκε στὸ σπίτι της καὶ ὁ Ἔντβιν ἀτομακρύνθηκε.

Ὁ Ἔντβιν πλησίαζε πειὰ στὸ δάσος ποὺ χώριζε τὸ σπίτι του ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Νανσύ, ὅταν ἄξαφνα ἄκουσε νὰ χτυπάῃ ἀπὸ μακρυὰ ἡ καμπάνα τοῦ παρεκκλησίου τῆς Παναγίας, στὸ ὁποῖο πηγαίνουν οἱ παρθένες γιὰ νὰ προσευχηθοῦν τὴν παραμονὴ τοῦ γάμου τους. Τὴν ἴδια στιγμὴ πρόβαλε ἀπὸ πέρα κι' ὁ Τονύ, ὁ τολμηρὸς κυνηγὸς τῶν ταράνδων, ποὺ ἦταν ὁ πιὸ καλός του φίλος.

—Ἔντβιν! Ἔντβιν! τοῦ φώναξε. Ἔλα μιὰ στιγμὴ ἐδῶ... Θέλω νὰ σοῦ δείξω τὴν ὡραία φορᾶδα ποὺ ἀγόρασα ἀπὸ τὸ Τζάκ. Ἐσὺ ξέρεις καλὰ ἀπὸ ἄλογα καὶ θέλω νὰ μοῦ πῇς τὴ γνώμη σου.

Ὁ Ἔντβιν ἀκολούθησε τὸ φίλο του ὥς τὸ σπίτι του γιὰ νὰ δῇ τὸ ζῶο του. Μὰ ὅταν ξαναγύρισε μόνος καὶ μπῆκε μέσα στὸ δάσος γιὰ νὰ τὸ περάσῃ, εἶχε νυχτώσει πειά.

Ἐξαφνα, καθὼς περπατοῦσε, ἄκουσε ἕνα ἀνάλαφρο θόρυβο μέσα στὰ φύλλα.

—Ὢ!... σκέφτηκε ὁ Ἔντβιν. Θὰ εἶνε τίποτε περιστέρια ποὺ δὲν κούρνιαξαν ἀκόμη... Θὰ μοῦ χρησιμεύσουν γιὰ τὸ αὐριανό μου γεῦμα...

Καὶ στηρίζοντας τὸ τόξο του στὸ στῆθος, ἔρριξε ἕνα βέλος πρὸς τὴ διεύθυνσι, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχε ἀκούσει τὸ θόρυβο. Ἕνας ὑπόκωφος στεναγμὸς ἀκούστηκε τότε, τὰ φύλλα ἀναταράχτηκαν καὶ δυὸ περιστέρια ξεπετάχτηκαν τρομαγμένα.

Ὁ Ἔντβιν δὲν μπόρεσε νὰ δῇ ἂν ἦσαν πληγωμένα, οὔτε τὸ βέλος του ἔψαξε νὰ βρῇ, γιατὶ ἡ νύχτα ἦταν πολὺ σκοτεινή.

Ἀστόχησα! ψιθύρισε κ' ἔβαλε κολούθησε τὸ δρόμο του, συνοτα-γουδώντας ἕνα εὐθύμο τραγούδι.

Ὅταν ἔφτασε τέλος στὸ σπίτι του, κουρασμένος καθὼς ἦταν ἀπὸ τὴ συγκίνησι, ἔπεσε ἀμέσως καὶ κοιμήθηκε. Ἐξαφνα, καθὼς κοιμόταν, ἔνοιωσε ἄπανω στὸ χεῖλη του τὸ ἁβρὸ χέρι τῆς Νανσύ.

Τοῦ φάνηκε τότε στὸν ὕπνο του πὼς ἄνοιξε τὰ μάτια του κι' ὅτι ἡ ἀρραβωνιαστικιά του βρισκόταν ἐκεῖ κοντά του, κάτω δὲ ἀπ' τὸ χέρι της, ποὺ τὰ στήριζε στὴν καρδιά της, φαινόντουσαν στάλαγμες αἵματος, ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶχε λερωθῆ τὸ πάλλευκο φόρεμά της.

—Ἔντβιν, τοῦ ψιθύρισε, πρέπει νὰ σ' ἀποχαιρετήσω... Αὔριο δὲν θὰ χωριστοῦμε πειά... Θὰ εἶμαι ὅμως ἡ αἰώνια μνηστή σου...

Καὶ ἡ ὀπτασία, ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ἐξαφανίστηκε, ἐνῶ ὁ Ἔντβιν ξυπνοῦσε διατηρώντας ζωντανὴ τὴν ἀνάμνησι τοῦ τρομεροῦ του ὀνείρου...

Ἀμέσως χωρὶς νὰ περιμένῃ τοὺς συντρόφους του, φόρεσε τὰ καινούργια του ροῦχα καὶ διευθύνθηκε στὸ σπίτι τῆς Νανσὺ μὲ ἀγωνία...

* * *

Ὁ οὐρανὸς ἦταν ὁλοκάθαρος, ἡ καμπάνες χτυποῦσαν, ἡ νέες φορεῦσαν ὁλόλευκα φορέματα καὶ οἱ νέοι φορτοῦσαν στεφάνια ἀπὸ ἄσπρα τριανταφύλλια.

Μὰ ἡ καμπάνες χτυποῦσαν πένθιμα, ἡ νέες βογγοῦσαν κι' οἱ νέοι ἔβαζαν τὰ στεφάνια τους ἐπάνω σ' ἕνα φέρετρο...

Ἡ Νανσὺ εἶχε πεθάνει... Ἡ Νανσὺ εἶχε σκοτωθεῖ ἀπὸ τὸ βέλος τοῦ Ἔντβιν τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἔφευγε ἀπὸ τὸ παρεκκλήσιο τῆς Παναγίας, ὅπου εἶχε πάει νὰ προσευχηθῇ. Ὁ ἀγαπημένος της, ἀντὶ νὰ χτυπήσῃ τὸ περιστέρι, εἶχε χτυπήσει αὐτήν...

Ἕνας τάφος βρίσκεται κοντὰ στὸ παρεκκλήσιο τῆς Παναγίας, μὰ μέσα στὰ λουλούδια καὶ στὴν ἄφθονη βλάστησι ποὺ τὸν σκεπάζουν, φαίνεται χαραγμένο ἕνα τόξο κι' ἕνα βέλος...

Εἶνε ὁ τάφος τῆς Νανσύ...

ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἀρ. Α. Κ., Ἐνταῦθα. Μᾶς γράφετε :

«Σᾶς ἀποστέλλω συνημμένως τὸ χειρόγραφον ἑνὸς ἔργου μου. Ἀποτελεῖ τοῦτο τὴν ἀρχὴν μυθιστορήματος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἀπαίσιος Κόσμος». Τὸ ὅλον ἔργον θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ 10—15 περίπου ἰσομεγέθη πρὸς τὸ ἀποστελλόμενον, μέρη.

Τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἀποτελεῖ ἓν πλῆρες δημοσιεύσιμον διήγημα. Τὸν αὐτὸν τύπον θὰ ἔχουν καὶ τὰ ἄλλα μέρη.

Δὲν παραλείπω νὰ σᾶς σημειώσω ὅτι εἶμαι εἷς ἐκ τῶν σοβαρῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς ἀσχολουμένων εἰς τὴν λογοτεχνίαν, δι' αὐτὸ θὰ ἐπεθύμουν νὰ τὸ ἐξετάσετε ἐπισταμένως. Προσέτι προσεπάθησα νὰ κατασταλῶ τὸ ἔργον μου βαθὺ καὶ λογοτεχνικόν, συνάμα ἄκρως ἐνδιαφέρον καὶ εὐχάριστον, μὲ γλῶσσαν ἁπλῆν, δημοτικήν, καθαράν. Ἐπίσης οἱ ἥρωές μου ἐκ προτύπου χαρακτῆρος, ἱκανοποιοῦντος πάντα ἀναγνώστην, καὶ ἡ ἐξέλιξις συναρπαστική. Ὅλα τὰ ἀνωτέρω βέβαια κατὰ τὴν γνώμην μου. Ζητῶ δὲ νὰ προστεθῇ καὶ ἡ δική σας γνώμη. Τὰ πλεονεκτήματα δὲ τούτου τοῦ ἔργου ἀπὸ τὰ ἑξῆς εἶνε εὐνόητα εἰς σᾶς. Εἶνε ἔργον ἑλληνικὸν καὶ ἀποπνέει ἑλληνικὴ ἀτμόσφαιρα καὶ νοστροπία. Ἔχω ἐπιμονὴν καὶ θέλησιν νὰ ἐπιτύχω, ἡ συμβολή σας θὰ μοῦ ἦτο πολύτιμος. Θέλετε τὴν συνέχεια ἢ καὶ ἄλλα διηγήματα; Γράψατε, σᾶς παρακαλῶ, τὰς διαθέσεις σας εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς φύλλον τοῦ περιοδικοῦ. Ἐκ τῶν προτέρων σᾶς εὐχαριστῶ διὰ πάντα κόπον σας».

Ἰδοὺ τώρα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἔργου σας :

Ο ΑΠΑΙΣΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Α'.

ΑΠΑΤΗΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΚΤΟΝΕΙ

1. — ΕΝΑ ΓΕΛΟΙΟΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΝ

Ποιὸς δὲν ἤξευρε στὴν Ἀθήνα τὸ Γιάννη τὸν Θεό ;

Πασίγνωστος... Κατοικοῦσε πρὸς τοὺς Ἀέριδες· σὲ ἕνα σοκάκι. Σὲ σπίτι τοῦ ὁποίου φαινόταν στὸ δρόμο, μόνον μιὰ πόρτα ξύλινη. Ἦταν μυστηριώδης ὅπως ὁ οἰκοκύρης της. Ἀπέφυγε ὁσημὴν σκυθρωπότητος, εἶχεν ὕφος μυστηριῶδες. Κάθε βράδυ ἔβλεπε ἡ γειτονιὰ ἕνα «ἀνθρωπάριον», ὅπως τὸν ὀνόμαζαν οἱ γυναικοῦλες, σκυφτό, σκυθρωπό, μὲ φρύδια συνεσφιγμένα. Τὸ καπέλλο του ἔκλινε πρὸς τὸ μέτωπο καὶ τὸ μπὸρ ἔφθανε μέχρι τὴν μύτη. Φοροῦσε ψηλὸ κολλάρο, μὲ γραββάτα συνήθως μαύρη, σακάκι στενὸ σὰν ρεδιγκότα καὶ πανταλόνι πάνω ἀπὸ τὸν ἀστράγαλο καὶ ζαρωμένο στὸ γόνατο ἀπὸ τὴν ἀσιδερωσιά. Τὸ σιδέρωσε νάποτε, κατόπιν ὅμως ποτέ. Τὰ παπούτσια του εἶχαν στρογγυλωθῆ σὰν τσαρούχια. Περπατοῦσε γλήγορα, κάνοντας μικρὰ βήματα, μὲ χαμηλωμένο τὸ κεφάλι σὰν βῶδι, χωρὶς ὅμως νὰ σκουντουφλᾷ, κτλ. κτλ.».

Καὶ τώρα ;... Θέλετε βέβαια τὰς κρίσεις μας. Νὰ σᾶς ποῦμε ψέματα; Ὄχι, αὐτὸ δὲν τὸ ἐκάμαμε ποτέ. Ἀκοῦστε, λοιπόν, φίλε κύριε: Τὸ ἔργο σας δὲν εἶνε καλό. Δὲν εἶνε ἐπιτυχές. Δὲν ἔχει κανένα προτέρημα. Ἔχει πολλά, πλεῖστα ἐλαττώματα. Σχίστε τὰ ὑπόλοιπα μέρη. Σχίστε πάντε γράψει. Θραύσατε τὸν κάλαμον μὲ τὸν ὁποῖον τὰ ἐγράψατε. Γιατί ἀγράφετε δὲν εἶνε ἁπλῶς κακά. Θέτουν ἐπὶ πλέον σὲ κίνδυνο μεγάλο ποσορότητά σας. Ἀκοῦστε τὴν καλὴ αὐτὴ συμβουλὴ μας καὶ θὰ μᾶς εὐχποιήματός σας εἶνε ὅτι δὲν ἔχει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ ἴδιο μέτρο μιὰ μέρα. Τ. Μπουρνουζάκην. Ἀλεξάνδρειαν. Τὸ βασικὸ σφάλμα τετράστιχο σχεδὸν ἔχει καὶ δικό του μέτρο. Ἔχει ἀκόμη καὶ σύνταξιν θη. Πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῶν ποὺ λέμε, δημοσιεύουμε ἐδῶ ἕνα τετράστιχο

Μοιάζει σὰν φόρεμα κομψὸ
Τῆς ἀριστοκρατίας
Πολὺ ὁμορφο καὶ ζηλευτὸ
Μετὰ ἀφάνταστης ἀξίας.

Σ. Γ. Μποτσέαν, Ἐνταῦθα. Οἱ ἐμμισθοι μεταφρασταί μας εἶνε στοὶ δημοσιογράφοι καὶ λόγιοι, ἐμπειροι καὶ εἰδικευμένοι στὴ μετάφρασι ἐργασία. Γι' αὐτὸ τὶς μεταφράσεις ποὺ μᾶς στέλνουν οἱ ἀναγνῶστες μας τὶς πληρώνουμε. Τὶς δημοσιεύουμε, μόνο, μὲ τ' ὄνομά τους, ἱκανοποιοῦντας τὴ μικρὴ φιλολογική τους φιλοδοξία. Τάκην Κομιδῆ. Ἐφ νίκην. Δὲν ἔχετε δίκηο. Ποτὲ περιοδικὸ δὲν συγκέντρωσε τόση ἐλλογοτεχνία, ὅπως τὸ «Μπουκέτο», καὶ μάλιστα σήμερα ποὺ ἡ ἐπαρχιακὴ ἐλαττωθῆ σημαντικά. Ἑλληνικὰ διηγήματα καὶ ποιήματα, ἀπτέλη, διμάθοι, λογοτραφίαι, ἱστορικὲς σελίδες, βιογραφίες, μονογραφίες διάφορα. Ἑλληνικά, παρμένα ἀπ' τὴν Ἑλληνικὴ ζωὴ ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερα. Ποιὸ ἄλλο περιοδικὸ ἑβδομαδιαῖο συγκεντρώνει τόσα καὶ τέτοια ματα. Ἔχει τόση ζωή ; Ποιὸ ἑβδομαδιαῖο περιοδικὸ διαβάζεται ἀπ' τὸ γίους μας ; Ἐνῶ τὸ «Μπουκέτο» εἶνε συμπαθέστατο στοὺς φιλαναγκώλους, διαβάζεται ἀπὸ σοβαρὸ κόσμο, τὸ παρακολουθοῦν στὸ δημοφικὸ Ἀρχεῖο, ἔχει μπῆ σὲ σπίτια καὶ σὲ γραφεῖα ποὺ οὐδέποτε ἐνε ἑβδομ. περιοδικό. Γεμάτο ἐπίσης Ἑλληνικὰ κομμάτια εἶνε καὶ τὸ «Βιβλιολόγιο» του, τὸ ἄριστον τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομένων. Μὴν εἶσθε σωστὸς βολικοί. Συγκρίνατε κιόλας. Κυττάτε καὶ τὰ ἄλλα ἑβδομ. περιοδικὰ μπρὸς στὸ «Μπουκέτο», εἶνε λαχανόφυλλα... Μ. Κοράλλην, Καὶ σεῖς ἔχετε δίκιο. Ἂν τὰ κομμάτια σας ἐλήφθησαν, σᾶς ἀπαντήσαμε τάστατε προσεκτικὰ τὰ προηγούμενα φύλλα. Σ' ὅλους ἀπαντοῦμε. Τίποτε χάνεται. Γιὰ ὅλους ἐνδιαφερόμεθα ἐξ ἴσου. Α. Μοντρεαλίτην θα. Καὶ σεῖς παραπονεῖσθε. Ἀλλὰ τί θέλετε νὰ σᾶς κάμουμε λοιπόν; μοσιεύσουμε τὶς μεταφράσεις σας, ἐν γνώσει ὅτι εἶνε ἀνεπιτυχεῖς; ἀνεπιτυχεῖς, ἀνεπιτυχέστατες μάλιστα. Δὲν μεταβράζουνται ἔτσι εὔκολους στίχοι τοῦ Σαίξπηρ. Κι' ἐπειδὴ ὑπῆρξαμε πάντα ειλικρινεῖς καὶ εἰλικρινεῖς σᾶς λέμε : Διαβάστε καλὰ ἐργασθῆτε. "Ἴσως ἔτσι πετύχετε κάτι ! ρην. Κέρκυραν. Σᾶς ἐγράψαμε. Περιμένουμε ἀπάντησί σας. Περιμένουμε στίξην, Ραχώνιον (Θάσου). Σᾶς ἐγράψαμε. Περιμένουμε ἀπάντησι Μαριαν Καυκαλάκη. Ἀλεξάνδρειαν. Τὸ διήγημά σας δὲν Ἐντελῶς πρωτόλειο. Κούλαν Παπαγεωργίου. Κήφισσιάν γράφετε ὅτι τὸ ποίημα τοῦ κ. Μίμη Παπαγιαννοπούλου ποὺ δημοσιεύσελίδα αὐτή, καὶ τοῦ ἐξ Ἐλευσῖνος κ. Γ. Μελέτη δὲν εἶνε δικά του. Σᾶς χαριστοῦμε πολύ. Πολλὰ τέτοια τὰ προλαμβάνουμε. Μπορεῖ ὅμως νὰ νεῖς ἀπ' ἔξω ὅλα τὰ ποιήματα ποὺ ἐγράφησαν στὴν νεοελληνικὴν ; τοὺς ὁποίους κατεγγέλλετε, ὡς ἀπολογηθοῦν. Ε. Τσαγκαράθειον. Ἐξαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχὲς. λέττα, Κομοτινήν. Τὸ ποιηματάκι σας δχι ἐντελῶς κακό. Μὲ λίγη θεια θὰ γράψετε ἴσως καλύτερους στίχους. Γιὰ τὰ εὐγενικά σας λόγια ριστοῦμεν. Κάποιον ἀπ Τουρκολίμανο. Τὸ πα

Ἐχι ἐπιτυχές. Χωρὶς ἀρχὴ Χωρὶς τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ Ζ., Ἐνταῦθα. Ἀπὸ τὶς μετα σας πλέον στρωτὴ ἡ μία γουδάκι τοῦ Βίκτ. Οὐγκο, θος κι' ἡ Πετσαλούδα. Τὴ σευόμενε ἐδῶ εὐχαρίστως :

Στὴν πετσαλούδα τοὺ χτύπα
(Ἄνθος πονε
«Στάσου, μὴ φεύγης πε
Γιὰ κύτα πῶς ἡ μόρ
(Ἀλλοιώτικη εἶνε
καὶ σὺ πετᾶς μακρυά.
Ὡστόσο ἀγαπήματε,
(Ἀπ' ἀνθρώπους ξέ
σὲ κῆπο ἀλαργινό.
καὶ τόσο μοιάζουμε πολὺ
(σ' ὅλους θὰ φτ
σὰν ἄνθη καὶ τὰ δυό.
Μ' ἀλλοιά! σὲ παίρνει ὁ ἄ
(κι' ἡ γῆ μ' ἀλνσοδέ
"Ἀχ, μοῖρα μου σκληρή!
Πῶς θέλω νὰ μοσκοβολ
(Λὰ μ' εὐωδιασμ
τὴ στράτα σου πνοή!
Μὰ ὄχι ! Πετᾶς σ' ἀπε
(Λουλούδια ὅλο πό
δὲ στέκεις πουθενά·
καὶ μνήσκω μόνο νὰ κυτ
(στρέφεται ὅλη
στὰ πόδια μου ἡ σκιά.
Φεύγεις, κατόπιν ἔρχεσ
(τὰς ἀλάργα
κι' ἄλλοι νὰ σὲ χαροῦν.
Ἔτσι μὲ βρίσκεις νὰ
(καὶ κάθε αὐγὴ στο
τὰ δάκρυα μου κυλοῦν.
"Ω! Ἡ πιστὴ ἀγάπη
(θὲς εὐτυχ
φήγισσα, νὰ περᾶ,
πάρε σὺ ρίζες σὰν κι' ἐμ
(δός μου σὲν κα
ν' ἁπλώσω ἐγὼ φτερ

Ἀνδρ. Πάνου, Θεσ ποίημα εἶνε πράγματι τοῦ στου Σουρῆ. Ὅμ τυπωμένο καὶ γνωστότ νοιξιάτην. Ἀρτ φθῆ, σᾶς ἀπαντήσαμε στὰ προηγούμενα φύλλα.

Τὸ γραμμόφωνον κατήντησε τὸ ἀγαπητότερον μέσον ἐκλαϊκεύσεως τῆς μουσικῆς

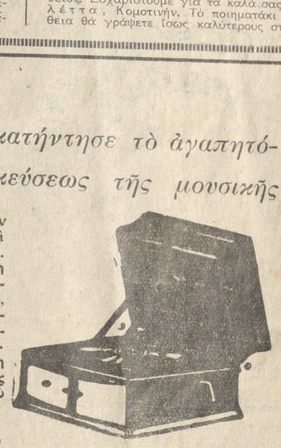

Χωρὶς αὐτὸ κανένα σπίτι δὲν εἶνε τέλειο. Ὅλοι, νέοι καὶ γέροι, μαζεύονται γύρω του. Μ' αὐτὸ ἡ νεότης ἔχει στὴ διάθεσί της τὶς πιὸ φημισμένες ὀρχῆστρες τοῦ κόσμου, ποὺ παίζουν τοὺς τελευταίους χορούς τῆς ἐποχῆς. Χάρις σ' αὐτὸ οἱ γέροι ξαναζοῦν τὴν εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν νειάτων των, ἀκούοντες τὶς ὡραιότερες καντάδες ποὺ τραγουδοῦσαν στὶς ἐκλεκτές των. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς τὸ γραμμόφωνο πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ὄργανον μὲ τὶς τελευταῖες τελειοποιήσεις. Τὸ γραμμόφωνον ΣΤΑΡΡ τύπου XXII εἶνε τὸ μοναδικὸν ὄργανον ποὺ συγκεντρώνει τὰ χαρίσματα αὐτά :

ΜΙΑ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ

Πώλησις μὲ μηνιαίας δόσεις παρὰ τῇ :

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ: Στοὰ Ἀρσακείου 12 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Φίλωνος 48
ΘΕΣ)ΝΙΚΗ: Βενιζέλου 22α ΠΑΤΡΑΙ: Ρήγα Φερραίου 84

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΑΙ
Μὴ ἐγκαθίστασθε εἰς τὰς νεοενοικιαζομένας οἰκίας σας πρὶν ἀπολυμάνητε αὐτὰς εἰς τὸν οἶκον Γεν. Ἀπολυμάνσεων
Ο ΚΡΙΝΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ Πανεπιστημίου 47 ΠΕΙΡΑΙΩΣ Κολοκοτρώνη 120

ΧΡΗΣΙΣ

Χωρὶς νὰ μεταχειρισθῆτε προηγουμένως ἄλλο βερνίκι : Μὲ ἕνα σφουγγάρι παίρνετε κρέμαν ἀπὸ τὸ κουτὶ καὶ ἁλείφετε καλὰ τὸ δέρμα.

Κατόπιν γυαλίζετε μὲ τὴν βοῦρτσα.

Ἔχετε καλῶς γυαλισμένα τὰ ὑποδήματά σας, ἀλλὰ καὶ τὰ διατηρεῖτε ὡσὐτως πάντοτε καλὰ νουργῆ.

Κρέμα «ΕΛΣΑ» ἔχει τὴν ἐξαιρετικὴν ἰδιότητα νὰ μαλακώνῃ, νὰ στιλπνώνῃ καὶ νὰ διατηρῇ τὸ δέρμα.

ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

ρχίζουν συνήθως μέ ἕνα συνάχι.
Ἀλλαι ὅμως σοβαρώτεραι ἀδιαθεσίαι ἠδύναντο νὰ ἀκολουθήσουν.
Αὐτοῦ βοηθοῦν
ΔΙΣΚΙΑ ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ
τὰ ὁποῖα ἐξασκοῦν μίαν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ ὅλων τῶν κρυολογημάτων καὶ ἀποτρέπουν μέλλοντας κινδύνους.
Ζητεῖτε μόνον τὴν γνησίαν συσκευασίαν Bayer μὲ τὴν κυανόλευκον ταινίαν.

ΠΛΕΚΤΑ ΕΠΙΠΛΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 18
ΑΝΘΟΠΩΛΗΣ
Α. ΤΣΟΥΤΣΟΣ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΡΧΗΣ ΠΛΕΚΤΩΝ ΕΠΙΠΛΩΝ
ΜΕ ΤΑΣ ΔΥΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΔΟΣΕΙΣ
ΜΕ ΤΑΣ ΔΥΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΔΟΣΕΙΣ
ΕΠΙΠΛΑ ΠΛΕΚΤΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 18

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΒΑΦΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
ARTI E.J.B.
ARTI
ARTI E.J.B.
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΣΑΣ

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ - ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

«Ὁ ἄνθρωπινος ὀργανισμὸς εἶνε ὑγιὴς ἐτῶν 55, Ἄγγλος Λονδρέζος, πάσχει ἐκ ποδάγρας. Οὖρα θολά, ἄμμος ἄφθονος, ἀρτηριοσκλήρωσις σαφῶς ἐκδηλυσμένη, ἄσθμα, μυϊκοὶ πόνοι, ἀναιμία. Ἐδοκιμάσθησαν παντὸς εἴδους θεραπεῖαι, ἄνευ ἀποτελέσματος. Πολλὰ ἀλκαλικὰ ἅλατα. Διέταξα τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς παλαιᾶς θεραπείας διὰ τοῦ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-Ι-ΝΤ» μόνον. Μετὰ 3 ἑβδομάδας βελτίωσις καὶ μετὰ 6 ἑβδομάδας ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας ἐξηλείφθησαν. Τὰ οὖρα καθαρά, τὸ ἄσθμα ἔπαυσεν, ὁ ὕπνος καὶ ἡ ὄρεξις φυσιολογικοί.

2) Δρ. Π. Α. ΑΝΤΙΠΙΝ. Ἡ Κ. διδασκάλισσα, κεραυνοβόλος ἀναιμία, ἐσχάτη ἀδυναμία, ἐπὶ δύο μῆνας κλινήρης. Οὐδὲν φάγμακον ἠδυνήθη νὰ ἐπαναφέρῃ τὰς δυνάμεις της. Εἰς μ μ 3 αἵματος ἠρίθμησα 3.700.000 ἐρυθρὰ αἱμοσφαιρίδια. Μετὰ χοῆσιν ἓξ φιαλιδίων «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-Ι-ΝΤ» ἠρίθμησα 6.300, 000. Ἡ ἀσθενὴς ἐπανέκτησε τὰς δυνάμεις της καὶ ἐπανέλαβε τὰ μαθήματά της.

3) Ὁ ἰατρὸς κ. Ἰωάννης Καιπάσης, ὁδὸς Προαστείου 84 Ἀθῆναι (Ἑλλάς). «Ἐκ τῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ἃς ἔσχον ἐκ τῆς χορήσεως εἰς τὴν ἀρτηριοσκλήρωσιν τοῦ φαρμάκου «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-Ι-ΝΤ» τοῦ Δρος Καλενιτσένκο, εὗρον τοῦτο λυσιτελέστατον, καθόσον ἅπαντα τὰ ὑποκειμενικὰ φαινόμενα καὶ ἡ κόπωσις ἡ παρατηρουμένη ἐν τῷ νοσήματι τούτῳ, ἐξέλιπον τελείως».

Ἐπεξηγηματικὰ φυλλάδια μετὰ ὁδηγίας χορήσεως «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» καὶ τῶν ἰατρικῶν πιστοποιητικῶν 4089 ἰατρῶν, ὑγιεινῆς, διαίτης καὶ γυμναστικῶν ἀσκήσεων μετ' εἰκόνων τοῦ Ἀνοκίν, ἀποστέλλονται δωρεὰν τῷ αἰτοῦντι.

Τὸ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-Ι-ΝΤ» ἔχει βραβευθεῖ μὲ 4 μεγάλα χρυσᾶ μετάλλια ἐν Παρισίοις, Βριξέλλαις καὶ Φλωρεντίᾳ.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Φαρμακεῖα.

Γενικὸς πώλητὼρ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Δωδεκάννησον:

Π. Α. ΠΕΡΟΓΛΟΥ
Διαρκὴς παρακαταθήκη,
Ἀριστοτέλους 11, Γραφεῖον 14.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. 1) Δρ. ΛΗΜΙΤΡΕΦ-ΣΚΗ Χάριγκτον Γκάρντες, 65. Ὁ κ.Β.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ Α. Ε.

ΣΤΑΔΙΟΥ 28β ΤΗΛ. 58-67

Η ΩΡΑΙΩΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΧΑΡΤΟΥ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ ΤΑΠΗΤΕΣ

BIBELOTS, ΛΑΜΠΑΙ ΚΡΕΜΑΣΤΑΙ

ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ

ΛΑΜΠΑΙ - ΚΟΥΖΙΝΑΙ

Σίδερα σιδερώματος, Θερμοσήφωνες εξαερουμένης βενζίνης καὶ πετρελαίου μεγίστης οἰκονομίας καὶ ἀπολύτου ἀσφαλείας τοῦ μεγαλυτέρου καὶ τελειοτέρου ἐργοστασίου τοῦ κόσμου.

COLEMAN

Δ. Γ. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

Ὁδὸς Πεσματζόγλου ἀρ. 9β ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

(ἐναντι Τραπεζῶν Λαϊκῆς καὶ Ἰονικῆς)

Τὰ ἐσωτερικὰ Κουφώματα τῶν σπιτιῶν Σας

νὰ ἀπαιτεῖτε νὰ βάφωνται μὲ τὰ εἰδικὰ Γερμανικὰ βερνικοχρώματα

«TEMPEROL»

τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνθεκτικὰ εἰς πλύσιμον καὶ δίδουν εἰς τὸ σπίτι ἐξαιρετικὴν λεῖος χωρὶς μεγάλην ἐπιπρόσθετον δαπάνην.

Πωλοῦνται: Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ. Ἀθῆναι Λέκκα 21α

RAPIDENTH

Σᾶς ἀπαλλάσσει διὰ ΠΑΝΤΟΣ ἀπὸ τὸ πατητὸν τριχωμά σας, εἶναι ἀδιάβροχον καὶ ἀρωματικόν. Εὑρίσκεται εἰς τὰ Φαρμακεῖα, Κομμωτήρια καὶ Μυρολογεῖα.

Ἀντιπροσωπεῖα — παρακαταθῆκη

Η. Λ. ΞΑΝΘΑΚΟΣ & Ε. ΜΑΡΧ

Ὁδὸς Σταδίου 24, ἀριθ. Γραφείων 67

Γερμανικὸν ραδιοφωνον «CONCERT»

ἀποδίδει εἰς ἀφαντάστων ἔντασιν καὶ διαύγειαν καὶ στοιχίζει λιγώτερα ἀπ' ὅ,τι ἕνας καλὸς φωνογράφος.

Τὸ ραδιόφωνον «CONCERT» εἶναι ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε σπιτιοῦ.

Πωλεῖται:
Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ
Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

Τὰ προηγούμενα φύλλα τοῦ «Μπουκέτου» τιμῶνται πρὸς 3 δραχμὰς ἕκαστον.

Θέλετε νὰ κ... οἰκονομίαν

Νὰ βάφετε μόνη Σας σινιὰ Σας φορέματα μανικιὰς βαφὰς μ...

ART...

καὶ θὰ γίνουν ἀντ... νεύργια.

Αἱ βαφαὶ ΑΡΤΗ πωλ... τὰ Φαρμακεῖα καὶ ... πορικὰ τῆς συνεικία... 60 μοδέρνους χρώμ...

Γεν. Ἀντιπρ. Π. ΤΣΑ...
Ἀθῆναι, Λέκκα ...

Α. ΣΑΡΑΝΤ...
ΡΑΠΤΗΣ
Γερμαν. Παλ. Πατ...
ΑΘΗΝ...

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ... χανὴ βιβλιοδετείου ... τους φάρδος, σχεδ... γῆς, εἰς συμφέρου...

Ἐπίσης πωλεῖται ... τρικὴ ραπτικὴ μη... τάλληλος διὰ περι... βιβλία. Πληροφο... Γραφεῖα τοῦ «Μ... Λέκκα 7.

ΓΙΩΡ. Ν. ΜΟΥΤ...

Ἰατρὸς Δερματολόγος ... καξιωτέαν Ἐπιμέλ... πτέρας Κλινικῆς τοῦ ... κ. Γεωργ. Φωτεινοῦ ... ἑκάστην ὁδὸς Κεφαλ...
Ὧραι 6—11 π. μ. καὶ ...
Ἀριθ. Τηλεφ. 7-62 ...

ΕΚΥΚΛΟΦ...

ΤΟ

ΗΜΕΡΟΛ...

ΤΟΥ

«ΜΠΟΥΚΕ...

Πολυτελές, καλλιτε... μα ἐμφανίσεως, μ... γιὰ τὶς γιορτές. Φ... κτινὸς μπουναμὲς ... διὰ σας.

Μὲ συνεργασία Γρ. Δ... Κ. Παλαμᾶ, Δ. Π... Χριστοβασίλη, Π. Κ... Λαπαθιώτη, Στ. Σ... Σταματίου. Ἀνδρ. ... Ἀργ. Ἐφταλιώτη, Γ... Ν. Σπανδωνῆ κ.ἄ.

Ἀγοράζετε δίσκ...

«ΟΙΚΟΓ...

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ